

T.C.
FIRAT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
COĞRAFYA ANA BİLİM DALI

YENİCE’NİN (TARSUS-MERSİN) NÜFUS VE YERLEŞME
ÖZELLİKLERİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

DANIŞMAN

Doç. Dr. Ayşe ÇAĞLIYAN

HAZIRLAYAN

Ayşin BURĞAÇ

ELAZIĞ-2019

T.C.
FIRAT ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
COĞRAFYA ANA BİLİM DALI

**YENİCE’NİN (TARSUS-MERSİN) NÜFUS VE YERLEŞME
ÖZELLİKLERİ**

(YÜKSEK LİSANS TEZİ)

DANIŞMAN
Doç. Dr. Ayşe ÇAĞLIYAN

HAZIRLAYAN
Aysin BURGAÇ

Jürimiz 22.6.2023 tarihinde yapılan tez savunma sınavı sonunda bu yüksek lisans tezini oy birliğiyle onaylanmıştır ile başarılı sayılmıştır.

Jüri Üyeleri:

1. Prof. Dr. Osman GÜMÜŞÇÜ
2. Doç. Dr. Ayşe ÇAĞLIYAN
3. Dr. Öğr. Üyesi Handan ARSLAN

Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Kurulunun tarih ve sayılı kararıyla bu tezin kabulü onaylanmıştır.

Prof. Dr. Ömer Osman UMAR
Sosyal Bilimler Enstitüsü Müdürü

ÖZET**Yüksek Lisans Tezi****YENİCE’NİN (TARSUS-MERSİN) NÜFUS VE YERLEŞME ÖZELLİKLERİ****Ayşin BURĞAÇ****Fırat Üniversitesi****Sosyal Bilimler Enstitüsü****Coğrafya Ana Bilim Dalı****Türkiye Coğrafyası Bilim Dalı****Elazığ-2019, Sayfa: XI+113**

Nüfus ve yerleşme ilişkileri ile şehrsel fonksiyonlar zamanla değişirken etki sahaları coğrafi açıdan farklılıklar oluşturmaktadır. Değişen fiziki ve beşeri şartlar zamanla bölge içerisinde yerleşme ve nüfus özelliklerini, çalışma sahasının idari statüsünü, tarım, sanayi ve ulaşım özelliklerini değiştirmiş ve geliştirmiştir.

Alanın tez konusu olarak seçilmiş olmasının temel amacı sahanın coğrafi açıdan daha önceden çalışılmamış olmasıdır. Coğrafyanın nedensellik, karşılıklı bağlantı ve dağılışı ilkesi içerisinde ele alınan Yenice için bu çalışma bir ilk olma özelliğini göstermektedir. Akdeniz bölgesinin Adana Bölümünde, Adana’nın batısında, Mersin’in doğusunda yer alan Tarsus ilçesine bağlı Yenice verimli bir ova üzerine kurulmuştur. Yenice farklı özelliklere sahip, gelişmeye elverişli bir alan üzerinde yer almakta ve bulunduğu konumu gereği stratejik bir alan oluşturmaktadır. Verimli tarımsal sahaları ile birlikte sanayi faaliyetleri ve gelişen ulaşım hatları Yenice’yi diğer alanlardan ayırmaktadır. Bölge içerisinde gelişen ve değişen bir yapıya sahip olan Yenice nüfus ve yerleşme ilişkisinin farklı bir örneğini teşkil etmektedir. Yenice ilerleyen yıllarda coğrafi açıdan çok önemli bir konumda olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Yenice, Nüfus, Yerleşme, Tarım, Sanayi, Ulaşım.

ABSTRACT

Master Thesis

**POPULATION AND SETTLEMENT CHARACTERISTICS OF YENİCE
(TARSUS-MERSİN)**

Ayşin BURĞAÇ

**The University of Fırat
The Institute of Social Science
The Department Of Geography
Sub-Department of Turkey Geography
Elazığ- 2019, Page: XI+113**

While population and settlement relations and urban functions change in process of time, their impact areas create geographical differences. Changing physical and human conditions have changed and improved the settlement and population characteristics, management status of working area, agriculture ,industry and transportation features within the region in time.

The main purpose of the field being chosen as thesis subject is that the field has not been studied geographically before. This study demonstrates the feature of being a first for Yenice, which is handled within the principle of causality, reciprocal connection and distribution of geography. Yenice neighborhood work area of Tarsus district where is located in the Adana part of the Mediterranean Region, in the west of Adana, east of Mersin was built on the fertile plain. Yenice is located on a developmental area with different characteristics and due to its location ,it creates a strategic area. Productive agricultural fields and industrial activities , developing transportation lines differentiate Yenice from other areas. Yenice, which has a developing and changing structure in the region, constitutes a different example of the population and settlement relationship. Yenice will be in a very important geographical position in the upcoming years.

Key Words: Yenice, Population, Settlement, Agriculture, Industry, Transportation.

İÇİNDEKİLER

ÖZET	II
ABSTRACT.....	II
HARİTALAR LİSTESİ	VII
TABLolar LİSTESİ	VIII
GRAFİKLER LİSTESİ.....	IX
FOTOĞRAFLAR LİSTESİ.....	X
ÖNSÖZ	XI

BİRİNCİ BÖLÜM

1. GİRİŞ.....	1
1.1. Çalışma Alanının Yeri, Sınırları ve Başlıca Özellikleri	1
1.2. Çalışmanın Amacı ve Yöntemi.....	3
1.3. Daha Önce Yapılmış Çalışmalar	6

İKİNCİ BÖLÜM

2. YENİCE YERLEŞMESİNE ETKİ EDEN COĞRAFİ FAKTÖRLER.....	7
2.1. Doğal Faktörler	7
2.1.1. Jeolojik ve Jeomorfolojik Özellikler	7
2.1.2. İklim Özellikleri	11
2.1.3. Toprak Özellikleri	12
2.2. Beşeri ve Ekonomik Faktörler	15
2.2.1. Nüfus Özellikleri	15
2.2.2. Tarım Özellikleri	16
2.2.3. Sanayi Özellikleri	16
2.2.4. Ulaşım Özelliklileri	17

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. YENİCE’NİN YERLEŞME ÖZELLİKLERİ	18
3.1. Yenice’nin Kuruluş ve Gelişimi	18
3.1.1. Yenice ve Çevresinin Tarihçesi	18
3.1.2. Yenice’nin Gelişimi.....	25
3.1.2.1. -1935 deki Gelişim.....	26
3.1.2.2. 1936–1945 Yılları Arasında Gelişim	27
3.1.2.3. 1946–1953 Yılları Arasındaki Gelişim.....	29
3.1.2.4. 1953–1965 Yılları Arasındaki Gelişim.....	31
3.1.2.5. 1966–1985 Yılları Arasındaki Gelişim.....	32
3.1.2.6. 1986–2018 Yılları Arasındaki Gelişim.....	33
3.2.1. Yerleşmelerin Şekli ve Coğrafi Dağılışı.....	36
3.3. Yenice’nin Fonksiyonları	40
3.2.1. Yenice’nin İdari Fonksiyonu	40
3.2.2. Yenice’nin Eğitim Fonksiyonu.....	42
3.2.3. Yenice’nin Tarımsal Fonksiyonu	51
2.2.3. Yenice’nin Ulaşım Fonksiyonları.....	59
2.2.4. Yenice’nin Sanayi Fonksiyonları	64
2.2.5. Yenice’nin Ticaret Fonksiyonları.....	71

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

4. YENİCE’NİN NÜFUSU	78
4.1. Yenice Nüfusunun Tarihsel Gelişim	79
4.2. Yenice’nin Nüfus Dağılışı ve Yoğunluğu	84
4.2.1. Yenice’nin Nüfus Dağılışı.....	84
4.2.2. Yenice’nin Nüfus Yoğunluğu.....	90

4.2.3. Yenice'nin Yaş ve Cinsiyet Özellikleri	95
4.2.4. Yenice'nin İktisadi Faaliyet Kollarına Dağılımı	101

BEŞİNCİ BÖLÜM

5.SONUÇ	103
KAYNAKÇA.....	105
EKLER	111
EK 1. Tez Orijinallik Raporu.....	112
ÖZGEÇMİŞ.....	113

HARİTALAR LİSTESİ

Harita 1: Yenice'nin Yeri ve Sınırları	2
Harita 2: Yenice ve Çevresinin Fiziki Haritası	9
Harita 3: Yenice ve Çevresinin Topografya Haritası	10
Harita 4: Yenice ve Çevresinin Toprak Haritası	14
Harita 5: Yenice'nin Tarihsel Gelişimi (1935–2018)	26
Harita 6: Yenice'nin Yıllar İtibariyle İdari Bölünüşündeki Değişiklikler (1945-2019)	42
Harita 8: Mikro Arazi Kullanımı Haritası (Haziran–2018).....	52
Harita 9: Genel Arazi Kullanım Haritası (2018).....	71
Harita 10: Yenice'nin, Atatürk ve Uğur Mumcu Bulvarı Üzerinde Gelişen Merkezi İş Sahası	72
Harita 11: Yenice'nin Nüfus Dağılışı (2000).....	86
Harita 12: Yenice'nin Nüfus Dağılışı (2007).....	87
Harita 13: Yenice'nin Nüfus Dağılışı (2013).....	88
Harita 14: Yenice'nin Nüfus Dağılışı (2017).....	89
Harita 15: Yenice'nin Nüfus Yoğunluğu (2000).....	91
Harita 16: Yenice'nin Nüfus Yoğunluğu (2007).....	92
Harita 17: Yenice'nin Nüfus Yoğunluğu (2013).....	93
Harita 18: Yenice'nin Nüfus Yoğunluğu (2017).....	94

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: Yıllık Yağış ve Sıcaklık Verileri (1950-2018)	11
Tablo 2: Yenice Arazi Kullanım Kabiliyeti Sınıfları.....	13
Tablo 3: Tarsus ve Yenicede Kurulan Krallıklar ve Medeniyetler.....	19
Tablo 4: Yükselti Basamaklarına Göre Yerleşmelerin Dağılımı	38
Tablo 5: 2012 Yılına Kadar Yenice'ye Bağlı Olan Bazı Köyler	40
Tablo 6: Yenicede Bulunan Okullar (2018-2019)	45
Tablo 7: Yenice'nin Okur-Yazar Oranı ve Cinsiyet Durumu (1985)	46
Tablo 8: Yenice'nin Okur-Yazar Oranı ve Cinsiyet Durumu (1990)	47
Tablo 9: Yenice'nin Okur-Yazar Oranı ve Cinsiyet Durumu (2000)	48
Tablo 10: Yenice'nin Okur-Yazar Oranı ve Cinsiyet Durumu (2013)	49
Tablo 11: Yenice'nin Okur-Yazar Oranı ve Cinsiyet Durumu (2016)	50
Tablo 12: Yenicede Yetiştirilen Tarım Ürünleri (2018)	53
Tablo 13: Yenice'de Meyve Alanı (da) ve Üretim (Ton)	57
Tablo 14: Tarım Ürünleri Alanlarının Dağılışı	58
Tablo 15: Yenicede Sanayi Kuruluşları	67
Tablo 16: Yenice'nin Ticarethanelerin Türü ve Dağılışı (2018)	73
Tablo 17: Yenicede Ticarethanelerde Çalışan Kişi Sayısı (2018)	74
Tablo 18: Yenicede Yer Alan Resmi Kuruluşlar (2018)	77
Tablo 19: Yenicede Yıllara Göre Nüfus Miktarı (1935–2017)	79
Tablo 20: Yenice'nin Yıllara Göre Nüfusun Cinsiyet Miktarı ve Nüfus Artış Hızı (1940-2017)	80
Tablo 21: Yenice'nin Yıllara Göre Kadın-Erkek Nüfus Oranı (1935-2017).....	96
Tablo 22: Yenice'nin Yıllara Göre Yaş Gruplarının Oranı (1985-2017)	97
Tablo 23: Yenice ve Köylerinin İktisadi Faaliyet Koluna Göre İstihdam Edilen Nüfus 2000 (Belde/Köy)	102

GRAFİKLER LİSTESİ

Grafik 1: Yenice'nin Yıllık Yağış ve Sıcaklık Grafiği (1950–2018).....	11
Grafik 2: Yükselti Basamaklarına Göre Yerleşmelerin Oransal Dağılımı (%).....	39
Grafik 3: Yenice'nin Okur-Yazar Oranı (1985).....	46
Grafik 4: Yenice'nin Okur-Yazar Oranı (1990).....	47
Grafik 5: Yenice'nin Okur-Yazar Oranı (2000).....	48
Grafik 6: Yenice'nin Okur-Yazar Oranı (2013).....	49
Grafik 7: Yenice'nin Okur-Yazar Oranı (2016).....	50
Grafik 8: Mısır ve Soya Ekim Alanı da (%).....	55
Grafik 9: Üretim Miktarlarına Göre Meyvelerin Oransal Dağılışı (%).....	57
Grafik 10: Yenicede Meyve Alanlarının Oransal Dağılışı (Da).....	58
Grafik 11: Tarım Alanlarının Oransal Dağılışı (%)	59
Grafik 12: Yenicede İş ve Ticaret Alanlarının Oransal Dağılımı (2018).....	74
Grafik 13: Yenicede İş ve Ticaret Alanlarında Çalışanların Oransal Dağılışı (2018) ..	75
Grafik 14: Yenice'nin Yıllara Göre Nüfus Artışı (1935–2017).....	79
Grafik 15: Yenice'nin Yıllara Göre Nüfus Artış Hızı (1940-2017).....	81
Grafik 16: Yenice'nin Yıllara Göre Nüfus Miktarı (1935-2017).....	84
Grafik 17: Yenice'nin Nüfus Piramidi (1985).....	98
Grafik 18: Yenice'nin Nüfus Piramidi (1990).....	99
Grafik 19: Yenice Nüfusunun Yaş Gruplarına Oransal Dağılımı (2013).....	100
Grafik 20: Yenice'nin Nüfus Piramidi (2017).....	101
Grafik 21: Yenice'nin ve Köylerinin İktisadi Faaliyet Kollarına Oransal Dağılımı (2000).....	102

FOTOĞRAFLAR LİSTESİ

Fotoğraf 1: Yenice'nin Genel Görünümü (2018-Aralık)	3
Fotoğraf 2: Yenice'nin Bilinen En Eski Yerleşim Alanı Çölmeli'den (Yiğitbaşı) Bir Görünüm	27
Fotoğraf 3: Yenice'nin Bilinen İlk Çarşılarından Biri Olan İstasyon Çarşısından Bir Görünüm	29
Fotoğraf 4: Günümüz Çarşı Meydanından Bir Görünüm.....	31
Fotoğraf 5: Yenicede Eski Belediye Binasının ve Diğer Resmi Kurumların Yer Aldığı Atatürk Bulvarından Bir Görünüm	34
Fotoğraf 6: Yenice'ye bağlı Yamaçta kurulmuş gevşek-toplu köylerden bir örnek Kumdere Mahallesi (Köy)	36
Fotoğraf 7: Avadan Mahallesinden (Köy) Bir Görünüm	37
Fotoğraf 8: Büminhan Temizkan Ortaokulundan Bir Görünüm	43
Fotoğraf 9: Yenice'nin Doğusunda Yer Alan Çağ Üniversitesinden Bir Görünüm	44
Fotoğraf 10: Yenice'de Tarım Ürünlerinin Hasat Zamanında Bölgeye Gelen Mevsimlik Tarım İşçileri.....	56
Fotoğraf 11: Yenice Tren İstasyonundan Bir Görünüm.....	60
Fotoğraf 12: D 400 Karayolu-Demir Yolu Uydu Fotoğrafı (2018)	61
Fotoğraf 13: Yenice Lojistik Köyü Kuruluş Yerinin Demiryolu ve Karayolu ile Birlikte Gelişecek Etki Sahasının Görünümü (2018-Haziran)	63
Fotoğraf 14: Yenice'de 1996'da Kurulan Kocayusf Yem Fabrikasından Görünüm.....	69
Fotoğraf 15: Yenice Atılım Un Fabrikasının Bir Görüntüsü.....	70
Fotoğraf 16: 2008 Yılında Kurulan ABS Alçı ve Blok Sanayi Kuruluşundan Bir Görünüm	70
Fotoğraf 17: Yenice Atatürk Caddesinde Yer Alan Ticaret sahasındaki i İş Yerlerinden Bir Görünüm	76
Fotoğraf 18: Yenice Aile Sağlığı Merkezi	77

ÖNSÖZ

Yenice'nin (Tarsus-Mersin) nüfus ve yerleşme özelliklerinin incelendiği bu çalışmada, yerleşmenin kurulması ve gelişmesinde etkili olan faktörler başta olmak üzere, yerleşmenin diğer tüm özellikleri ve nüfusu hakkında bilgiler verilmiştir. Ayrıca ekonomik değeri olan tarım ve sanayi gibi unsurlar incelenmiş, değerlendirmeler yapılmıştır. Yenice ile ilgili daha önce herhangi bir coğrafik araştırma yapılmamış olması, çalışmanın yapılmasının temel amacı olmuştur. Çalışma yapılırken Yenice'nin tüm yerleşme ve nüfus özellikleri ile diğer tüm unsurlar, coğrafyanın ilkelerine göre ele alınıp, değerlendirilmiştir.

Çalışmanın her aşamasında büyük katkıları ve emeği bulunan çok kıymetli danışman hocam **Doç. Dr. Ayşe ÇAĞLIYAN'** a, bu yola çıkmama destek olan **Dr.Öğr. Üyesi Esen DURMUŞ'a** sonsuz teşekkürlerimi sunuyorum. Aynı zamanda bu çalışmada her aşamada bana yardımcı olan ve emeği bulunan (çalışmamda yardımları bulunan ve tezin tüm aşamalarında emeği geçen) **Murat BURĞAÇ ve Erdal ASLAN'a**, desteğini hiçbir zaman esirgemeyen değerli dostlarım **Elif YENİ, Müşerref Anıl AYDIN, Onur AYDIN, Azize Eda ÇETİN'e**, Yenice hakkındaki derin bilgilerini bizden esirgemeyen **Tuncay AKDAĞ'a** ve hayatım boyunca emeğini ve desteğini esirgemeyen aileme sonsuz teşekkür ederim.

Ayşin BUĞRAÇ

2019/ ELAZIĞ

BİRİNCİ BÖLÜM

1. GİRİŞ

1.1. Çalışma Alanının Yeri, Sınırları ve Başlıca Özellikleri

Çalışmamız “Yenice’nin (Tarsus-Mersin) Nüfus ve Yerleşme Özellikleri” olduğu için, çalışma alanımız Akdeniz Bölgesinde yer alan, Mersin İlinin, Yenice Beldesidir.

Yenice, coğrafi konum olarak Akdeniz Bölgesi’nin Adana Bölümünde Antik Çağdaki Kilikya Krallığına bağlı, Adana’nın batısında ve Mersin ilinin doğusunda yer almakla birlikte Kuzeyde Özlüce, kuzey batıda Camilimanda, batıda Kanberhüyüğü, güney batıda Esenler, güneyde Kargılı, Güney doğuda Baltalı, doğuda Arıklı, kuzey doğuda Günyurdu mahalleleri ile komşudur (Harita 1).

Yenice 1953 yılından itibaren belediye teşkilatı olan bir belde olmuş 1993 yılına gelindiğinde köy olan Yunacık Mahallesi halkın kendi isteğiyle Yenice’nin dördüncü Mahallesi olmuştur.

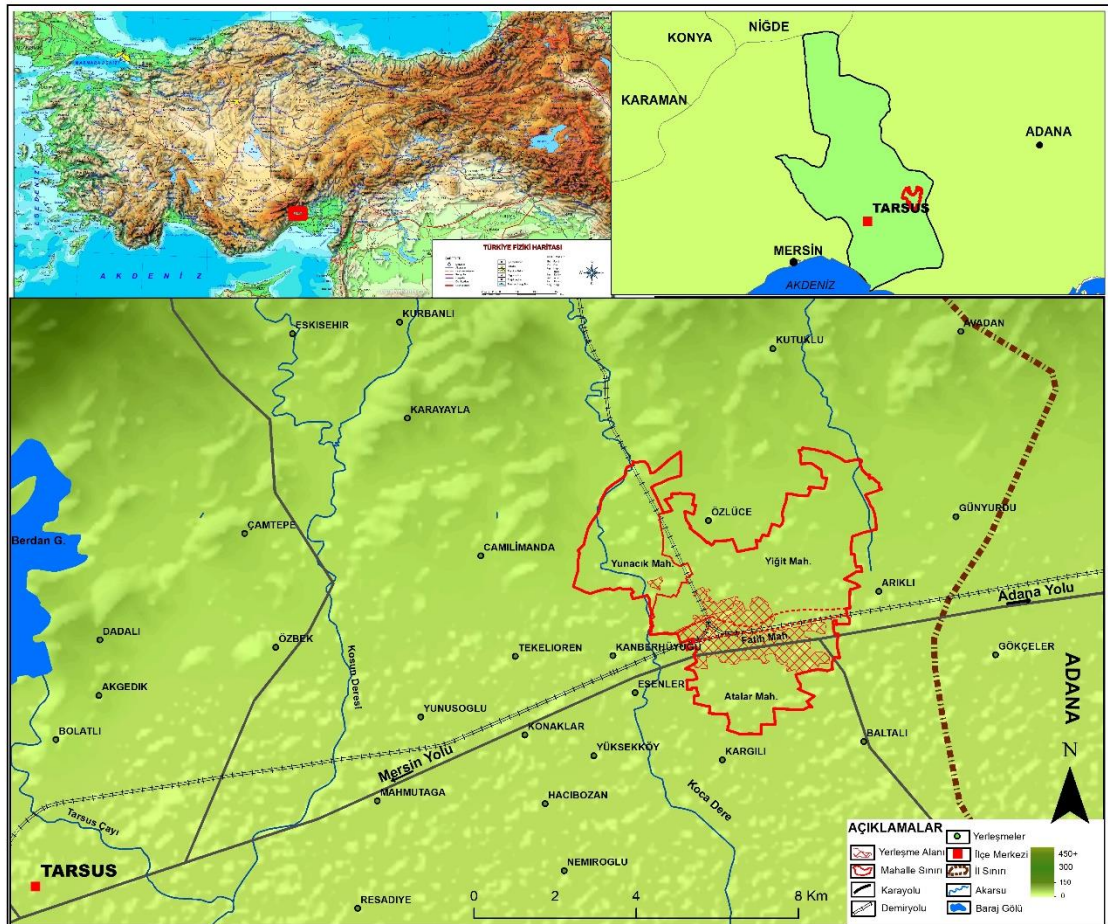
Yenice belediye sınırları içerisinde yer alan Yunacık, Atalar, Fatih, Yiğitbaşı mahallelerinin birleşmesiyle 2013 yılından sonra tek bir mahalleye dönüştürülmüştür.

Yenice Akdeniz bölgesinde Çukurova’nın orta yerinde çok eski tarihlerde kurulmuş Tarsus ilçesine bağlı bir mahalledir. Mersin ilinin Adana il sınırıyla birleştiği en son noktada yer alan Yenice 36° 58’ kuzey paralelleri, 35° 03’ doğu meridyeni üzerinde bulunur.

Yenice 2013 yılından önce Belde Belediyesi özelliğindeyken 2013 yılında 6360 sayılı belediye kanunuyla Mersin Tarsus ilçesine bağlı bir mahalle olmuştur. Tarsus ilçesine bağlı bir mahalle olan Yenice 21.581 m²’lik yüz ölçümüne sahiptir.

Tipik Akdeniz ikliminin hüküm sürdüğü Yenice’de yazlar sıcak ve kurak, kışlar ılık ve bol yağışlı geçmektedir. Yenice’nin yerleşiminde doğal bitki örtüsü yoktur. Sınırları içerisinde sonradan oluşturulmuş bitki örtüsü olarak zeytin narenciye, incir kavak, okaliptüs ve çeşitli meyve bitkileri yer almaktadır.

Coğrafi konum olarak Çukurova'nın en önemli lojistik alanı ve kavşak noktasında yer alan Yenice konumu gereği önemli bir alan teşkil etmektedir (Fotoğraf 1).

Harita 1: Yenice'nin Yeri ve Sınırları

Fotoğraf 1: Yenice'nin Genel Görünümü (2018-Aralık)

1.2. Çalışmanın Amacı ve Yöntemi

Çalışmamın temel amacı Yenice yerleşmesi ve bulunduğu alanın daha önce çalışılmamış olmasıdır. Bu bağlamda; Yenice'nin nüfus özellikleri, yerleşme şekilleri ve tipleri, ulaşımın yerleşmeye olan etkisi, ekonomik fonksiyonları ve Yenice'nin gelişmesi için yapılabilecekler hakkında bilgi vermek çalışmanın amaçlarıdır.

Çalışmanın alt amaçları ise;

- ❖ Yenice yerleşmesinin kurulmasında etkili olan faktörleri belirlemek,
- ❖ Çalışma alanındaki tarımsal ürünler hakkında bilgiler vermek,
- ❖ Sanayi kuruluşlarının giderek artmasının tarım arazilerine olan etkilerini belirlemek,
- ❖ Sanayi faaliyetlerinin tarım kasabasını yerleşme tipi, şekli ile ekonomik faaliyetler bakımından olan etkisini belirlemek,
- ❖ Verimli tarım alanlarının yerleşmeye açılmasının sonuçları ve konu ile ilgili yapılabilecek çalışmalar ile ilgili çözüm öneri sunmak, çalışma alanımızın alt amaçlarıdır (problemleridir).

Coğrafi araştırmamızı yaparken coğrafyanın prensiplerine bağlı kalarak çalışmamızı tamamladık bu prensipler ise, **dağılıp, ilgi ve bağlılık ile nedensellik**dir.

Dağılış Prensibi; Coğrafya araştırmalarına neden olan konuların belirli bir alandaki yayılış, bulunuş biçimleri, bu prensibi ifade eder. Coğrafyanın en önemli prensibidir. Buradaki alan küçük bir alan yani havza, bölüm, bölge olabileceği gibi, büyük bir alan yani ülke, kıta hatta dünyada olabilir.

Bu prensibe göre göre çalışma alanının Yenice’de nüfusun alansal dağılışı, tarımsal üretimin yapıldığı alanlar, sanayi alanlarının dağılışı incelenip haritalandırılmıştır.

İlgi ve Bağlılık Prensibi; Coğrafyanın konusu olan her olay ve olgu başka bir olay ve olgu ile bağlantılı olabilir.

Yenice’de yeryüzü şekillerini yerleşmelerin yer seçimi ve ulaşım yollarındaki etkisi, iklimin tarımsal üretime etkisi, sanayi ürünleri ve hammadde yakınlığı incelenmiştir

Nedensellik Prensibi; “Neden” sorusunun cevabının arandığı prensiptir

Çalışmamızda; Neden Yenice’de tarım alanları sanayi alanlarına kaymaktadır? Neden Yenicede Tarımsal üretim ön plandadır? Neden Yenice Lojistik Köy seçilmiştir? Yenice’nin fonksiyonlarını etkileyen faktörler nelerdir? Gibi soruların cevapları aranmış ve nedenleri ile birlikte açıklamalar yapılmıştır.

Coğrafi Araştırma, insan ve çevre arasındaki ilişkileri ve etkileşimleri anlama süreç ve faaliyetidir. Çevre derken hem beşeri hem de fiziki çevre demektir. Bir sosyal veya doğal olayın verilerini ortaya çıkarmak ve bulguları incelemektir. Coğrafyada araştırma yapılırken ve yapılan araştırmalar sonucundaki bilgiler ifade edilirken kullanılan yöntemlere, **Coğrafya Araştırma Yöntemleri** denir (Şahin, 2002). Bunlar kısaca **veri toplama, değerlendirme ve ifade etme** şeklindedir.

Bir araştırmada **evren (ana kitle)**, araştırma sorularını cevaplamak için ihtiyaç duyulan verilerin (ölçümlerin) elde edildiği, canlı veya cansız varlıklardan oluşan büyük guruptur. Evren, araştırmada toplanacak verilerin analizi ile elde edilecek sonuçların

geçerli olacağı, yorumlanacağı veya genellenebileceği grup olarak da tanımlanabilir (Büyüköztürk, Çakmak, Akgün, Karadeniz ve Demirel, 2014).

Çalışmamın genel evreni “Nüfus ve Yerleşme” olup; örneklemiz ise “Yenice’nin (Tarsus-Mersin) Nüfus ve Yerleşme Özellikleri”dir.

Çalışmamızda, amaç (problem) ve alt amaçlarımız (alt problemler) kapsamında; veri toplamada, Kalitatif (Nitel) Metotlarda kullanılan yapılandırılmamış görüşme tekniği kullanılmıştır. Yerel halk, eski belediye personelleri ve mahalle muhtarı ve Yenice’nin ileri gelenlerinden bilgiler ve veriler elde edilmiştir.

Doküman kaynak olarak adlandırılan bir kısım kurum ve kuruluşların topladığı verilerden de yararlanılmıştır TÜİK verilerinden, Tarsus İlçe Tarım Müdürlüğünden, Meteoroloji Müdürlüğünden, Tarsus Ziraat Odasından, Tarsus Ticaret ve Sanayi Odasından, Tarsus Belediyesinde bulunan verilerden yararlanmakla birlikte çalışma konusu ile ilgili literatür çalışması yapılmış, kitaplardan, yüksek lisans ve doktora tezlerinden yararlanılmıştır. Coğrafya dergilerinde yayınlanmış çok sayıda bilimsel makalelerden yararlanılmış ve Doküman analizi yapılmıştır.

Kullanılan bir diğer metot ise gözlem metodudur. Çalışma alanında direk gözlem metodu yapılarak bazı haritalar hazırlanmıştır.

Veriler toplamada literatür taramaları ve istatistiki bilgiler toplanarak. Ön hazırlıklılar yapıldı. Daha sonra ilgili kişilerle görüşmeler gerçekleştirildi. Arazi çalışmaları ve gözlemler yapıldı. Sahanın fotoğrafları çekilerek ayrıca hava fotoğrafları ve uzay görüntülerinden, mevcut haritalardan yararlanıldı. Uzaktan Algılama Teknikleri ve Uygulamaları, Excel, Google Earth, ArcGIS, Netcad programlarından yararlanıldı.

Elde edilen tüm verilerin ışığında coğrafyanın prensipleri çerçevesinde sonuçlar haritalar, fotoğraflar, tablolar, grafikler ile ifade edildi.

1.3. Daha Önce Yapılmış Çalışmalar

Araştırma alanı ve çevresiyle ilgili yayınlanmış kaynaklar alanın jeolojik yapısı, tarihi ve kültürü ile ilgilidir. Bu çalışmaların dışında alan ve çevresiyle ilgili makaleler yüksek lisans ve doktora tezleri artmaktadır. Çalışma sahasının coğrafi açıdan ele alınmış bir çalışması bulunmamaktadır. Çalışma esnasında bölge genelinde yapılan çalışmalardan yararlanılan kaynaklardan bazıları şunlardır.

Akgündüz, A. Arşiv Belgeleri Işığında Tarsus Tarihi ve Eshab-I Keyf, (1993); Çalışmada şehrin tarihi ile birlikte İslam ve Hristiyan dünyasını için yüzyıllardır önemli bir alana olan Eshab-ı Kehf meselesini temel sorun olarak belgesel niteliğinde sonuca ulaştırmaya çalışılan arşiv ve belgesel çalışmasıdır.

Bilgili, A. S., Tarsus Sancağı ve Tarsus Türkmenleri, (2001); XVI. yy. da ki Tarsus Sancağı ve Tarsus Türkmenlerinin anlatıldığı eserde Seyhan Nehri, Alata Çayı ve Toroslar arasındaki alanda yaşayan aşiterlerden ve yaptıkları ekonomik faaliyetlerden bunun yanı sıra Tarsus'un sosyo-ekonomik ve eski kültürel özelliklerinden bahsetmektedir.

Sür, O., Tarsus Kentinin Yüksek Alanaları'nın Jeomorfolojik Özellikleri, (1967); Tarsus'un yüksek sahalarının jeomorfolojisi, hidrolojisi ve bitki toplulukları belirlenerek birbirleriyle olan ilişkisi incelenmiştir.

Şenol, M. Ve ŞAHİN, Ş., Adana-Mersin Yöresinin Genel Jeolojik Özellikleri, (1998); Çalışmada Adana –Mersin yöresinin genel jeolojik özellikleri ve farklı jeolojik zamanlarda oluşan formasyonlar incelenmiş, Kuaterner'de meydana gelen kırılma, çatlama, ve çökmeler sonucu bugünkü akarsu yataklarının oluştuğunu ve ayrıca yörenin paleo-coğrafyasına değinmiştir.

İKİNCİ BÖLÜM

2. YENİCE YERLEŞMESİNE ETKİ EDEN COĞRAFİ FAKTÖRLER

2.1. Doğal Faktörler

2.1.1. Jeolojik ve Jeomorfolojik Özellikler

Adana Ovaları Türkiye'nin en geniş kıyı alüvyal ovalarına tekabül etmektedir. Bu ovalar esas itibarıyla kuzeydoğu-güneybatı istikametinde uzanan Toros dağları ile bu dağlara kuzey-güney istikametinde yaklaşan Amanos dağları silsilelerinin arasında meydana gelmiştir (Göney, 1976).

Pleyistosen başlarında Akdeniz kıyısının Mersin, Tarsus ve Adana'nın kuzeyinden geçtiği düşünülmektedir (Göney, 1976).

Sahadaki en alçak ve en genç birimleri Pleyistosen ve Holosen'de biriken akarsu alüvyonlarının oluşturduğu bilinmektedir.

Erinç'e göre tektonik yönden aktif olduğunu belirttiği Çukurova tabanının tektonik hareketlerden etkilendiğini ovanın orta ve kuzey kesiminin yükselmeye, güney kesimlerinin alçalmaya uğradığını ifade etmiştir. Alüvyal ova tabanının oluşumu Pleyistosen'e kadar uzandığını dile getiren Erinç taban bir yandan yükselirken, bir yandan meydana gelen östatik hareketlerin etkisinde kalmış ve ova yüzeyinde taraçaların oluştuğunu belirtmiştir (Erinç, 1953).

Tarsus'un yüksek rölyefini oluşturan dağlık-tepelik alan kuzeydoğu-güneybatı doğrultusunda uzanır ve en kuzeyde Yenice civarında iyice silikleşerek ova üzerinde birbirinden ayrı küçük tepecikler halini alır (Harita 2). Tarsus çayı ve delta taşkın ovası Çukurova deltasının batı-kuzeybatı kesimini oluşturuyor. Bu alan Tarsus çayı ve Seyhan nehrinin taşıdıkları tortulların oluşturduğu bir alüvyal delta ovasıdır. Ovanın batı-kuzeybatı kenar boyunca bir şerit halinde uzanan Pliyokuaterner traverten-kalişli depoların oluşturduğu etek düzlüklerinden yaklaşık 50–60 metreler düzeyinde alüvyal düzlüklere geçilir. Bu düzeye bakılarak, muhtemelen Pleyistosen başında Akdeniz kıyısının Mersin-Tarsus ve Adana'nın kuzeyinden geçtiği düşünülebilir. Buna göre, Pleyistosen başlarında Tarsus çay ve Seyhan nehrinin ortak deltası henüz oluşum

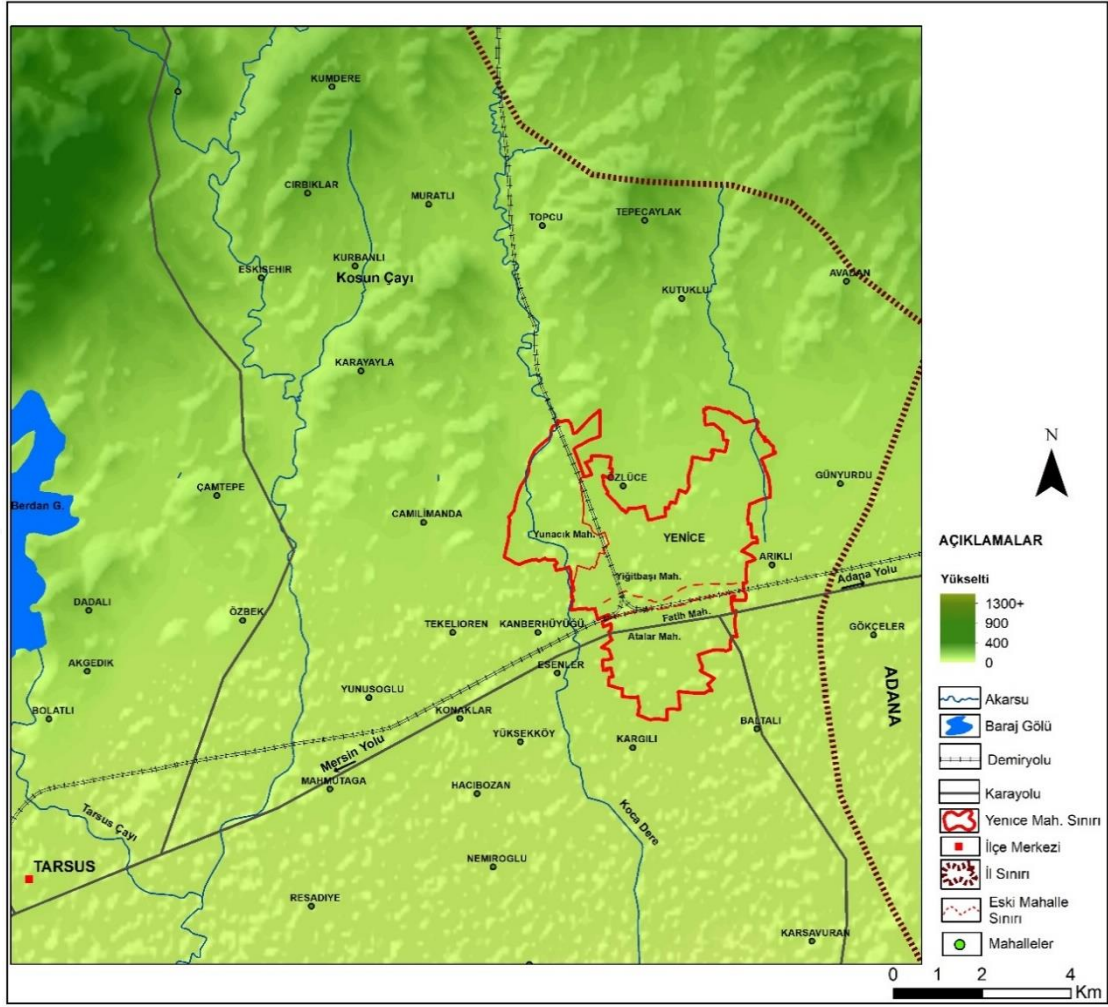
halindedir. Pleyistosen'in ortalarına doğru alüvyal ova, Kuru dere ve Tarsus çayı-Koson dere birikinti konileriyle birlikte gelişmiştir. Burada Erinç'in belirlediği "Üst Taraça (T3)" Mersin'den itibaren kuzeydoğuya doğru Yenice ve Adana'nın kuzeyine kadar uzanmaktadır. Erinç'e göre, yükseltisi 50–60 metre civarında olan bu üst taraça çevrede gözlemlenen en yüksek alüvyal düzlüğü oluşturmaktadır (Hocaoglu, 2003).

Erinç'e göre Yenice'nin güney-güneybatı-kuzeydoğu ve orta kesiminde kesimi boyunca Orta Taraça (T2) uzanmaktadır.

Taraça yüzeyi eğimli olup derince yarılmıştır. Taraça üzerindeki koyu kırmızı renk gösteren topraklar kuvvetli bir şekilde yıkanmıştır. Bu en eski taraçadan itibaren Adana, Tarsus ve Mersin yönünde genişleyen "Orta Taraça (T2)" yükseltisi yaklaşık 25- 30 m kadardır.

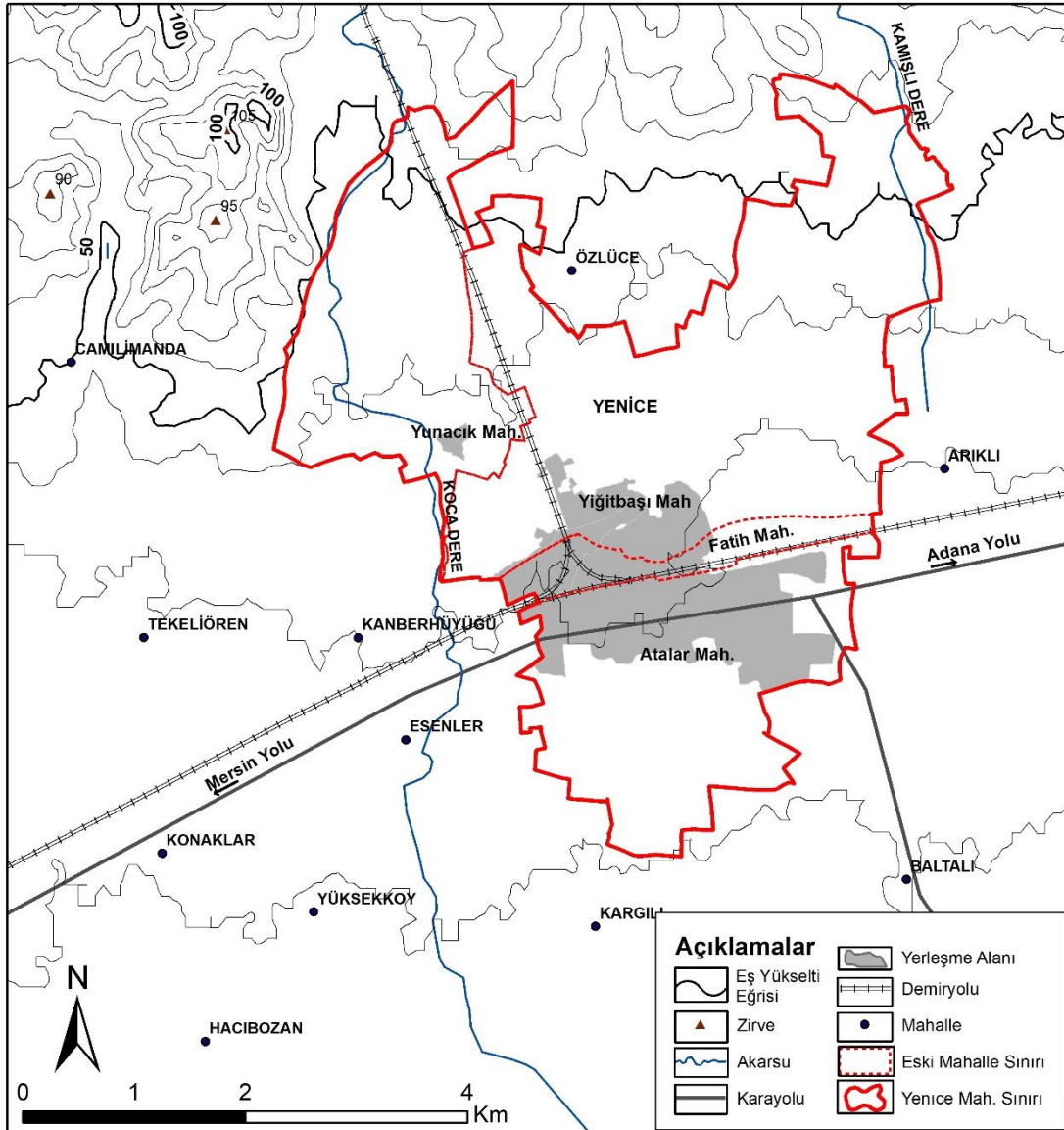
Yenice'nin Arıklı-Özlüce-Kanberhöyüğü sınırları boyunca Plio-Kuaterner (çakıllı, kumlu, kalışlı) birimleri uzanmakta. Güney ve orta alan boyunca Kuaterner birimler bulunmaktadır.

Denizden yüksekliği ortalama 32 metre olan Yenice 3. Derece deprem bölgesinde olup, Karsantı-Karaisalı fay hattının etkisi altındadır (MTA Raporu, 1992).

Harita 2: Yenice ve Çevresinin Fiziki Haritası

Yenice’de kuzeybatı sınırını takip eden Koca dere kaynağını Topçu ve Murat kuzeyinden alıp mahallenin Yiğitbaşı ve Yunacık arasında kalan sınırdan çıkararak sahayı terk eder. 1994 yılında İller Bankası genel müdürlüğü tarafından Tarsus Berdan Barajından Yenice’ye isale hattı çekilerek alana içme suyu getirilmiştir.

Harita 3: Yenice ve Çevresinin Topografya Haritası

Yerleşim alanları içerisinde düz ve geniş alanlar yerleşme açısından uygun sahalardır olduğundan ve aynı zamanda bu alan verimli bir tarım sahası ise o zaman bu üniteler yerleşim seçiminde alanı öne çıkartan önemli bir unsur haline gelir. Yenice'nin bulunduğu alanın düz ve verimli geniş bir ova üzerinde kurulmuş olması yerleşim alanının oluşmasını etkilediğini gösterir (Harita 3).

Bu alanların yerleşim sahalalarında aynı zamanda tarımın entansif metotlarla yapılmasına olanak tanınması yine yerleşimin gelişmesinde önemli bir faktördür.

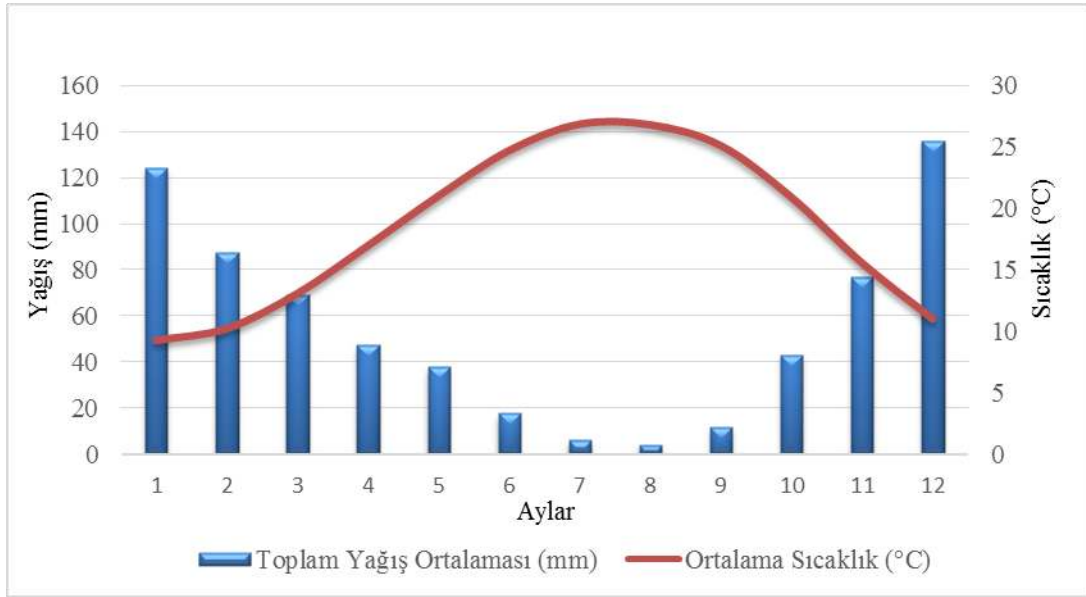
2.1.2. İklim Özellikleri

Yenicede yazlar sıcak ve kurak, kışlar ılık ve yağışlı Akdeniz iklimi görülmektedir. Kış aylarında ortalama sıcaklık 14 C⁰, Ortalama yağış 116.08 mm civarındadır. Yaz aylarında ortalama sıcaklık 26,1 C⁰, yağış 10 mm'dir. Bahar aylarında ise sıcaklık 20 C⁰, yağış ise 70 mm civarındadır (Tablo 1).

Tablo 1: Yıllık Yağış ve Sıcaklık Verileri (1950-2018)

	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran	Temmuz	Ağustos	Eylül	Ekim	Kasım	Aralık
Ortalama												
Sıcaklık (°C)	9.3	10.25	13.1	17	21.05	24.75	26.84	26.85	25.15	20.95	15.6	11.05
Minimum Sıcaklık (°C)	4.8	5.8	8.2	11.9	15.5	19.5	22	21.8	19.2	15.9	10.8	7.1
Maksimum Sıcaklık (°C)	13.9	14.7	18	22.3	26.6	30.1	31.9	31.8	31	27.9	20.5	15
Yağış (mm)	124.5	87.7	68.95	47.25	37.9	17.65	5.95	4.1	11.7	43.05	76.85	136.05

Kaynak: Meteoroloji Genel Müdürlüğü

Grafik 1: Yenice'nin Yıllık Yağış ve Sıcaklık Grafiği (1950–2018)

Nispi nem ortalama % 66 en düşük ortalama nem % 8 olup kış aylarında yağışların çok olması, yaz aylarında şiddetli buharlaşma ve nemli havanın güney rüzgarları ile bölgeye gelmesi dolayısıyla değişim göstermektedir.

Yenice'nin yıllık ortalama sıcaklığı 19.2 C⁰'dır. Yıllık ortalama yağış miktarı 786mm'dir. 4.1 mm. yağışla Ağustos yılın en kurak ayıdır.

Ortalama 136.05 mm yağış miktarıyla en fazla yağış Aralık ayında görülmektedir. 26.85 C⁰ sıcaklıkla Ağustos yılın en sıcak ayıdır. Ocak ayında ortalama sıcaklık 9.3 C⁰ olup yılın en düşük ortalamasıdır (Grafik 1).

Tipik Akdeniz ikliminin hakim olduğu alanda yılda birden fazla ürün alınabilmesi alanın yerleşim alanı olarak kullanılması açısından önemli bir unsurdur.

Eski çağlardan bu yana yerleşim sahalarının seçiminde bir takım faktörler rol almıştır. Alansal seçimin temel unsurları bir alanın önem derecesini artırır, buda beşeri unsurlarının üzerinde doğal faktörlerin etkisini çok önemli bir şekilde gösterir.

Yenice alansal olarak Akdeniz ikliminin etkisi altında olması, bölgenin verimli tarımsal sahasıyla bütünleşince verim anlamında büyük bir avantaj sağlamıştır. Yıl içerisinde bölgede yetiştirilen tarım ürünlerinin erken olgunlaşması, tarım sahalarında ürünlerin erken hasat edilmesi ve kısasa bir dönem sonra yeni ürünlerin yetiştirilebilmesi doğal faktörlerin insan faaliyetlerini ne derece etkilediğinin göstergelerinden biridir.

Akdeniz iklimi, tarımsal faaliyetler açısından Yenice'nin yerleşime uygun ve gelişiminin hızlanmasına etki eden unsurlardan biridir. İklimsel özellikleri alanda önemli tarımsal faaliyetlerinin yapılmasına olanak sağlamaktadır. Küçük bir tarım sahası olan Yenice'de, Akdeniz iklimi özellikleri sayesinde çok sayıda geliri yüksek tarım ürünü yetiştirilebilmektedir.

2.1.3. Toprak Özellikleri

Yenice, toprak özellikleri itibariyle düz ve verimli bir alüvyal ova üzerinde kurulmuştur.

Alüvyal ova tabanında yer alan Yenice'nin verimli bir sahada kurulmuş olması eski çağlardan itibaren yerleşim açısından elverişli olmasına neden olmuştur.

Yenice sınırları içinde kalan alanın büyük bir kısmı Alüvyal toprak grubuna dahildir. Bu topraklar akarsular tarafından taşınıp depolanan materyaller üzerinde kurulmuş A, C profilli genç topraklardır. Mineral bileşimleri, akarsu havzasının litolojik bileşimi ile jeolojik dönemlerde yer alan toprak gelişimi sırasında erozyon ve birikme devirlerine bağlı olup, heterojendir.

Arazi kullanma kabiliyeti sınıflaması daha çok tarımsal amaçla yapılır. Yenice'nin üç türlü toprak sınıfı mevcuttur. Yenice'nin kuzeyinde I. Sınıf, güneyinde II. Sınıf bulunmakta olup yine güney kesiminde kötü drenaja bağlı olarak tuzluluk oranı artan bazı bölgelerde VIII. Sınıf toprak kalitesine sahip tarım arazileri vardır (Mersin Köy Hizmetleri Arazi Varlığı Raporları, 1991. İlçe Tarım Müdürlüğü İstatistiği, 2001) (Tablo2).

Tablo 2: Yenice Arazi Kullanım Kabiliyeti Sınıfları

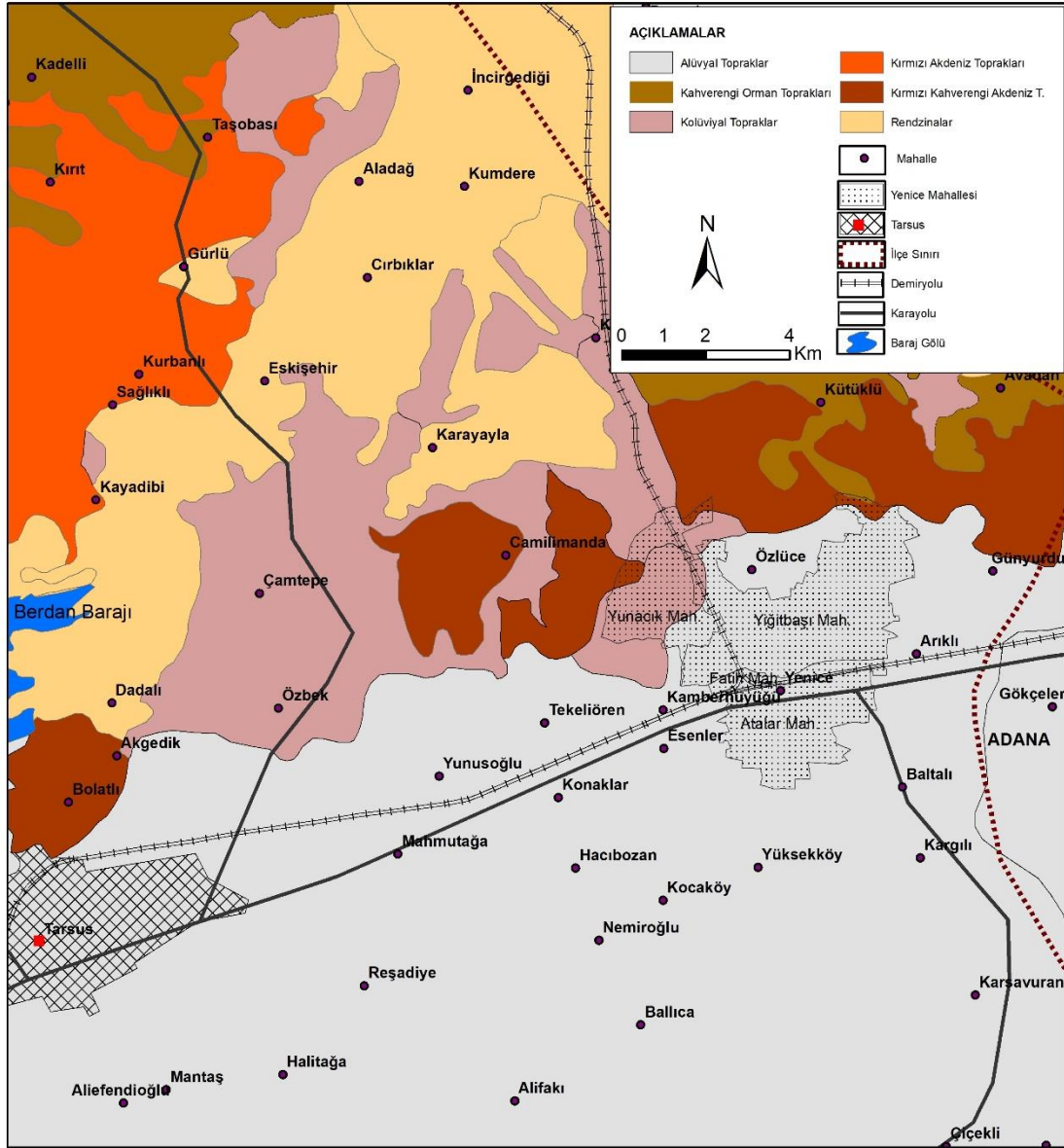
Arazi Sınıflandırması	Alan (Ha)
I.	567
II.	285
VIII.	216

Kaynak: Mersin Köy Hizmetleri Arazi Varlığı Raporları, 1991.

Yapılan toprak sınıflandırmasına göre toprakların (% 43) killi tınlı, (% 98) hafif alkali, (% 93,8) tuzsuz, (% 56,4) organik madde bakımından fakir, (% 42,7) fazla kireçli, (% 28,7) yarıyışlı fosforun az oranda topraklar olduğu belirlenmiştir (İçel Çevre Durum Raporu, 1998).

Mahalle yerleşiminin kuzey kısmı açık sarımsı kahve renkli, şiltli, tıllı, testürlü, alt katları sarımsı kahve renkli siltli kil testürlüdür.

Güney kısmında üst toprak sarımsı kahve renkli killi, testürlü, alt toprak sarımsı kahve renkli testürlüdür. 60 cm den sonra pas lekelerine rastlanmaktadır. Drenajları yetersiz, organik madde ve bitki besin maddelerince fakirdir.

Harita 4: Yenice ve Çevresinin Toprak Haritası

Verimli Alüvyon topraklar Yenice'nin tamamına yakını oluştururken eski Yunacık Mahallesi'nin kuzey ve kuzeybatısında eğimin artmaya başladığı sahada demiryolunun iki yakasında Kolüviyal topraklar yer almaktadır.

Dağların yamaçlarında ufalanan çeşitli malzemeler, eğimin azaldığı dağların eteklerinde oluşan birikinti konilerinde görülen topraklardır. Bu topraklarda katmanlaşma (horizonlaşma) yoktur. Bitki örtüsünden yoksun yamaçlardan akarsular ya da sel suları tarafından aşındırılan malzemelerin birikmesiyle oluşmuşlardır.

Yiğitbaşı mahallesinin kuzey uç sınırında Kırmızı Kahverengi Akdeniz topraklara ve bu toprakların kuzeyinde kahverengi orman topraklarına rastlanır.

Kırmızı Kahverengi Akdeniz toprakları genelde kırmızı renkli sedimanlar üzerinde gelişme gösterdikleri için ve sıcak ve kurak mevsimlerde demir oksit birikimi gerçekleştiğinden kırmızı renklidir. Kırmızı Kahverengi Akdeniz toprakları sıg ve genellikle taşlı ve aşınım etkisi şiddetlidir (Harita 4).

Kahverengi Orman toprakları yüksek kireç içeriğine sahip ana madde üzerinde oluşmuştur. Zayıf gelişmiş katmanlara sahiptirler. Reaksiyonları nötr veya kalevidir. Alt toprağın aşağı kısımlarında kireç birikmesi görülür. Drenajları iyidir.

Verimli alüvyal alanın varlığı yoğun tarımsal faaliyetleri beraberinde getirmiştir. Bu alüvyal sahada eski yerleşim sahalarının ortaya çıkması ile birlikte yapılan tarımsal faaliyetler sanayileşme ile birlikte gelen arazi kullanımları doğal bitki örtüsünün tahrip olmasına sebep olmuştur.

2.2. Beşeri ve Ekonomik Faktörler

Bu bölümde ele alınan konularla ilgili bilgiler, ayrıntılı şekilde ilerleyen bölümlerde ana başlıklar altında verilecektir.

2.2.1. Nüfus Özellikleri

Yenice nüfusu yıllar içerisinde incelendiğinde dönemler arası büyük farklılıkların olmadığı görülmektedir. 2000 yılındaki nüfus sayısındaki abartılı rakamların sebebi Türkiye'nin her yerinde olduğu gibi Yenice'de de parasal destekten faydalanmak için yüksek gösterilmiştir. En büyük nüfus artışı 1975-1980 yılları arasında gerçekleşmiştir. 2.487 kişilik bir artış yaşanmış beş yıllık süreçte nüfus % 50 artmış yarı yarıya nüfus katlanmıştır.

2007 yılına kadar artan nüfus oranında bu yıldan itibaren dengesizlikler yaşanmıştır. Sürekli bir artış gözlenmediği gibi sürekli bir azalışta gözlenmemiştir.

Kadın- erkek Nüfus arasındaki farkın en fazla olduğu yıl 1990 yılıdır. Buda sahada sanayileşme faaliyetinin sonucunda göçe erkek nüfusun katılmasıyla birlikte doğan farktan kaynaklanmaktadır.

Nüfusun kalabalık olduğu sahalar Atalar ve Yiğitbaşı Mahalleleridir. Bunun temel sebebi Yiğitbaşı mahallesinde tarımsal faaliyetlerin yoğun yapılması Atalar Mahallesinde ise hem tarım hem de sanayi faaliyetlerini yoğunlaşmasıyla bağlantılıdır. Nüfusla ilgili bilgiler Yenice’de Nüfus başlığı altındaki bölümde ayrıntılı şekilde anlatılmıştır.

2.2.2. Tarım Özellikleri

Yenice’nin geniş ve verimli alüvyal bir ova üzerinde kurulmuş olması yüzölçümünün büyük bir kısmında tarım yapılmasına sebep olmuştur. Tarımın yoğun olarak yapıldığı sahalar Yunacık ve Yiğitbaşı mahalleridir.

Verimli alüvyal sahaya çevredeki sanayi kuruluşlarına ham madde temin etmek için sanayi ürünleri ekimi yapılmaktadır. Sulama olanaklarının bol olduğu sahada yılda birden fazla ürün elde edilebilmektedir. Toprağın dinlendirilmeye gerek olmadığı sahada verim oranının yüksek olması tarım arazilerinde ana ürünlerin arasına ara ürünler ekilmesini bile sağlamaktadır.

Alana getirisi yüksek ürünler ekilmektedir. Bu da alanı tam bir verimli tarım sahasına dönüştürmektedir.

2.2.3. Sanayi Özellikleri

Sanayi atılımlarının 1960-80’li yıllarda gelişmeye başladığı bölgede Kiremit fabrikalarıyla başlayan sanayi faaliyetleri günümüzde yerini büyük sanayi kuruluşlarına bırakmıştır. Çırçır fabrikası açılmasıyla bölgeye ekonomik bir fayda sağlamış ve iş sahası yaratmıştır.

Sanayi ürünlerinin ekilmesi ham maddesi tarımsal ürün olan fabrikaların ağırlıklı olarak kurulmasına sebep olmuştur. Çok sayıda un, yağ, hayvan yemi ve zirai ilaç üretimi yapan fabrikalar mevcuttur. Sanayileşme açısından oldukça elverişli bir alana kurulmuştur. Gerek hammadde temini gerek ulaşım kolaylığı sanayi faaliyetlerinin hızlanmasına sebep olmuştur

2.2.4. Ulaşım Özelliklileri

Gelişen ve modern toplumların en önemli ekonomik bağlantı sistemlerinin başında gelen ulaşım ağları bölgelerin ekonomik sirkülasyonunu sağlamaktadır. Yenicede ulaşım ağlarının elverişli coğrafi yeryüzü şekilleri ile birleşmesiyle birlikte gelişmiş ve önemli bir ara bölge olmuştur. Karayolu, demiryolu ve ileride açılacak olan bölgesel havalimanı ve Mersin limanına yakınlığı sayesinde ulaşım ağı gelişmiştir.

Yenice, alanda yapılan ulaşım ve sanayi yatırımları ile birlikte lojistik sahaya dönüşmeye başladı. Alandan farklı bölgelere yapılacak olan ürün sevkiyatlarının merkez noktasını oluşturmaktadır. Yenice, limandan gelen ürünlerin dağıtım noktası ve önemli lojistik firmaların zamanla sahada yapacağı yatırımlar ile birlikte ulaşımın kazandırdığı büyük bir avantaj elde edecektir.

Mersin-Adana yolu üzerinde yer alması sahaya ulaşımını kolay olmasına ve bölgeden yapılacak ürünlerin farklı bölgelere ulaşımının da kolay olmasını sağlamaktadır. D-400 karayolu ve demiryolu bağlantısı ile birlikte yol boyunca yapılan bir çok sanayi kuruluşları görülmektedir. Bölge ekonomisine ulaşımın katkısı son derece yüksektir. Alanda coğrafi şartların uygunluğu ve ulaşım ağlarının gelişmiş aynı zamanda kolay bir ulaşımına sahip olması sebebiyle Çukurova Bölgesel Havalimanının yer seçiminde önemli bir etken olmuştur.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. YENİCE’NİN YERLEŞME ÖZELLİKLERİ

Küçük sahalarda ekonomik etkenler yakın çevresiyle sınırlıdır. Fakat Yenice bulunduğu konumundan dolayı Türkiye’nin en büyük Lojistik köyü ve Çukurova Havalimanının açılmasıyla birlikte etki sahasını hızla geliştirecektir.

Bir alanda ekonomik faktörler ve yerleşim arasında ki bağın sıkı sıkıya olması fakat zamanla bu ekonomik bağın değişebileceği bir gerçektir. Çalışma sahasında ekonomik faaliyetlerin ortaya çıkışı ve zaman içerisinde değişimini ele alacağız

Mersin–Adana arasında bulunan her iki ille D 400 karayolu ve demiryolu ile bağlantısı olan ve bu bölgede gelişme gösteren Yenice coğrafi fonksiyonları açısından verimli bir ovaya kurulması ve Mersin limanı ile Adana’ya olan yakınlığı tarım- sanayi fonksiyonlarının gelişmesine yardımcı olmuştur. Yenice Lojistik Merkezi ve Planlanan Çukurova Bölgesel Havalimanının açılması ile birlikte özel bir konuma kavuşacak olan Yenice’nin hızla gelişme göstermesi bekleniyor.

3.1. Yenice’nin Kuruluş ve Gelişimi

3.1.1.Yenice ve Çevresinin Tarihçesi

Bugün olduğu gibi, geçmişte de iklim, su, toprak, ulaşım ve savunma durumu yerleşim alanlarının seçiminde birinci derecede etkili olmuştur (Özçağlar,1994).

Çukurova geçmiş dönemlerden bugüne yerleşime uygun coğrafi şartları ve iklim koşullarını günümüzde de koruyarak çeşitli medeniyetlere ev sahipliği yapmıştır. Çukurova’nın verimli ovası, limanları, ulaşım ve ticaret yollarıyla bağlantısının olması bu alanı cazibe merkezi haline getirmiş ve bu alan çeşitli savaşlara ve istilalara sahne olmuştur.

Çukurova’nın nüfuslanmasında önemli etkenlerden Romalıların bölgeye gelmesiyle başlamıştır. Bu dönemde bir gıda ve giyim ambarı haline gelen Çukurova’da birçok sulama tesisi kurulmuş, önemli yerleşme merkezleri arasında düzenli yollar ve akarsular üzerinde köprüler yapılmıştır (Ener, 1964).

Yenice ve çevresi ele alındığında önemli bir yerleşim alanında kurulmuş olan ve bu doğrultuda gelişme gösteren Yenice coğrafi anlamda stratejik sayılacak bir noktada yer almaktadır. Yenice bu tarihsel süreç içinde özel bir konuma sahip olmuştur. Çalışma sahasını bu konuda ele alacak olursak tarihi geçmişi ile günümüz gelişim süreci içerisinde Yenice'nin farklı bir özelliğe sahip olduğu görülecektir (Tablo 3).

Anadolu kültürüne ışık tutan önemli yerleşim merkezlerinden biri olan Tarsus Gözlükule Höyüğüdür. Burada yapılan arkeolojik kazılarda, Yenice ile ilgili bilgilere kuzeyindeki Topçu Köyü yakınlarında bir tepede, MÖ. 230'lı yıllarda Romalılar tarafından yapıldığı bilinen bir kaç oyma taş mağara ve oyma taş mezar kalıntılarında ve Tarsus ile ilgili başka alanlarda yapılan tarihsel arkeolojik çalışmalarda rastlanmaktadır.

Yapılan bu kazılar ve tarihsel araştırmalara göre, Tarsus şehrine ve Yenice Ovası'na sırasıyla şu medeniyet ve krallıklar hâkim olmuştur:

Tablo 3: Tarsus ve Yenicede Kurulan Krallıklar ve Medeniyetler

Luviler	M.Ö. 2300
Kizuvatna (Kilikya) Krallığı	M.Ö. 1650–1350
Hititler	M.Ö. 1350–1200
Kue Krallığı	M.Ö. 1100- 600
Asurlular –	M.Ö. 833
Bağımsız Kilikya Krallığı–	M.Ö. 630–547
Pers(Makedonyahılar)	M.Ö. 547 -333
Helenistik Dönem	M.Ö.333–323
Selevkoslar Krallığı	M.Ö. 323
Roma İmparatorluğu	M.Ö.92–M.S. 395
Doğu Roma İmparatorluğu	(Bizans) dönemi
Arap Akınları–Halife Ömer	M.S. 637
Emeviler – Halife Muaviye	S. 651
Abbasiler Dönemi	787
Anadolu Selçuklu Devleti	1085
Ermeni Krallığı (Haçlı	1097
Mısır Türk Memlukluları	1266
Ramazanoğulları Türk	1375
Dulkadıroğulları Türk	1515
Osmanlı İmparatorluğu	1517
Fransız İşgali	1918

Kaynak: (Zoroğlu, 1995)

Yenicelilerin ataları Selçuklular ve Memlukkuler döneminde getirilerek Çukurova'ya yerleştirilen Türkmenlerdendir. 1286 tarihli Halep Yıllığında ve daha sonraki Osmanlı Yıllıklarında kayıtları vardır. Ulaş Beyliği'ne bağlı Beylice (Manaz-Manas) köyüne yerleştirildiler. 1527 yılında Kadı'nın yüksek vergi uygulaması, defterlerin yeniden yazılması ve asker devşirme uygulamalarına karşı bu Türkmenler, Yenice Bey (Yekçe Bey-Beyce) önderliğinde 500–600 kişiyle ayaklandı. Kadı, bu isyanı bastıramadı. Bu olaylar aynı yıl içerisinde Adana Valisi Ramazanoğlu Piri Bey tarafından kanlı biçimde bastırıldı.

Ayaklanan Türkmenlerin erkeklerinin tamamını öldürölüp helak edilirler. Geriye kalan yaşlıları, kadınları ve çocukları buradan göç ettirirler. Bu zorla göç ettirilenlere Helaklar (Helekler) denmiştir. Bu insanlar malları ile birlikte Torosların eteğinde bulunan bugünkü Kelebek köyü topraklarına yerleştirilirler. Erkekleri olmayan bu insanları aşağı, ovaya doğru sürerler. Bu günkü Yenice yakınlarında bir subaşına yerleşirler. O tarihten beri Yenice Ovası adıyla anılan bu topraklarda yaşamaktadırlar. Sonraki yıllarda Çukurova'nın bereketli topraklar üzerinde kurulduğu anlaşıldı. O günlerde bataklık, sazlık ve yaşanması zor bir yerdı. Bataklıklar kuruyunca, verimli topraklar cazip bir hale geldi (Yenice Kurtuluş yıl dönümü broşürü).

Tarsus' ta 1934 yılları arasında Gözlü Kule Höyüğünde yapılan kazılar bu yörede ilk yerleşmenin Neolitik dönemle başladığı ve Orta Tunç çağı değin kesintisiz sürdüğünü ortaya koymuştur. Kent önceleri Toros adıyla anılmış sonradan bu ad Latince de Tarsus olmuş ve zamanımıza kadar da gelmiştir. Tarsus'u ilk kez kimin kurduğu konusunda çeşitli söylenceler vardır. Bunların en yaygın olanı, kentin Asur Hükümdarı Sardanapal'ın kurduğudur. Yöreye İ.Ö. VII-VII.yy' da geldikleri sanılan Yunanlıların burada bir yerleşmeyle karşılaştıkları kesindir.

Bir süre Asur egemenliği altında kalan yöre daha sonra prenslerin, İskender in eline geçti. İskender' den sonra Tarsus, tüm Kilikya ile birlikte Selökinder' in payına düştü. İ.Ö. 246'da Mısır yönetimine geçtiyse de bir süre sonra geri alındı. İ.Ö. 66 da Kilikya bir Roma vilayeti olunca, Tarsus'ta bunun merkezi durumuna getirildi.

Tarsus Hristiyanlığın kurucularından Aziz Paulus'un doğduğu kent olarak da önem taşır. Ayrıca ünlü coğrafyacı Strabon I.Ö.I. yy da Tarsus' ta dil bilginleri filozof ve yazarların yaşadığını yazar. Tarsus'un tarihi, Müslümanlığın ortaya çıkışından kısa süre sonra, hareketli bir aşamaya girdi. Miladi 639 Müslümanlar Tarafından Fethedilmesi ile Tarsus, Bizanslılardan Müslümanların eline geçmiş oldu. Tarsus Müslümanların Fethetmesi ile beraber çok sayıda el değiştirmiştir. Ta ki Hicri 761/Miladi 1360 Yılına kadar bu el değiştirmeler olmuştur.

965'te Bizanslılara geçen Tarsus bu dönemde Antakya Prensliğine bağlandı. 1083 yılında Anadolu Selçuklu Devletinin Kurucusu Süleyman Kutalmış tarafından Fethedilmişti. 1133'te Ermeni Prenslerinden Leon' un eline geçti. 1137' de Bizans imparatoru Yoannes Komneos, Tarsus' u geri aldıysa da, 1172 - 1173'te yöre yeniden Ermeni egemenliğine girdi.

Tarsus, 1300.yy'dan sonra Memluklar'in ve zaman zaman da Ramazanoğulları ile Dulkadiroğulları beyliklerinin yönetimine geçti. Hicri 761, Miladi 1360 yılı Temmuz-Ağustos aylarında Memlükler, Ramazanoğulları ve Dulkadiroğulları beyliklerinin yardım ve teşvikiyle Halep veya Şam valisi Seyfeddin Bay Demir-el Harizmi'nin komutanlığında bir daha Ermenilere bırakılmayacak şekilde Tarsus tekrar alınır. 1516 da ise, Yavuz Sultan Selim'le Osmanlı topraklarına katıldı.

Tarsus 1571 de Kıbrıs Eyaletine bağlı bir sancak merkezi olduysa da, bir süre sonra Adana eyaleti sınırlarına alındı. 1832 de Osmanlı güçlerini yenen mısırlı İbrahim paşa, Adana ve çevresini ele geçirdi. 1839 da yeniden Osmanlı topraklarına katılan Tarsus, 1867 de Halep vilayeti Adana sancağının 1877 de ise Adana vilayeti Adana sancağının bir kazası oldu.

Ali Cevad ise Tarsus' u Şöyle Anlatır: Kazanın Kusdemir, Kusun, Canip şehir, Namrun, Ulaş, Gülek ve Tekeler aslı 7 nahiyesi ve 161 köyü vardır. Kazanın tüm nüfusu 40410 dur. Mersin 1888' de Adana' ya bağlı bir sancak olunca Tarsus' ta bunun tek kazası olarak yönetsel durumunu korudu. I. Dünya Savaşı sonrasında Fransız işgaline uğrayan Tarsus da buna bağlı bir ilçe merkez durumuna geldi. (Tarsus

Belediyesi). Yenice'nin de Kusun Nahiyesinin Türkmen Boyuna bağlı olduğu bilinmektedir.

Tarsus Sancağı, coğrafi konum olarak, güneydoğuda Seyhan Nehri, kuzeydoğuda Karaisalı kazası, kuzey batıda Konya ilini ayıran dağlar, batı tarafında Mersin Sancağına bağlı köylerin arazisi ve güneyde Akdeniz ile sınırlı bir sancak (kaza) merkezidir.

Tarsus şehri, ilk çağlardan Bizans'a ve ilk İslam fetihlerinden Osmanlıya kadar zamanının ünlü şehirleri arasında yer almıştır.

Osmanlı Döneminde Tarsus bölgesi 1517 yılında Osmanlı tarafından fethedilir.

Tarsus Şehri ilk çağlardan Bizans'a ve ilk İslam fetihlerinden Osmanlıya kadar zamanın önemli şehirleri arasında yer alıyordu. Tarsus ve çevresi çoğu dönemde birinci derecede bazı dönemlerde ise ikinci derecede önemli bölge sayılmıştır. Yenice ovası da bu önemli bölge içerisinde yer alır.

Tarsus, Yenice ve yöresi ilk İslam ve Bizans karşılaşmasından Ermeniler, Abbasiler, Toluniler, Hamdaniler, Selçuklular ve Memluktardan Osmanlılara kadar devamlı olarak bir sınır çizgisi meydana gelmiştir. Tarsus'tan Malatya'ya kadar uzanan bu uca sugur (sınır) denmiştir. Bu durumda sınırın birinci merkezi Tarsus, ikinci ise Malatya olarak kabul edilmektedir.

Tarsus sancağı ve sancağa bağlı yerler, Memluklar döneminde bazı zamanlarda Ramazanoğulları soyuna mensup olanlar tarafından Halep'e bağlı olarak idare edilmiştir. Bu nedenle bölge (Eyalet-i Şam) içinde değerlendirilmiştir. Bundan sonra Şam'dan ayrılıp bağımsız kalan Tarsus Sancağı 1571 yılında Kıbrıs Beylerbeyliğine bağlanmıştır. 1803 yılında Tarsus ve çevresinin Adana eyaletine bağlanmasından bir süre sonra yaşanan değişikliklere rağmen, 1908 yılında meşrutiyetin ilanı ile Tarsus ve çevresi yeniden Adana vilayetine bağlı kaza merkezi olur. O dönemde Tarsus'a bağlı olan Yenice'nin bu vesileyle bir süre Adana'ya bağlandığı görülmektedir (Akdağ 2007).

Cumhuriyetin ilanından sonra Mersin vilayet olunca Tarsus ve Yenice de Mersin'e bağlanır.

Yenice'nin Kuruluş tarihiyle ilgili yapılan araştırmalarda birkaç farklı tarihi belge kayıtları mevcuttur.

1286 yılı Halep Salnameleri ve arşiv belgelerinde, Tarsus Sancağı, Kusun Nahiyesine bağlı bir Türkmen köyü olarak kaydedilmiştir. 1286 yılı Halep salnamelerinde ve arşiv belgelerinde yapılan tespit, Tarsus Sancağına bağlı olan köylerin isimleri, o bölgeye ilk gelen ve oraya yerleşen Türkmen aşiretlerinin, cemaatlerinin veya cemaat mensuplarının isimlerinden geldiği görülmektedir (Akgündüz, 1993).

Tarsus tarihi üzerine yapılmış bir diğer çalışmada Yenice, Başbakanlık Osmanlı Arşivi 1519 tahririne göre, Tarsus Sancağına bağlı "Yenice Cemaati" olarak kaydedilmiştir (Bilgili, 2001).

Osmanlı Devleti Bünyesindeki diğer Türkmen illeri ve ulusları gibi, Tarsus Türkmenleri de boy veya taife adını taşıyan topluluklardan meydana gelmekteydi. Tahrir kayıt defterlerinde aynı boy için kim zaman boy, kimi zaman cemaat, kimi zaman da taife tabirleri kullanılmıştır.

Cevdet TÜRKAY'ın Osmanlı Tarsus Sancağındaki cemaatlerin arşiv belgelerindeki tablolardan araştırarak hazırladığı "Başbakanlık Arşivi Belgelerine Göre Osmanlı İmparatorluğunda Oymak, Aşiret ve Cemaatler, İstanbul 1979" adlı eserinde; Tarsus Sancağına bağlı "Karapınar Göçer Türkmen Yörüğü Cemaati" olarak belirtilmiştir (Akgündüz, 1993)

Başbakanlık Osmanlı Arşivi tapu tahrir kayıtlarına dayanılarak yapılan bir araştırmada ise Yenice; Kusun Taifesine mensup bir kısım Türkmen Yörüğü'nün 1543 yılında yerleşerek kurduğu bir köydür. Hatta adına izafeten obaya da Yenice Obası denilmiştir.

Cemaat, 1543’de 6 hane, 1572’de 10 hane olarak kaydedilmiştir. Ayrıca cemaat Osmanlıya 1543’de 243 akçe, 1572’de 394 akçe vergi ödemiştir. Belirtilen bu tarihlerde Yenice taifesi obada çiftçilik yapmakta olup arpa, buğday ve pamuk ziraatıyla uğraşmakta, arıcılık ve bal üreticiliği de yapılmaktaymış (Bilgili,2001).

Bu yazılı kaynaklar dışında Yenice’de halk arasında beldenin ilk kurucularının Helekler Sülalesi’nin olduğu da söylenmektedir. Fakat yapılan araştırmalarda Helekler ile ilgili yazılı kayıtlara rastlanmamıştır (Sözlü Kaynak).

Görüldüğü üzere Yenice’nin kuruluşuyla ilgili farklı tarihi kayıtlar bulunmaktadır. Çalışmaların bir kısmında Yenice’nin Kusun Nahiyesine bağlı bir Türkmen köyü olduğu belirtilmiştir. Gerçeğe en yakın kayıtlar ise 1543 Osmanlı Tapu Tahrir kayıtlarıdır. 1286 yılında tutulmaya başlanan Halep Salnameleri kayıtlarına, Yenice sonradan yazıldığı olasılığı bulunmaktadır. Çünkü 1286 yılından 1543 yılına kadar geçen sürede hane sayısının aynı kalmış olması pek mümkün görünmemektedir.

Yenice halkının çeşitli kaynaklara bakılarak ilk yerleşimden başlayarak Türkmen kökenli oldukları ve Türkçe kullandıkları, Kanuni Sultan Süleyman’ın (1520–1566) padişahlığı döneminde geldikleri bilinmektedir. Yenice’ye yerleşim başladıktan sonra Anadolu’nun çeşitli illerinden Türkmen kökenli birçok sülale gelmiştir. Bu illerden bazıları şöyle; Malatya, Kayseri, Sivas, Diyarbakır ve Elazığ.

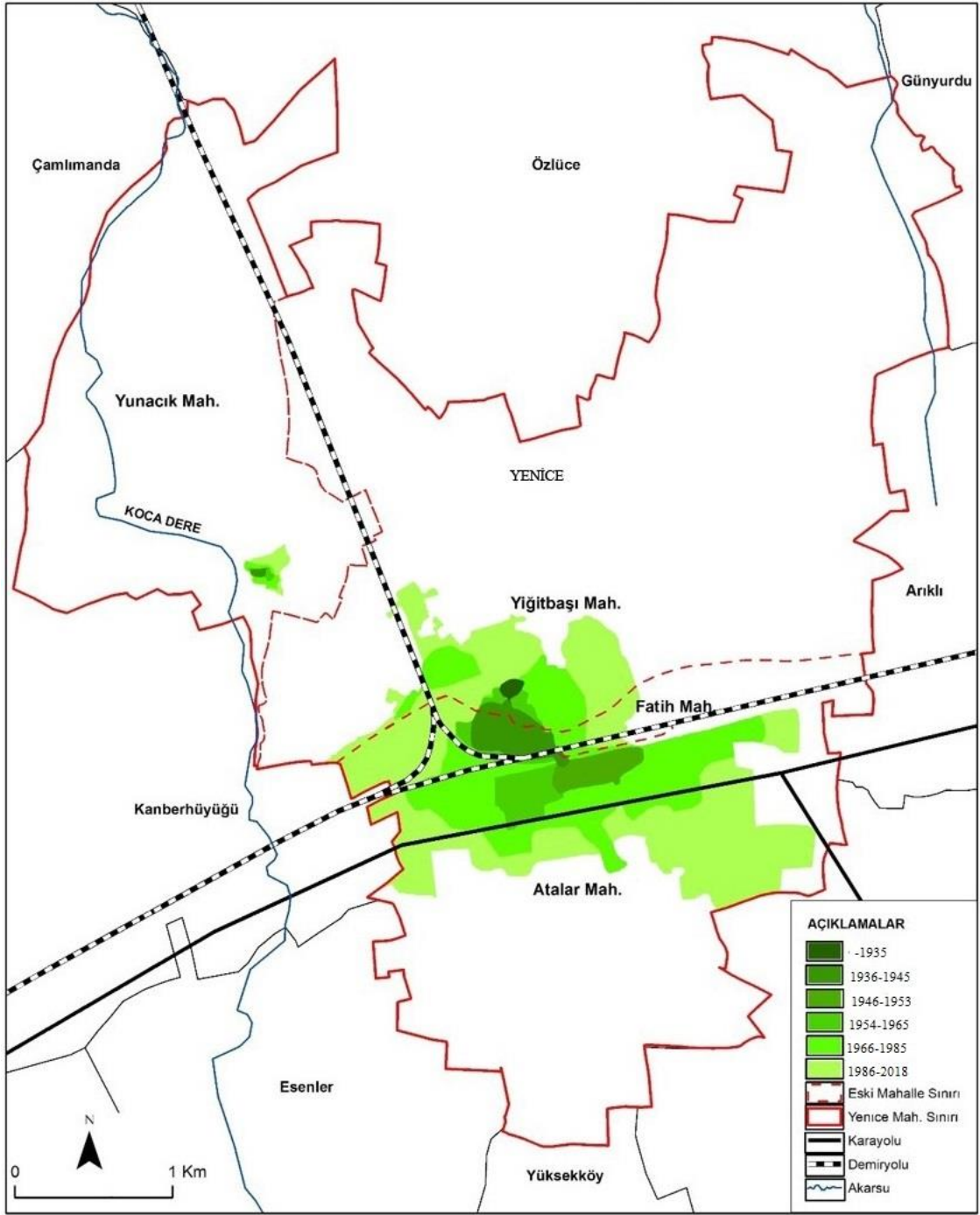
Başbakanlık Osmanlı Arşivlerinde 1519 tahririne göre Yenice’nin, Tarsus sancağına bağlı “Yeniceköylü Cemaati” olarak kayıtlara geçilmiş ve diğer taraftan Tarsus sancağına bağlı köylerin isimleri, o bölgeye ilk gelen ve oraya yerleşen Türkmen boylarının, cemaatlerinin veya cemaat mensuplarının isimlerinin verildiği bilinmektedir. Yenice’nin adının da bu bölgede yaşamış olan ve 1526 yılında gerçekleşen “Yenice Bey Ayaklanmasına öncülük eden Türkmen kökenli Yenice Bey’den aldığı söylenebilir. Hem Yenice’nin kuruluşu hem de adının kaynağını kökenini ortaya koymada yardımcı olan önemli bir kaynak olarak görülebilir. Yenice geçmiş dönemlerden bugüne kadar aynı adla geldiği söylenebilir.

3.1.2. Yenice'nin Gelişimi

Bu bilgiler ışığında araştırma alanının tarihsel gelişimini altı dönemde ele almak mümkündür. Dönemler belirlenirken idari ve nüfus artış özelliklerine bağlı olarak yıllar seçilmiştir. Bu dönemler sırasıyla:

- 1) -1935 deki Gelişim
- 2) 1936–1945 Yılları Arasındaki Gelişim
- 3) 1946–1953 Yılları Arasındaki Gelişim
- 4) 1954–1965 Yılları Arasındaki Gelişim
- 5) 1966–1985 Yılları Arasındaki Gelişim
- 6) 1986–2018 Yılları Arasındaki Gelişim

Yukarıda belirttiğimiz tarihleri içerisinde ele alınan dönemler çeşitli faktörler ve ekonomik fonksiyonları sayesinde gelişme göstermiştir.

Harita 5: Yenice'nin Tarihsel Gelişimi (1935–2018)

3.1.2.1. - 1935 deki Gelişim

1935 yılı öncesinde belirtilen sahanın gelişim ve kuruluşuna kadar uzanan dönem yukarıda bahsedildiği gibi Ulaş Kazasına bağlı Beylice köyüne yerleştiren

Türkmenlerin daha sonra Torosların eteklerindeki Kelebek köyüne ve daha sonra bu sahadan göçe zorlanarak günümüzde bulunan Yenice ovasına yerleşmişlerdir.

3.1.2.2. 1936–1945 Yılları Arasında Gelişim

Çukurova’da eski yerleşim sahaları arasında yer alan Yenice yerleşme açısından önemli bir alana sahiptir. Coğrafi koşulların uygun olması, çeşitli medeniyetlere ev sahipliği yapmasını sağlamıştır.

Osmanlı döneminden bu yana Yenice’nin ilk kuruluş yerinin Çölmeli olduğu bilinmektedir (Fotoğraf 2). 1935 yılında varlığını devam ettiren bu sahadan tarihi süreç içerisinde çevresine doğru gelişme gösterecektir. Yenice’nin tarihi çağlarda Tarsus Sancağına bağlı bir nahiye iken, Cumhuriyet tarihinden sonra idari statüsünde dönem dönem değişmelerin yaşandığı bir yerleşim alanı haline gelmiştir.

Fotoğraf 2: Yenice’nin Bilinen En Eski Yerleşim Alanı Çölmeli’den (Yiğitbaşı) Bir Görünüm

1935 yılından önceki en eski yerleşim yeri Yiğitbaşı Mahallesi’dir. Eski adı Çölmeli olarak bilinen bu alan Yenice-Pozantı tren yolunun doğusunda mahallenin kuzeyinde yer aldığı yazılı ve sözlü kaynaklardan bilinmektedir (Harita 5).

Yenice 1935–1940 yılında 1.461 nüfuslu Tarsus’a bağlı nahiye iken 1945 yılında merkez nüfusu 2.067 toplam nüfusu 9.385 olan bir Bucak özelliği kazandı ve bucağa bağlı 17 köy bulunmaktaydı. Bunlar: Arıklı, Avadan, Baltalı, Camilimanda, Cırbıklar, Hacıbozan, Hamam Kurbu (Yunacık), Karayayla, Kamber Hüyüğü, Kargılı, Koca köy, Meliki, Nernek (Günyurdu), Naili Hürriyet (Kazıkbaşı, Özlüce), Tekeliviran (Tekeliören), Tekfur (Esenler) ve Yüksek köy. Bu alanlar idari yapı açısından artık Yenice’ye bağlı birer köy olmuşlardır. Bu köyler Yenice’nin ticari ve idari etki sahasını genişletmiştir. 1935 yılında sanayi faaliyetlerindeki atılımlar Yenicede de etkisini göstermiştir. Yenicede ilk çırçır fabrikası açılmış ve bölge göç almaya başlamıştır.

İlk kuruluş alanı Yiğitbaşı mahallesi güneyi olan bu alan aynı zamanda Yenice’nin ilk ticari gelişim alanıdır. Bu dönemde Cumhuriyet caddesinde ilk ticari faaliyetler başlamıştır. Kerpiç evlerin yer aldığı bu alanda bakkal, kasap, manav, berber, sıtma (göz) dispanserisi açılmıştır. İlk gelişim alanı olan bu sahadan 1940-1945’li yıllarda Fatih mahallesine doğru genişleme hız kazanmış ve ikinci gelişim alanı yani günümüz çarşı merkezi yavaş yavaş şekillenmeye başlamıştır.

Yenice’nin gelişim yönü güneye demiryolun bulunduğu Fatih mahallesine doğru gelişirken demiryolunun varlığı ile birlikte bu sahada bir hareketlenme olmuştur.

1882 yılında ilk işletmeye açılan Mersin-Yenice demiryolu hattı belediye binasının karşısındaki demiryolu lojmanlarının olduğu yerde ahşap bir baraka yapı olarak hizmet etmiştir. Daha sonraki yıllarda demiryoluna yönelen gelişim sahası aynı zamanda ticari hayatı da bulunduğu bölgeye doğru çekmiştir.

Bu sahada evlerin yapılması ile birlikte yeni ticaret alanları ortaya çıkmış ve gelişme alanıyla paralel olarak ticari sahalarda Yiğitbaşı (Çölmeli) Mahallesinden Fatih mahallesinin orta kesiminden geçen demiryolunun güneyine doğru alansal bir gelişme göstermiştir.

3.1.2.3. 1946–1953 Yılları Arasındaki Gelişim

Bir yerleşmede kara yolu veya demiryolu yerleşimi kendisine doğru çekerek alansal büyümeyi etkileyebilmektedir (Baykal, 1990).

1945 yılından sonra ikinci gelişim alanı Çölmeli (Yiğitbaşı Mahallesi)’den Yenice-Mersin-Adana tren yolunun kavşak noktasından güneye, günümüz merkez çarşısı ve eski belediyenin bulunduğu alana doğru yani Atatürk Bulvarının demiryolunun güneyinde yer alan yolun her iki yakasında gelişme göstermeye başlamıştır. Bu alanda Yenice’nin merkez sahası sayılabilecek gelişmeler yaşanmıştır.

Gelişim yönünün güneye kayması, alanda ticari faaliyetlerin yaşanması, bu caddeyi önemli hale getirmiştir. Bu alan bir dönem Yenice beldesinin merkezini teşkil etmiştir. Günümüzde de bu bölge ticari hayatın en önemli sahasını oluşturmaktadır.

Fotoğraf 3: Yenice’nin Bilinen İlk Çarşılarından Biri Olan İstasyon Çarşısından Bir Görünüm

1950’li yıllara kadar merkez bucak olan Yenice, eski Belediye binasının bulunduğu araziye içine alacak şekilde seyrek dokulu evler şeklinde gelişme göstermiştir.

1945 yılından 1953 yılına kadar önemini koruyan Cumhuriyet Caddesi, 1953 yılında Yenice'nin Belediyelik statüsüne geçmesiyle birlikte önemini kaybedecektir.

1953 yılında Yenice'nin belde merkezi olması ve belediye statüsü kazanması ile birlikte beldeye bağlı köylerden Cırbıklar, Karayayla köyleri idari açıdan Yeniceden çıkarılınca idari sınırları değişmiştir. İdari etki sahası daralmış fakat ilerleyen yıllarda bu idari sınırlarda tekrardan değişmeler yaşanmıştır.

1953 yılında idari anlamda Belediye özelliği kazanınca gelişme hız kazanmıştır. İkinci gelişim sahası demiryolunun güney kesiminde, Atatürk bulvarının Doğusuna doğru Adana yönünde gelişmeye başlamıştır. 1955 yılında yapılan sayımda nüfusu 10.554 olan Yenice belediyesinin nüfusu bir önceki sayıma oranla azalmıştır. Bu durumun temel sebebi ise Cırbıklar ve Karayayla köylerinin idari açıdan belediyeye bağlanmamasından dolayıdır.

İkinci ticari saha günümüzde merkez çarşısı oluşturan Atatürk Bulvarının doğusu ve çarşı meydanıdır. Belediye binası, Merkez Jandarma Karakolu, Kütüphane, Sağlık Ocağı gibi kuruluşlar Atatürk bulvarının doğusunda, Tren istasyonunu güney bölümünde yol boyu çizgisel bir gelişme göstermiştir (Harita 5). Çarşı meydanında irili ufak birçok ticarethaneler açılmış ve ticari hayat bu alanda canlılık kazanmıştır. Ticari hayatın gelişim alanı Cumhuriyet caddesinden, Atatürk bulvarına doğru genişlemiştir. Bu gelişim yönü Cumhuriyet caddesinde ticari hayatın gelişimini yavaşlatmış fakat Atatürk Bulvarında şimdiki ticari faaliyetlerin yürütüldüğü günümüz ticari sahanın ortaya çıkmasına sebep olmuştur.

Bu dönemde Yenice'nin Belediye olmasıyla birlikte devlet tarafından verilen hizmetlerin kapsamı genişlemeye başlamış ve ticaret-tarım-ekonomi faaliyetleri gelişme göstermiştir.

Böylece Cumhuriyet Caddesindeki ticari faaliyetler artık eski önemini yitirmiş, Yenice'nin demiryolu hattının varlığı ve belediyelik olmasıyla birlikte bulunduğu alana karşılık gelen gelişme yönünde bir takım ticari faaliyetler de hız kazanmıştır.

3.1.2.4. 1954–1965 Yılları Arasındaki Gelişim

1960 yılında merkez nüfusu 3.058 bucak toplamı 11.653 olan Yenice'ye, yakın çevresindeki Kütüklü, Kumdere, Topçu ve Tepeçaylak köyleri idari açıdan bağlanmış ve böylece belediye yetki alanını ve sınırlarını tekrar genişletmiş, Yenice'ye bağlı köy sayısı 19'a yükselmiştir.

Etki sahası genişleyen Yenice'nin, tren istasyonunu gelişim alanını daraltması ve belediye, kütüphane, karakol vs. gibi resmi kurumların istasyonun güneyi boyunca yayılması gelişim yönünü batıya doğru kaydırmıştır (Fotoğraf 4).

İdari statüde ki değişikli alansal etkilenme ve değişimi birlikte getirmiştir. Belediye ile birlikte resmi kurumlar açılmaya başlamıştır. Tren istasyonun güney bölümünde Atatürk Bulvarının güney yolunu (Yenice-Adana) çarşı meydanının doğusunu gelişime açık bir alan haline getirmiş fakat demiryolu ve tren istasyonu gelişimin yönünün Yenice-Tarsus yolu boyunca ilerlemesine sebep olmuştur.

Fotoğraf 4: Günümüz Çarşı Meydanından Bir Görünüm

Belediye olan Yenice'nin ticari faaliyetlerin çevre köylerden bu alana kaymasına sebep olmuş. Çevre köylerin idari anlamda Yenice'ye bağlanması hem idari etki

sahasını hem de ticari etki sahanının genişletmiştir. İdari fonksiyonla birlikte belediyeye verilen olanaklar ile birlikte etki sahasının 19 köye geliştirmiştir.

Çevre köylerde yetiştirilen tarım ürünleri Yenice'ye getirilerek buradan Tarsus'a gönderiliyordu. Ulaşım açısından çevre köylerin merkezi kısmında yer alan Yenice yakın sahalarda yetiştirilen tarım ürünlerin nakliye merkezi olmuştur.

1965'li yıllarda Yenice çarşı meydanından Tarsus-Mersin istikametine doğru ticari sahalar gelişmekle birlikte inşaat faaliyetleri hız kazanmıştır (Harita 5). Bu alanlarda inşaat faaliyetlerinin sıklaşması evlerin sıklaşmasına ve çok katlı yapıların fazlalaşmasına sebep olmuştur. Evlerin yapı tarzları değişmiş tek katlı bahçeli evler azalmaya çok katlı binalar artmaya başlamıştır. Lokanta, bakkal, market, manav sayıları bu dönemde artış göstermiştir.

3.1.2.5. 1966–1985 Yılları Arasındaki Gelişim

Yenice, gelişen teknolojik faaliyetler ve yol yapımları ile gelişime açık alanlardan biri haline gelmiştir. 1965–1985 yılları arasında Yenicede sanayi faaliyetlerinin gelişimi hız kazanmıştır.

Eski Atalar mahallesinin kuzeyi ve Fatih mahallesinin güney kesimini ayıran Mersin–Adana arası D 400 karayolu ve Mersin Limanı varlığı sayesinde 1980 yılından sonrasında sanayileşme faaliyetleri yoğunluk kazanmıştır.

1980'li yıllardan sonra yapılan DSI'nin sulama kanalı mahallenin kuzeyinden geçmekte olup yine kanalın kuzeyinde kalan sahada bu yıllardan sonra yerleşmeler kurulmuştur. Yerleşmeler yiğitbaşı mahallesinin güney kesimi ve fatih mahallesinin kuzey sahası arasında dağılışı göstermiştir (Harita 5).

Sanayi atılımları ile birlikte 1965 merkez nüfusu 3.281 olan Yenicede nüfus hareketler kendini göstermeye başlamış, 1985 yılında nüfus 6.739'a yükselmiştir. Alandaki sanayileşme faaliyetleri sonucunda sahaya çevre köylerden çok fazla göç gelmeye başlamıştır.

Eski Karakol binasının karşısında yer alan demiryollarına ait arasa ve belediye yurt binasının olduğu yerler Yenice'nin ileri gelen ailelerine ati olan iş yerleri ve arsaların bulunduğu yerler baraka ve betonarme binalar 1980 yılındaki ihtilal ile birlikte TCDD askeri alan güvenliği nedeniyle istasyon çarşısını boşaltmışlar ve bu alanlar eski hareketli çarşı özelliğini iyice yitirmiştir

3.1.2.6. 1986–2018 Yılları Arasındaki Gelişim

Yenice, idari statüsü 19 köy olan ve bu alanlara etki eden bir alan özelliği göstermektedir ve 1965–2000 yılı arasına kadar köylerin idari yapısında herhangi bir değişiklik olmazken 1993 yılında Yunacık köyü halkın talebiyle Yenice'ye bağlı Mahalle olmuştur. Yenice, merkezi üç mahalleden Fatih, Atalar ve Yiğitbaşından oluşurken artık mahalle sayısı dörde yükselmiştir.

2000 yılından sonra Yenice'ye bağlı köy sayısı 18'e düşmüştür. 2012 yılına kadar belde belediyesi olan Yenice, 2013 yılında çıkarılan kanunla birlikte belediye özelliğini yitirmiş ve belediye döneminde mahalle olan Fatih, Yiğitbaşı, Yunacık, Atalar mahalleleri birleşerek Yeniceyi oluşturmuştur. Buda idari açıdan Yenice sınırlarının yeniden şekillenmesine sebep olmuştur. Artık idari fonksiyonunu kaybederek Tarsus'a bağlı bir mahalleye dönüşmüş ve idari açıdan Tarsus'a bağlanmıştır.

Yenice'nin çarşı merkezinde yer alan Atatürk Anıtı, Cami ve PTT. Binası ve Belediye pasajının bulunduğu alanda 1935 yılında Kurulmuş Şadi Bey Çırçır Fabrikası yer alıyorken bu alan 1980 yılından sonra yıkılarak yerine şimdi ki binalar yapılmıştır (Harita 5).

Fotoğraf 5: Yenicede Eski Belediye Binasının ve Diğer Resmi Kurumların Yer Aldığı Atatürk Bulvarından Bir Görünüm

Yeniceye geçmiş dönemlerde bağlı olan köylerin isimleri büyük bir bölümü aynı isimle anılırken Yunacık eski adı Hamam Kurbu, Günyurdu eski adı Nermek, Özlüce eski adı Kazıkbaşı-Naili Hürriyet, Esenler eski adı Tekfur ve Tekeliören eski adı Tekeliviran olarak bilinmektedir.

Yenice de sık yerleşmeler, dar sokaklar, merkezde yoğunlaşan ticari faaliyetler görülmektedir. Yerleşim alanında geçmiş dönemlerde kerpiç evler ve eklentileri bulunmakta iken günümüzde modern yapılara yerini bırakmış tek katlı müstakil evler iki üçü dört katlı binalar yükselmeye başlamıştır.

Yiğitbaşından güneye genişleyen yerleşim sahası demiryolu boyunca gelişme gösterirken istasyonun bulunduğu saha ve belediyelik ile gelen resmi kurumlar gelişimin yönünü doğuda sınırlayıp batıya kaymasına sebep olmuştur.

Bu sahada zaman içerisinde Mersin-Adana karayolunun üzerine kurulan fabrikalar gelişim alanını Mahallenin güneyine çekmiştir.

Yenice'nin geçmişten bugüne gelişim seyrini şu şekilde ele alabiliriz; gelişim yönü alansal olarak geçmişten günümüze Mersin ve Adana demir ve karayolu boyunca (doğu-batı) bir hat üzerinde gelişme göstermiştir.

Liman bağlantılı demiryolu ve karayolunun olması Yenice'nin gelişim yönünü tarımdan sanayiye doğru kaydirmiştir. Ulaşım olanaklarının gelişim alanları üstünde etkisine Yenice önemli bir örnek teşkil etmektedir.

Karayolu ve demiryolunun yanı sıra TCDD'ye ait Lojistik Köyü ve yakın zamanda açılması planlan Çukurova Bölgesel Havalimanı bölge için önemli bir kazançtır.

Yenicede yapılan tarımsal faaliyetler sanayi kuruluşlarının bu alanı tercih etmesindeki en önemli faktördür. Bir çok önemli yem fabrikaları, büyük firmaların silolarının yanı sıra küçük sanayi kuruluşları dikkat çekmektedir.

Yenicede eski fatih mahallesi ticari faaliyetlerin yürütüldüğü merkez kısmında yer alır. Çeşitli ticari faaliyetlerin yürütüldüğü bu alan çarşının merkez mahallesi konumundaydı.

3.2. Yenice'nin ve Çevresindeki Yerleşmelerin Şekil ve Tipleri

İnsanlar, ister devamlı, ister geçici, ister tek tek, isterse toplu halde yerleşmiş olsunlar beşeri ihtiyaçları yüzünden daima yerleştikleri ve ihtiyaçlarını karşılayan mahalle veya onun çevresine az çok bağlıdırlar. Dolayısıyla meydana getirdikleri mesken şekillerinde olduğu kadar yerleşme yerinin seçilmesinde ve bu yerleşmelerin gelişmesine coğrafi şartların etkisi altındadır (Tanoğlu, 1954).

Yenice'nin ve çevresinin genel olarak verimli alüvyal ova üzerinde düz ve tarımsal faaliyetlerin yaygın olduğu sahalarda toplandığı görülmektedir. Fonksiyonel özellikleri açısından bu sahadaki yerleşmeler genel itibariyle şekil bakımından benzer karakterlere sahiptirler.

Yerleşme şekilleri açısından arazi üzerinde yayılış gösteren meskenleri Yenice ve çevresinde toplu ve gevşek-toplu yerleşmeler olarak iki grupta toplarız.

3.2.1.Yerleşmelerin Şekli ve Coğrafi Dağılışı

Yenice ve çevresinde yerleşmeler genelde toplu yerleşme özelliği gösterir. Bu sahalarda verimli tarım sahasını kullanabilmek için tarım arazileri üzerine genel bir yayılım gözlenmemektedir. Yerleşmeler genelde toplu ve sık dokuludur. Eski köylerde yerleşmeler genellikle çatısız damlı ve bahçeli evlerdir. Köy kahvesi, çeşme, ve ibadethane çevrelerinde gelişen eski köy yerleşmelerinde temel geçim kaynağı tarım ve hayvancılıktır. Eski Kumdere, Avadan, Yunacık, Kütüklü, Yüksekköy, Kütüklü köyleri dere kenarında kurulmuştur. Örneğin Tekeliören köyünün yerleşim yeri Ova ve yerleşme tipi toplu köy yerleşmesidir. Bölgeye 1800 yılında yerleşilmiştir.

Fotoğraf 6: Yenice'ye bağlı Yamaçta kurulmuş gevşek-toplu köylerden bir örnek Kumdere Mahallesi (Köy)

Fotoğraf 7: Avadan Mahallesi'nden (Köy) Bir Görünüm

Avadan, Camilmanda, Kumdere ve Kütüklü köyleri Gevşek-Toplu yerleşmelerdir. Bunun temel sebebi ise ovadan biraz uzak kurulan sahaların sahip olduğu yeryüzü şekilleridir (Fotoğraf 6, Fotoğraf 7).

Dağınık yerleşmeler genellikle sırt ve yamaçlarda yer almaktadır. Rölyefin bozulduğu sahalarda Gevşek-Toplu yerleşmeler görülmektedir (Tablo 5).

Yenice, 0-35 m arasında yüksekliğe sahip toplu ve yol boyu ovaya kurulmuş bir yerleşmedir. Yenice ve çevresindeki yerleşmeler genellikle 0-40 m'ler arasına kurulmuştur. 0-40 m arasında 9 köy bulunmakta, 40-80 m arası 3 köy, 80-120 m arası 1 köy, 120-160m arası 3 köy, 160-200 m arasında 1 köy yer almaktadır (Tablo 4, Grafik2).

Yenice'nin 2012 yılından önceki yüzölçümü belde belediyesine bağlı köyler ile birlikte ele alınarak hesaplanmıştır ve bu doğrultuda yüzdelik dilimler hesaplanarak yükselti basamaklarına göre yerleşmelerin oransal dağılımı yapılmıştır.

Yenice ve çevresindeki yerleşmelerin eski belde yüzölçümünün %48'ini 0-40 m arasında kalan yerleşmeler oluşturmaktaydı. Arıklı, Esenler, Hacıbozan, Kanberhüyüğü, Kargılı, Kocaköy, Konaklar, Tekeliören, Yükseköy ve Yenice merkez mahalleleri olan Fatih, Atalar, Yunacık ve Yiğitbaşı yükseltide yer almaktadır (Tablo 4, Grafik2).

Eski belediyeye yüz ölçümünün % 24'ünü 40-80 m arasında kalan yerleşmeler oluşturmakta. Baltalı, Camilimanda, Günyurdu, Özlüce köyleri yüzölçümünün bu yükselti basamağında yer almaktadır (Tablo 4, Grafik2).

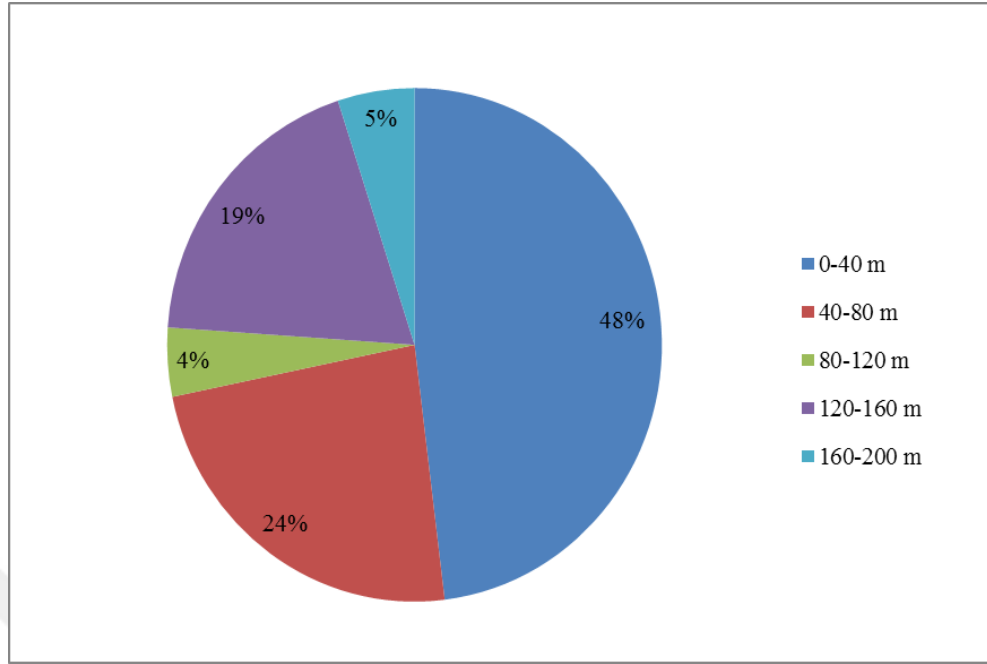
%4'lük yüz ölçümünü 80-120 m arasında kalan Kütüklü köyü oluşturmaktadır (Tablo 4, Grafik2).

120-160 m arasında yükseltiye sahip olan yerleşmeler yüzölçümünün %19'luk kısmını Avadan, Kumdere, Topçu köyleri oluşturmaktaydı (Tablo 4, Grafik2).

160-200 m arasında yükseltiye sahip olan Tepeçaylak köyü eski belde yüzölçümünün % 5'ini oluşturmaktadır (Tablo 4, Grafik2).

Tablo 4: Yükselti Basamaklarına Göre Yerleşmelerin Dağılımı

Yükselti Basamağı	Toplam Alana Oranı(%)	Köy Sayısı
0-40	48%	9
40-80	24%	4
80-120	4%	1
120-160	19%	3
160-200	5%	1

Grafik 2: Yükselti Basamaklarına Göre Yerleşmelerin Oransal Dağılımı (%)

Tablo 5: 2012 Yılına Kadar Yenice'ye Bağlı Olan Bazı Köyler

KÖYLER (MAHALLELER)	Yüz Ölçümü (m2)	Yerleşim Türü	Yerleşim Yeri	Rakım (m)	Tarsus'a uzaklık (km)	Hane halkı
Arıklı	5958	Toplu Köy	Ova	28	19	
Avadan	14000	Gevşek- Toplu Köy	Yamaç	150	25	130
Baltalı	10289	Toplu Köy	Ova	50	17	100
Camilimanda	9000	Gevşek- Toplu Köy	Ova	54	13	100
Esenler	4748	Toplu Köy	Ova	28	13	135
Günyurdu	11410	Toplu Köy	Ova	43	23	600
Hacıbozan	8500	Toplu Köy	Ova	20	10	60
Kanberhüyüğü	7500	Toplu Köy	Ova	30	12	189
Kargılı	19558	Toplu Köy	Ova	40	19	
Kocaköy	3,418	Toplu Köy	Ova	14	14	17
Konaklar	7108	Toplu Köy	Ova	23	13	48
Kumdere	9160	Gevşek- Toplu Köy	Yamaç	150	32	85
Kütüklü	8000	Gevşek- Toplu Köy	Sırt	120	24	47
Özlüce	13050	Toplu Köy	Ova	50	30	60
Tekeliören	6271	Toplu Köy	Ova	29	8	240
Tepeçaylak	9255	Toplu Köy	Sırt	200	25	60
Topçu	11725	Toplu Köy	Sırt	150	25	35
Yüksekköy	7466	Toplu Köy	Ova	15	19	45

3.3. Yenice'nin Fonksiyonları

3.2.1. Yenice'nin İdari Fonksiyonu

Bir yerin merkezi yer olarak gelişmesinde en önemli elemanlarından birisi olarak şüphesiz idare fonksiyonu sayılmaktadır (Karaboran, 1989).

Yerleşme merkezlerinin bünyesinde topladığı çeşitli kuruluşlar ve devlet daireleri idari fonksiyonun uygulayıcısı olarak şehirlerin genel manzarasının değişmesinde önemli yere sahiptir (Karaboran1989).

Yenice, 1945’li yıllardan önce Tarsus Merkez Nahiyesine bağlı bir köy iken 1945 yılında Tarsus’a bağlı Yenice Bucağı 17 köyün bağlı bulunduğu idari bir statü elde etmiştir. Bu köyler ulaşım ve ticari açıdan merkezle bağlantılı olup Arıklı, Avadan, Baltalı, Camilimanda, Cırbıklar, Karayayla, Esenler (Tekfur), Günyurdu (Nermek), Hacıbozan, Kanberhöyüğü, Kargılı, Kocaköy, Konaklar (Meliki), Özlüce (Kazıkbaş, Nailihürriyet), Tekeliören (Tekeliviran), Yunacık (Hamamkurbu), Yüksekköy’dür (Harita 6).

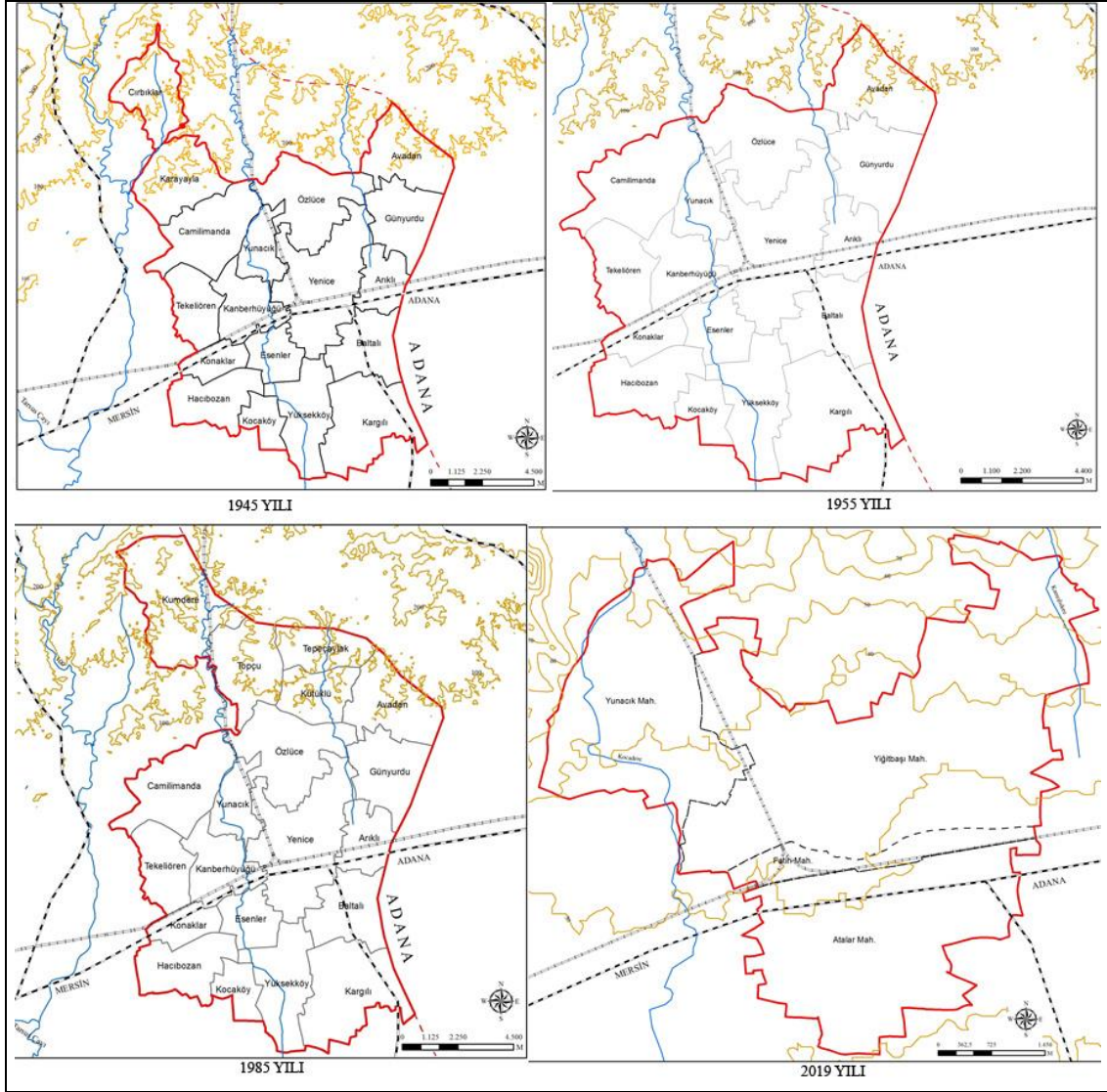
Yenice’nin idari fonksiyonunda yıllar içinde bir takım değişimler yaşanmıştır. 1955 yılında 17 köy sayısı 15’e inmiştir. Cırbıklar ve Karayayla idari açıdan Yenice Bucağından ayrılmış böylece idari etki sahası daralmıştır (Harita 6).

Yenice’de idari açıdan statüsündeki değişiklik yakın zamanda tekrar yaşanmıştır 15 köyün idari açıdan bağlı olduğu Yenice’ye 1960 yılında bağlı bulunan köy sayısı 19’a çıkmıştır. Arıklı, Avadan, Baltalı, Camilimanda, Esenler (Tekfur), Günyurdu (Nermek), Hacıbozan, Kanberhöyüğü, Kargılı, Kocaköy, Konaklar (Meliki), Kumdere, Kütüklü, Özlüce (Kazıkbaş, Nailihürriyet), Tekeliören (Tekeliviran), Tepeçaylak, Topçu, Yunacık (Hamamkurbu), Yüksekköy’dür. İdari açıdan Kumdere, Kütüklü Tepeçaylak, Topçu, köyleri Yenice Bucağına bağlanıp yenice bucak merkezi olmuştur.

1965 yılından 2000 yılına kadar 19 köyün bağlı olduğu Yenice’de 1993 yılında Yunacık köy halkının oylamasıyla birlikte Yunacık Yenice’ye bağlı dört mahalleden biri olmuştur.

2000 yılından 2012 yılına kadar 18 köy’ ün bağlı olduğu Yenice son olarak 2012 yılında belde belediyesi özelliğini korurken çıkarılan kanunla 2013 yılında Tarsus’a bağlı bir Mahalleye dönüşmüştür.

1993 yılına kadar Fatih, Atalar, Yiğitbaşı mahallelerinden oluşan Yenice, 1993 yılında Yunacık köyünün de bağlanmasıyla birlikte dört mahalleden oluşuyor. Tarsus’a bağlı belde belediyesi olan Yenice en son 2012 yılında sonra Belde belediyesi statüsünü yitiriyor ve böylelikle 2013 yılından sonra Yenice Mahallesi olan bölgenin idari etki sahası ortadan kalkıyor.

Harita 6: Yenice'nin Yıllar İtibariyle İdari Bölünüşündeki Değişiklikler (1945-2019)

3.2.2. Yenice'nin Eğitim Fonksiyonu

Yenicede ilkokul eğitimi Yığıtbaşı mahallesinde Hasan Bey türbesinin arkasında bulunan kerpiç bir bina da Selanikli bir öğretmen tarafından başlatılmıştır. Zaman içerisinde bu okul yeri kaybolmuştur. Daha sonra Fatih mahallesinde Muhittin Çay adlı bir vatandaşın konutunun iki katlı kerpiç bir yapı ikinci okul binası olmuştur. Zaman içerisinde bu okulun ihtiyacı karşılamadığı görülünce Fatih mahallesinde günümüzdeki

Uğur Mumcu Kültür Parkı'nın olduğu yerde üzeri kiremit ve taş yapılı     nc  ilkokul binası inşa edilip 1920'de eğitime açılmıştır.

Atalar mahallesinde şuan ki şehit Buminhan Temizkan Ortaokulu'nun olduğu yerde taş yapılı dördüncü ilkokul binası yapılarak 1962'de eğitime açılmıştır (Fotoğraf 8).

Fotoğraf 8: B minhan Temizkan Ortaokulundan Bir Görünüm

Fatih mahallesinde Uğur Mumcu Kültür Park'ının yanındaki Anaokulu binasında 1950'li yıllarda ilk Ortaokul eğitimi başlamış Atalar mahallesinde eski Belediye atölye ve araç parkının olduğu yerde ikinci bir ortaokul inşa edilmiş ve 1958 yılında eğitim hayatına kazandırılmıştır.

Yiğitbaşı mahallesinde eski Belediye, Milli Eğitim Müdürlüğü ve vatandaş işbirliği ile yapılan şehit Hüseyin Aytürk  ok Programlı Lise, kısa bir zaman dilimi içerisinde yapılarak 1998 yılında eğitime açılmıştır. Bunun dışında Yenice'de bir özel lise bir özel kolej birde vakıf  niversitesi bulunmaktadır.

 ağ Üniversitesi Bayboğan Eğitim Vakfı tarafından 9 Temmuz 1997 tarihinde açılmıştır.  ağ Üniversitesi Anadolu ve Akdeniz bölgesinin ilk ve tek vakıf

üniversitesidir. 1998-1999 döneminde toplam 422 olan öğrenci sayısı, 2016-2017 eğitim-öğretim yılında 5000'e yükselmiştir. Fen-Edebiyat, İktisadi ve İdari Bilimler, Mühendislik-Mimarlık Fakültesi, Meslek Yüksek Okulu, Sosyal Bilimler Enstitüsü'nden oluşmaktadır (Fotoğraf 9).

Fotoğraf 9: Yenice'nin Doğusunda Yer Alan Çağ Üniversitesinden Bir Görünüm

Nüfusun eğitim seviyesi zorunlu eğitim sistemiyle birlikte yıldan yıla artmaya devam etmiştir. Adana-Mersin yolu üzerinde Yenicede bulunan Çağ Üniversitesi ve Çukurova Gökjet Havacılık lisesinin bölgede yer alması eğitim açısından bu alanı önemli hale getirmiştir.

Yenice Şehit Hüseyin Aytürk Çok Programlı Anadolu Lisesi Okul binası fiziki olarak 16 derslik, FKB laboratuvarı, kütüphane, bilgisayar laboratuvarı, konferans salonu, elektrik bölümü atölyeleri, Çocuk Gelişimi Laboratuvarından oluşmaktadır. Elektrik bölümü, Çocuk Gelişimi bölümü, Ulaştırma hizmetleri alanı ve Genel lise olmak üzere 4 bölüm mevcuttur.

Yenicede bulunan Çağ üniversitesi Yenice'nin eğitim fonksiyonunu geliştirmemiştir. Üniversitenin Adana ve Mersin'e yakın olması bu alan günlük geliş-gidişler yapılmasına neden olmakta ve yurt bulunmamaktadır. Bu nedenle üniversite çevresinde alansal gelişme görülmemektedir. Üniversitenin bölge için alansal gelişime katkısı olmamaktadır .

Tablo 6: Yenicede Bulunan Okullar (2018-2019)

Okul Adı	Derslik Sayısı	Öğretmen Sayısı	Öğrenci Sayısı
Yenice Atatürk İlk Okulu	15	17	427
Yenice Atatürk Anaokulu	3	5	122
Şehit Buminhan Temizkan Ortaokulu	16	23	349
Yenice Atatürk Ortaokulu	12	14	368
Yenice Şehit Hüseyin Aytürk Çok Programlı Anadolu Lisesi	16	25	280
Özel Eğitim İş Uygulama Merkezi (Okulu)	14	9	274

Kaynak: Tarsus İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü

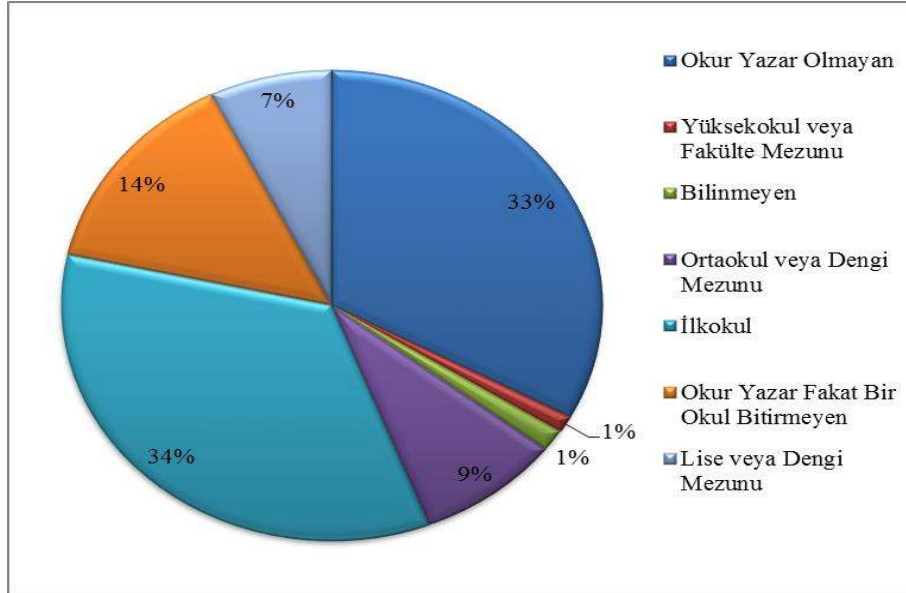
Tablo 7: Yenice'nin Okur-Yazar Oranı ve Cinsiyet Durumu (1985)

	Erkek	Kadın	Toplam	Yüzde	Erkek	Kadın
Okur Yazar Olmayan	747	1148	1895	33%	39%	61%
Yüksekokul veya Fakülte Mezunu	48	18	66	1%	73%	27%
Bilinmeyen	58	28	86	1%	67%	33%
Ortaokul veya Dengi Mezunu	333	165	498	9%	67%	33%
İlkokul	1142	840	1982	34%	58%	42%
Okur Yazar Fakat Bir Okul Bitirmeyen	440	381	821	14%	54%	46%
Lise veya Dengi Mezunu	273	149	422	7%	65%	35%

Kaynak: <http://www.tuik.gov.tr>.

Yenicede okuma yazma oranı yüksektir. 1985 yılı okuma yazma bilen oranı % 67 okuma yazma bilmeyenlerin oranı % 33'tür. Okuma yazma bilenlerin % 59'unu erkekler % 41'ini kadınlar oluşturmaktadır, okuma yazma bilmeyenlerin ise % 39'unu erkekler % 61'ini ise kadınlar oluşturmaktadır.

Okur-yazar nüfusun büyük bir bölümünü ilkokul mezunları oluşturmaktadır (% 34). İlkokul mezunlarının % 58'ini erkekler % 42'sini kadınlar oluşturur (Tablo7, Grafik3). Bu dönemdeki en düşük oran Yüksekokul ve Lise dengi okulların oranıdır (Grafik 3).

Grafik 3: Yenice'nin Okur-Yazar Oranı (1985)

Tablo 8: Yenice'nin Okur-Yazar Oranı ve Cinsiyet Durumu (1990)

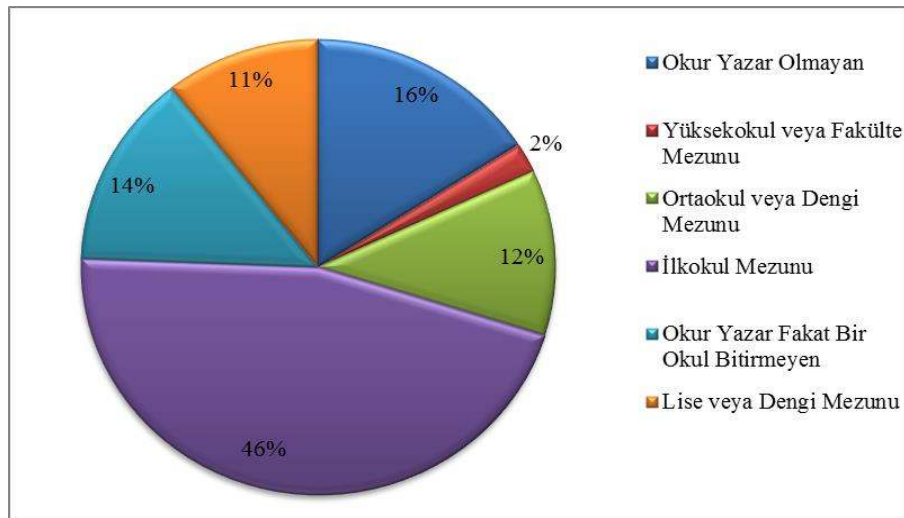
	Erkek	Kadın	Toplam	Yüzde	Erkek	Kadın
Okur Yazar Olmayan	273	726	999	16%	27%	73%
Yüksekokul veya Fakülte Mezunu	97	36	133	2%	73%	27%
Ortaokul veya Dengi Mezunu	504	233	737	12%	68%	32%
İlkokul Mezunu	1920	944	2864	46%	67%	33%
Okur Yazar Fakat Bir Okul Bitirmeyen	424	441	865	14%	49%	51%
Lise veya Dengi Mezunu	465	198	663	11%	70%	30%

Kaynak: <http://www.tuik.gov.tr>.

1990 yılında Yenicede okuma yazma bilen oranı % 85 okuma yazma bilmeyenlerin oranı % 15'dir. Okuma yazma bilenlerin oranının % 65'ini erkekler % 35'ini kadınlar oluşturur, okuma yazma bilmeyenlerin %27'sini ise erkekler %73'ünü kadınlar oluşturur (Tablo8, Grafik4).

Okur-yazar oranının % 46'sını ilkokul mezunları oluşturur. bu oranın % 67'sini erkekler % 33'ünü kadınlar oluşturur (Tablo8, Grafik4). 1985 yılında Lise ve dengi mezunu oranı % 7 iken 1990 yılında bu oran % 11'e yükselmiştir.

Bir önceki sayım dönemine göre okur -yazar oranı % 17'lik bir artış yaşamıştır, fakat okur-yazar grubun içinde erkek-kadın oranında bir önceki döneme göre büyük bir farklılık bulunmamaktadır.

Grafik 4: Yenice'nin Okur-Yazar Oranı (1990)

Tablo 9: Yenice'nin Okur-Yazar Oranı ve Cinsiyet Durumu (2000)

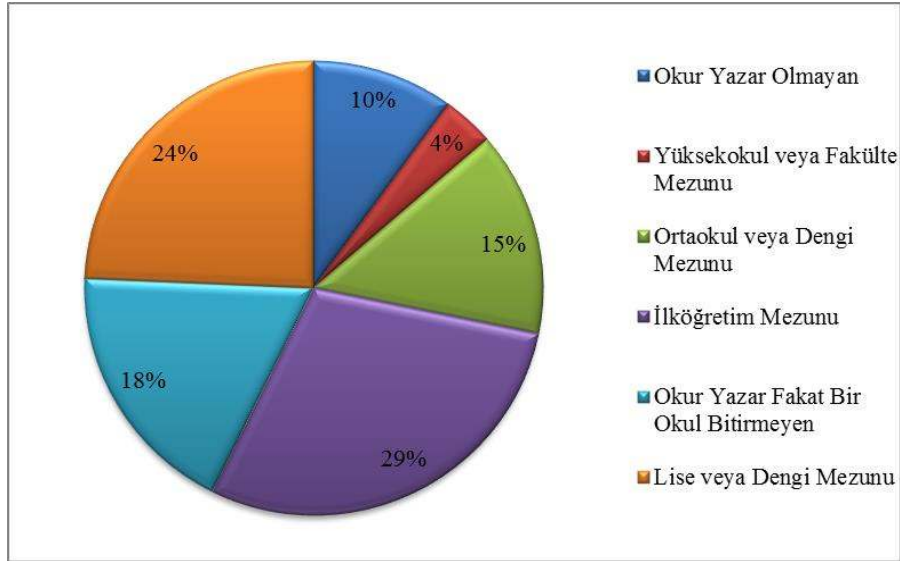
	Erkek	Kadın	Toplam	Yüzde	Erkek	Kadın
Okur Yazar Olmayan	510	1078	1588	10%	32%	68%
Yüksekokul veya Fakülte Mezunu	382	200	582	4%	66%	34%
Ortaokul veya Dengi Mezunu	1373	949	2322	15%	59%	41%
İlköğretim Mezunu	2406	2224	4630	29%	52%	48%
Okur Yazar Fakat Bir Okul Bitirmeyen	1497	1424	2921	18%	51%	49%
Lise veya Dengi Mezunu	2497	1375	3872	24%	64%	36%

Kaynak: <http://www.tuik.gov.tr>.

2000 yılı Yenice'nin okuma yazma bilen oranı % 90 okuma yazma bilmeyenlerin oranı ise % 10'dur. Okuma yazma bilenlerin % 57'si erkek % 43'ü kadın, okuma yazma bilmeyenlerin % 32'si erkek % 68'i kadındır.

% 90'lık okuryazar oranının % 39'u Atalar, % 30'unu Yiğitbaşı, %24'ünü Fatih, % 7'sini Yunacık mahalleleri oluşturur. % 10'luk okuma yazma bilmeyen grubun % 34'ünü Yiğitbaşı, % 33'ünü Atalar, % 22'sini Fatih, % 11'ini Yunacık Mahalleleri oluşturmaktadır. İlköğretim mezunu okur-yazar nüfusun % 29'unu oluşturmakta ve bu oranın % 52'sini erkekler % 48'ini kadınlar oluşturmaktadır (Tablo9, Grafik5).

Lise veya dengi mezunu bir önceki dönemde % 11 iken 2000 yılında % 24 'e ulaşmıştır.

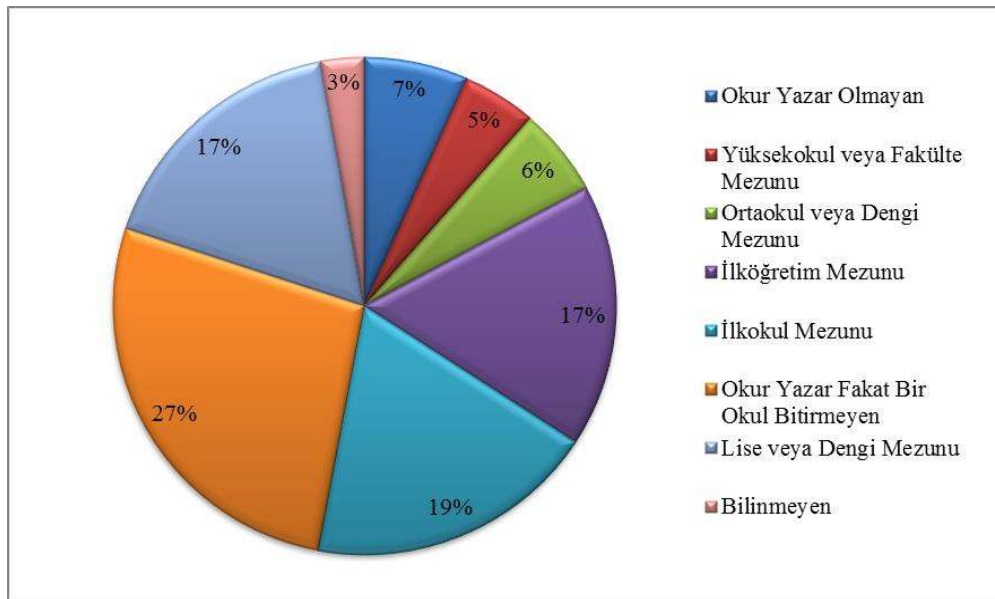
Grafik 5: Yenice'nin Okur-Yazar Oranı (2000)

Tablo 10: Yenice'nin Okur-Yazar Oranı ve Cinsiyet Durumu (2013)

	Erkek	Kadın	Toplam	Yüzde	Erkek	Kadın
Okur Yazar Olmayan	57	459	516	7%	11%	89%
Bilinmeyen	105	114	219	3%	48%	52%
Yüksekokul veya Fakülte Mezunu	227	144	371	5%	61%	39%
Ortaokul veya Dengi Mezunu	267	181	448	6%	60%	40%
İlköğretim Mezunu	818	514	1.332	17%	61%	39%
İlkokul Mezunu	671	790	1.461	19%	46%	54%
Okur Yazar Fakat Bir Okul Bitirmeyen	983	1.130	2.113	27%	47%	53%
Lise veya Dengi Mezunu	848	487	1.335	17%	64%	36%

Kaynak: <http://www.tuik.gov.tr>.

Yenice'nin 2013 yılı okur-yazar oranının % 93'ü okuma yazma bilen % 7'si okuma yazma bilmeyen nüfus içinde yer alır. Okuma yazma bilen oranın % 54'ünü erkekler % 46'sını kadınlar oluşturmakta, okuma yazma bilmeyenlerin % 11'ini erkekler % 89'unu kadınlar oluşturmaktadır. Okuma yazma bilen oranın % 27'sini okur-yazar olup bir okul bitirmeyen nüfus oluşturmakta. Bu oranının % 47'sini erkekler %53'ünü kadınlar oluşturmaktadır (Tablo10, Grafik6).

Grafik 6: Yenice'nin Okur-Yazar Oranı (2013)

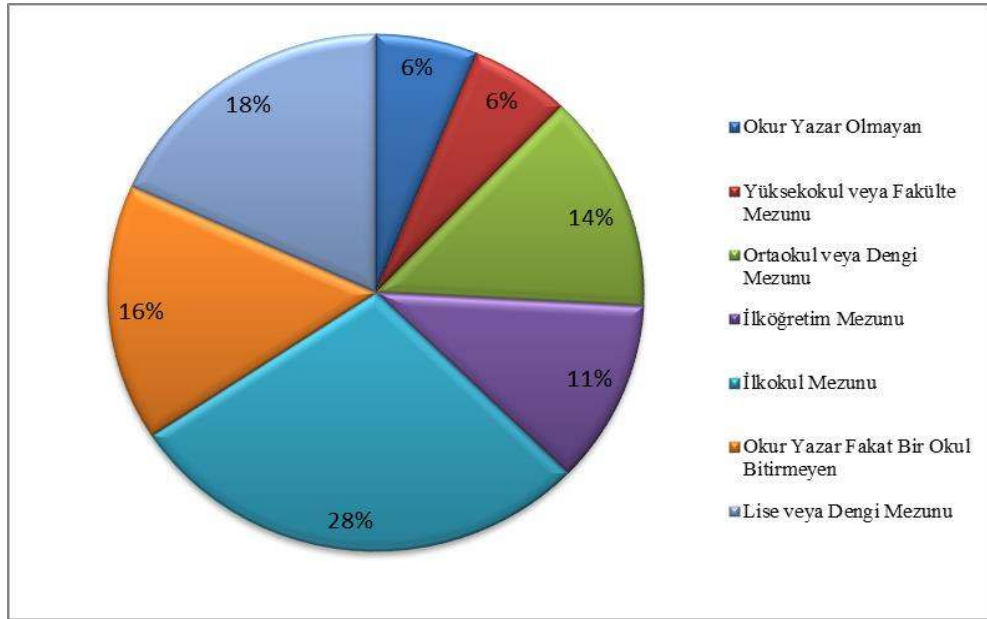
Tablo 11: Yenice'nin Okur-Yazar Oranı ve Cinsiyet Durumu (2016)

	Erkek	Kadın	Toplam	Yüzde	Erkek	Kadın
Okur Yazar Olmayan	57	427	484	6%	12%	88%
Yüksekokul veya Fakülte Mezun	261	214	475	6%	55%	45%
Ortaokul veya Dengi Mezun	622	454	1.076	14%	58%	42%
İlköğretim Mezun	275	628	903	11%	30%	70%
İlkokul Mezun	1.064	1.175	2.239	28%	48%	52%
Okur Yazar Fakat Bir Okul Bitirmeyen	504	758	1.262	16%	40%	60%
Lise veya Dengi Mezun	913	525	1.438	18%	63%	37%

Kaynak: <http://www.tuik.gov.tr>.

Yenice'nin 2016 yılı okuma yazma bilen oranı % 94 iken okuma yazma bilmeyenler ise % 6'lık kısmı oluşturmaktadır. Okuma yazma bilen oranının % 49'unu erkekler % 51'ini kadınlar oluşturmaktadır. Okuma yazma bilmeyen oranın % 12'sini erkekler % 88'ni kadınlar oluşturmaktadır.

Okuma yazma bilen nüfusun % 28'ini İlkokul mezunları oluşturur. Bunun % 48'ini erkek nüfus % 52'sini kadın nüfus oluşturur (Tablo11, Grafik7).

Grafik 7: Yenice'nin Okur-Yazar Oranı (2016)

Yenice bir yerleşim yeri olarak kurulduğu 1500'lü yıllardan bu yana sahip olduğu Türkmen kökenli Alevi-Bektaşî inancının ve bu inancın kültür değerlerini özellikle 20. yy. modernleşme içindeki Türkiye'nin çağdaş kültür özelliklerinden de beslenerek günümüzde kadar taşımıştır. Yenice halkı sahip olduğu kültür değerlerini oluşturan türkü, şiir, mani, mutfak, ölüm-doğum, kına-düğün yardımlaşma, komşuluk ilişkilerini gelenek ve göreneklerine aslına uygun şekilde yaşamaya çalışmaktadır.

Yenice de 3 cami, bir Cemevi ve bir Kuran Kursu halkın dinî ibadetlerini yerine getirmesi için hizmettedir.

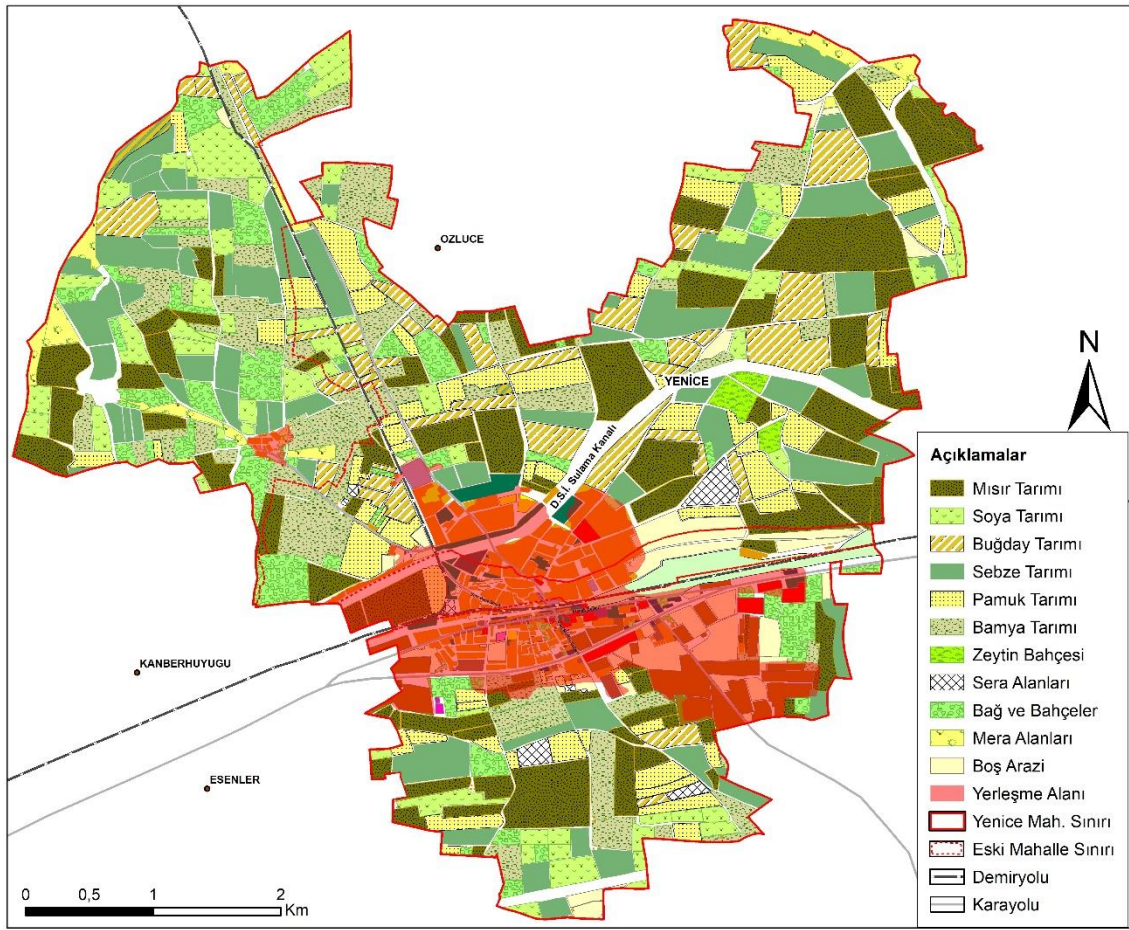
1985-2016 yılları arasındaki veriler incelendiğinde okuma yazma bilenlerinin oranının % 67 den % 84 e yükseldiği görülmektedir. Zorunlu eğitim sisteminin getirdiği önemli gelişmeler görülmektedir. Kadın nüfus okur-yazar oranı zamanlar erkek okur-yazar oranını geçmiştir.

3.2.3. Yenice'nin Tarımsal Fonksiyonu

Adana bölümünde geniş yer kaplayan verimli topraklar tarımsal faaliyetlerin alansal dağılışı üzerinde önemli bir etkiye sahiptir. Bu sahalar, geçmiş dönemlerde olduğu gibi günümüzde de tarımsal verimliliğin getirdiği zenginliğin etkisi sayesinde yerleşim sahası olarak tercih edilmektedir.

Akdeniz iklimi ve verimli topraklar yılda birden fazla ürün alınmasına ve getirisi yüksek ürünler ekilmesine olanak sağlamaktadır.

Tarımsal üretimin günden güne daha modernleştiği yıllarda, ekilen ürünlerde daha çok sanayi ürünlerini tercih edilmesi yılda birden fazla ürün alınan yerler için önemli bir özelliktir. Verimliliği yüksek topraklar birer tarımsal üretim merkezlerine dönüşebilir. Bu tür sahalarda doğru yatırımlar, toprak analizleri, modern sulama sistemleri ile devlet teşvikleri ve primler verilerek bölgesel çaplı ekonomik gelişmelere katkı verilebilir.

Harita 7: Mikro Arazi Kullanımı Haritası (Haziran-2018)

Yenice, bu verimli sahaların önemli bir noktasını teşkil etmektedir. Yüz ölçümü olarak küçük bir alan olmasına rağmen yüz ölçümünün büyük bir bölümünde tarımsal faaliyetler gerçekleşmektedir (Harita 7). Tarımsal ürünlerin dağılışını göstermek amaçlı yaptığımız haritayı genel olarak incelediğimizde Mısır, Soya Fasulyesi, Pamuk, Patates ve Narenciye bahçelerinin sahada en fazla yer kaplayan ürünlerdir.

Yenice 21.581 m²'lik yüzölçümüne sahiptir. Bu alanın 19.974 (da)'ü tarımsal arazi 1.607'si ise tarım dışı arazidir. Verimli bir ova üzerine kurulmuş olan Yenicede yoğun tarımsal faaliyetler yapılmaktadır. Yenicede son yıllarda tarım arazilerinin büyük bir bölümüne getirisi yüksek ürünler ekilmektedir. Başta mısır (2.574 da) olmak üzere soya (1.005 da), bağ-bahçe (3.282 da), sebze (5.813 da) ve süs bitkileri (92 da) yetiştirilmektedir.

Ayrıca Yenice'nin kuzey ve güneyinde yer alan tarım arazileri içerisinde binlerce dönüm üzüm bağları 1970'li yıllarda sulu tarıma geçilmesiyle yerini narenciye bahçesi, pamuk ve sebze tarlasına bırakmıştır.

Tablo 12: Yenicede Yetiştirilen Tarım Ürünleri (2018)

Ürün	Ekili-Dikili Alan (da)	Üretim (ton)
Mısır	2574,323	8.237.542
Soya	1005,144	502.500
Buğday	905,568	452.500
Patates	861,865	3.444.000
Yer Fıstığı	252,374	100.800
Marul	247,241	1.236.205
Pamuk	236,251	135.844
Fasulye	199,63	349.341
Biber	187,48	1.499.840
Bamya	179,035	143.228
Lahana	153,906	835.151
Domates	65,383	784.596
Kabak	64,652	377.195
Patlıcan	63,953	399.706
Brokoli	40,342	80.684
Karnabahar	33,622	89.905
Karpuz	16,931	208.000
Toplam	7087,7	18.877.037

Kaynak: Tarsus İlçe Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü (2018)

Halkın büyük bir bölümü geçimini tarımdan sağlamaktadır. Başlıca geçim kaynağı tarım olan mahallenin verimli topraklardan faydalandığı görülmektedir. Sulu tarım olanaklarının ve devlet destekli yatırımlar sayesinde düşük kredili faizler ve sigorta prim desteği sağlayan ÇKS tarımsal faaliyetler bölgede tarımı teşvik eden unsurlardır.

Ayrıca Türkiye'de ilk defa cam serada orkide yetiştiriciliği Yenice'nin Arıklı köyü mevkiinde yer alan bir tesiste gerçekleştirilmektedir. Bu tesis üretim yapan ve aynı zamanda ürettiği ürünleri dünya pazarına sunan bir işletmedir. 50 kişiye sürekli 60 kişiye ise geçici olarak istihdam sağlanan bu alanda 40 ana türde yılda 2 milyon 500 bin süs bitkisi üretiyor.

Yenice Seracılık firması üretimin % 20'sini ihraç edip kalanı ise toptancı ve bayiler aracılığıyla Türkiye'nin tüm bölgelerine satmaktadır.

Yenice'de deneme amaçlı Avokado 18,844 (da), Muz 4 (da) ekimi yapılmıştır. Verim oranı yüksek olan Yenice'de tarım Ürünleri sıralamasında en fazla ekimi yapılan ürün Mısır daha sonra ise soya gelmektedir (Tablo 12). Bunun temel sebebi ise Yenice'de yer alan sanayi kolları içerisinde yağ ve yem fabrikaların ürünlere olan talebi ve soya fasulyesine 70 kuruşluk devlet destekleme alımının olmasıdır.

Mısır ve soya ürünleri yem ve yağ fabrikalarının çiftçiye para karşılığı ektirdiği ürünler arasında gelir. Çiftçiye para karşılığı ekim yaptırılıp ürün hasadıyla birlikte fabrikalara götürüldüğü bilinmektedir.

Soya fasulyesinde çift dönemli ekim yapılmaktadır pamuk ve buğdaydan sonra ve soya aralıklarla ekilmektedir. Birinci ürün olarak ekilen soya fasulyesi mart-nisan aylarında ekilip ağustos-eylül aylarında hasat edilir. Bu dönemde ekilen üründen dönümde 500–600 kilo alınırken ikinci ekimde pamuk ve buğday hasat edildikten haziran ayında ekimi yapılır 3–4 ay sonra hasat edildikten sonra dönüm başına üretim miktarı 300–350 kiloya düşmektedir. Bunun başlıca sebebi ise toprağın dinlenmeye bırakılmamasıdır.

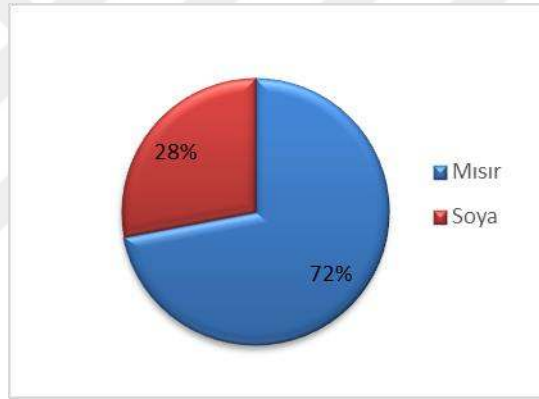
Yenice'de Tarla ürünleri arasında en fazla ekim alanına sahip Mısır (2.574 da)'dır. Yıllık üretimin yaklaşık olarak 8.237.542 (ton) olduğu mısırdan üretimden elde edilen kazanç yıllık olarak 7.413.788 (TL)'dir (Tablo 12).

Ekim alanının oransal olarak fazla olması çevredeki yağ ve yem fabrikaların varlığıdır. Fabrikalar aracılığıyla tohum, arazi ve ücret verilerek ekimi yaptırılan bu ürün çiftçiler tarafından son yıllarda en çok ekimi yapılan ürünler arasında yer alır.

Mısır'ın yanı sıra alanı en geniş ekim yapılan ikinci ürün ise Soya (1.005 da) dır. Yıllık 502.5008 (ton) ürün alınan soyanın 1.356.750 (TL) yıllık getirisi olmuştur. Toplam tarım sahası içinde mısır % 24,59, soya ise % 9,60'lık bir alan kaplamaktadır İki ürünü kendi içerisinde karşılaştırıldığında Mısır % 72 Soya Fasulyesi ise % 28'lik bir orana karşılık gelmektedir (Grafik 8).

Verimin ilk ekim ve ikinci ekim arasında verim farklılıklarının olması düşük verime neden olsa da yıllık getirisi devlet desteği ve fabrikaların yüksek talebi ile birlikte ürün getirisi yüksek olmaktadır. Yenice, tarımsal üretim açısından önemli bir sahada yer alması çeşitli sebze üretiminin yapılması ile birlikte alanda verimli topraklarda yetiştirilen ürünlerin verim oranı da yüksektir.

Sebze ekiliş alanı açısından ekim alanı en fazla olan ürün Patates 861,865 (da)'tır. Mersin-Tarsus arasına açılan cips fabrikası sahadaki patates ekim alanının artışına sebep olmuştur. Üretim miktarı 3.444.000 (ton) olan patatesin yıllık getirisi 3.788.400 (TL)'dür. Ekiliş alanı patates 'ten sonra en fazla ürün olan Yer fıstığı 252,374 (da) olmasına rağmen üründen alınan verim düşüktür. Yıllık üretimi 100.800 (ton) olan yer fıstığından yıllık kazanç olarak 378.000 (TL) elde edilmiştir.

Grafik 8: Mısır ve Soya Ekim Alanı da (%)

Fasulye üretim miktarı düşük olsa da yıllık geliri yüksek olan bir üründür. Yıllık üretim miktarı 349.341 (ton) olan fasulyenin yıllık kazanç miktarı 1.572.034 (TL)'dür (Tablo 12).

Fotoğraf 10: Yenice’de Tarım Ürünlerinin Hasat Zamanında Bölgeye Gelen Mevsimlik Tarım İşçileri

Akdeniz bölgesi Türkiye turunçgil üretiminin en önemli lokomotif konumundadır. Türkiye’deki toplam üretimin yaklaşık % 70’i Çukurova bölgesinden sağlanmaktadır. Yenice’de turunçgil bahçeleri oldukça fazla yer kaplamakla birlikte tarımsal üretim açısından da önemli bir paya sahiptir. Toplam tarım arazisi içerisinde 3.282 (da)’lık bir sahaya sahip olan turunçgil bahçeleri bölge ekonomisine katkısı olan diğer ürünler arasında yer almaktadır.

Bahçe ürünleri arasında en geniş yer kaplayan ürün 1.209 (da) ile Mandalinadır. Ortalama 36.270 ağaç bulunan alanda bir dekardan ortalama 3500–5000 kilo ürün alınmaktadır. Yıllık üretim miktarı 5.138.250 (ton) olan mandalinanın yıllık kazanç miktarı da 3.028.950 (TL)’dir.

İkinci önemli ürün olan Limon ağaçları 993,171 (da)’lık alan kaplamaktadır. Ortalama 24.829 ağacının olduğu alanda dekara 3500–6000 kiloluk bir verim elde edilmektedir. Limon üretiminin yıllık kazancı ise 9.435.124 (TL)’dür.

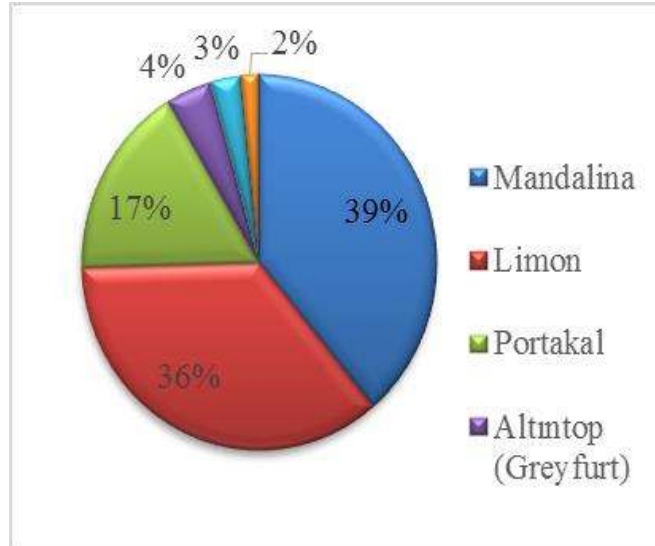
Bölgede dikkat çeken iki ürün mevcuttur avokado ve muz bahçeleri avokado 18,844 (da) bir alanda ekimi yapılmış olmakla birlikte yıllık üretimi 57.750 (ton)’dir. Tanesi 7–9 TL arasında satılan ürünün getirisi yüksektir. Yıllık ortalama kazanç miktarı 163.942 (TL) ile gelecekte ekim alanını geliştirecek ürünler arasında yer alabilecektir.

Muz yetiştiriciliğinin 4 dekarlık bir alana deneme amaçlı yapılmış bir üründen 41.250 (ton) verim alınırken 121.687 (TL) gelir elde edilmiştir. İlerleyen yıllarda avokado ve muz üretim alanı genişleyebilir. Getirisi yüksek ürünler olması bu ürünlerin tarım sahasını genişletebilir (Tablo 13).

Tablo 13: Yenice’de Meyve Alanı (da) ve Üretim (Ton)

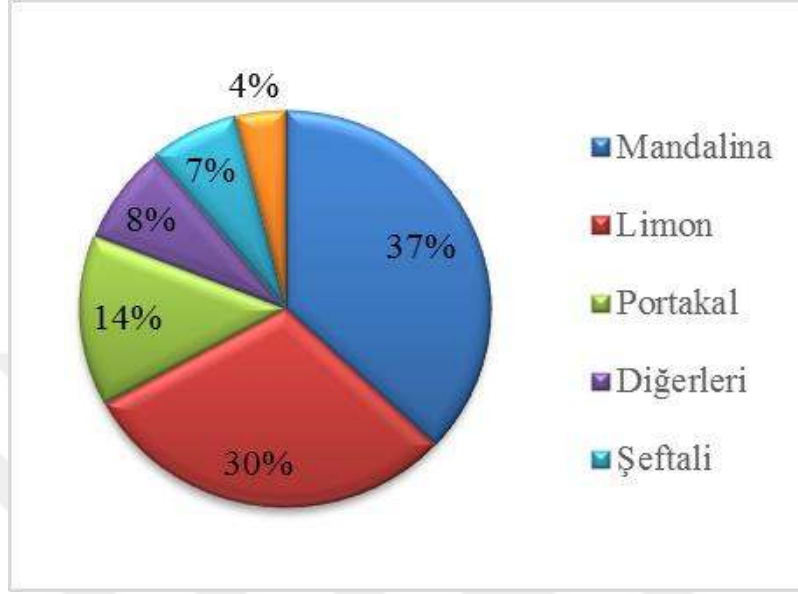
Ürün	Ekili-Dikili Alan (da)	Üretim (ton)
Mandalina	1209	5.138.250
Limon	993,171	4.717.562
Portakal	469,838	2.231.730
Şeftali	231,374	363.825
Greyfurt	134,746	546.426
Nektarin	119,106	15.424
Kayısı	44,928	52.800
Armut	33,244	57.750
Avokado	18,844	27.323
Erik	18,685	20.520
Zeytin	5,586	4.468
Muz	4	41.250
Toplam	3282,522	13.217.328

Kaynak: Tarsus İlçe Gıda Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü (2018)

Grafik 9: Üretim Miktarlarına Göre Meyvelerin Oransal Dağılışı (%)

Bahçe ürünleri arasında en fazla verimi % 39 ile mandalina oluştururken, ikinci verimin yüksek olduğu ürün ise % 36'lık oranla Limon'dur. Bu ürünleri % 17'lik oranla portakal takip etmektedir. Diğer ürünler ise % 2'lik kısmı oluşturur (Grafik 9).

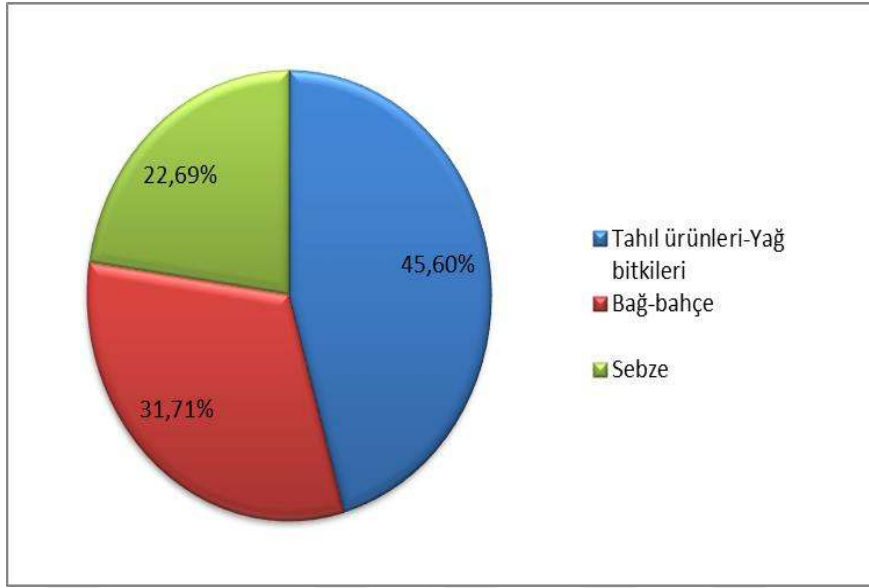
Grafik 10: Yenicede Meyve Alanlarının Oransal Dağılışı (Da)

Meyve Ağaçlarını kapladığı alan bakımından % 37 (1.209 da) ile Mandalina ilk sırada yer alırken, Limon meyve ağaçlarının alanının % 30 (993,171 da) unu, % 14'ünü (469,838 da) ise Portakal bahçeleri oluşturmaktadır (Grafik 10).

Tarım ürünleri içerisinde toplam tarım arazisi varlığının % 45,60'ında Tahıl ve Yağ bitkileri, % 31,71'inde Bağ-bahçe, % 22,69'unda sebze tarımı yapılmaktadır (Tablo 14, Grafik 11).

Tablo 14: Tarım Ürünleri Alanlarının Dağılışı

	Ekim-Ağaç Alanı (Da)	Yüzde (%)
Tahıl ürünleri-Yağ bitkileri	4.721,29	45,60%
Bağ-bahçe	3.282,52	31,71%
Sebze	2.349,48	22,69%
Toplam	10.353,29	100,00%

Grafik 11: Tarım Alanlarının Oransal Dağılışı (%)

2.2.3. Yenice'nin Ulaşım Fonksiyonları

Ulaşım faaliyetleri, yeryüzündeki çeşitli yerler ve bölgeler arasında farklı ilişkiler kurulabilmesi, bunların ölçülebilmesi ve coğrafi görünümün şekillenmesi üzerindeki yoğun etkileri nedeniyle coğrafyanın önemli araştırma konuları arasında yer almaktadır (Tümertekin,1987: s.1).

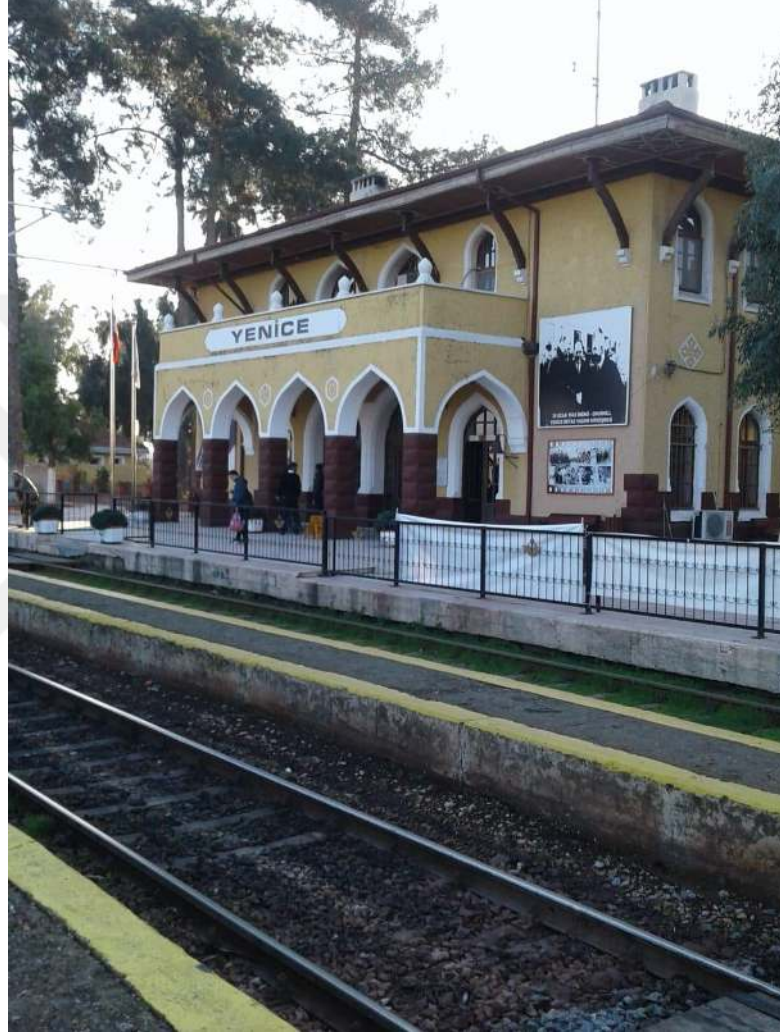
Çukurova bölgesi ulaşım açısından kara, demir, deniz ve hava yolu bağlantısı gelişmiş olan bir bölgedir. Geçmiş dönemlerde olduğu gibi günümüzde de ulaşım fonksiyonunu sayesinde Yenice yıllar içinde gelişme göstermeye devam edecektir.

Yenice bölge içerisinde çevre mahallelere, Tarsus ilçe merkezine ve Adana-Mersin'e olan konumu bakımından merkez bir noktadadır.

Türkiye, ortalama yükseltisi fazla ve yüksek eğim şartlarının fazla olduğu bir ülkedir. Bu nedenle demiryolu ulaşımında eğim şartları oldukça etkili olmuştur. Demiryolları güzergahları akarsu vadileri depresyon alanları gibi eğimin az olduğu yerlerden geçirilmeye çalışılmıştır (Çağlıyan, Yıldız, 2013: s.47)

İstanbul-Yenice-Mersin-Adana-Halep demiryolu hattında yer alan bölgede alansal gelişimin yaşanmasında önemli faktörlerden biri de bu demiryolunun varlığıdır.

Aynı zamanda verimli topraklarının yanı sıra bu ulaşım hattıyla da göz önündeki bir yer haline gelen Yenice, yeryüzü şekillerinin sade olmasının getirdiği avantaj ile Mersin limanı açıldıktan sonra Mersin-Adana karayolunun etkisiyle gelişmiş, üretken bir yapıya kavuşmuştur.

Fotoğraf 11: Yenice Tren İstasyonundan Bir Görünüm

Adana-Mersin Bağdat demiryolu hattının kesişme noktasında olması bölgenin jeopolitik açıdan bir kavşak noktası olmasına sebep oluyor. Tarsus ilçe merkezine 17, Mersin'e 44 kilometre uzaklıktadır. Mersin ve İskenderun limanlarının merkezinde bulunan ve bu limanlara demiryolu ve kara yolu ağı ile bağlantısı olan Yenice, Türkiye'nin kapasite açısından en büyük Lojistik Köy yatırımı ile Kargo ve Yolcu taşımacılığı açısından Çukurova Bölgesel Hava alanı yatırımı ile jeopolitik önemini daha da arttırmıştır.

Yenice, D 400 Karayolu üzerinde bulunmasından dolayı Mersin-Tarsus ve Adana ile karayolu bağlantısı vardır. Mersin, Tarsus ve Adana arsında yer alan Yenice ulaşım açısından önemli bir konumdadır.

Fotoğraf 12: D 400 Karayolu-Demir Yolu Uydu Fotoğrafı (2018)

1886 yılında Adana-Tarsus-Mersin tren hattının açılması ile birlikte Adana ve Mersin hattının kavşak noktası olan Yenice hattı 1912 yılında Bağdat demiryollarının yapımı sırasında kullanıma açılmış, aynı yıl istasyon binası da hizmete girmiştir.

Cumhuriyet döneminden önce Yenice-Mersin (1882) 43.209 mt, Yenice-Adana hattı (1886) 23.949 mt, Cumhuriyet sonrası açılan demir yolu Yenice-Mersin (1995) 2.hat 42.000 mt, Yenice-İncirlik 2.hat (1987) 39.268 mt'dir.

Yenice, Adana-Mersin demiryolu taşımacılığının merkezindedir. İstanbul-Bağdat Demiryolu hattı Yenice'den geçmektedir. Yenice'de TCDD tarafından Türkiye'nin en büyük Lojistik Köy inşaatı yapılmaktadır. Lojistik Köyün bir kısmı işletime açılmıştır. Bu lojistik köyün bitimiyle birlikte Yenice Demir ve Kara yoluyla bir taşıma merkezi haline dönecektir.

Yenice'nin bazı merkezlere uzaklığı ise şöyledir:

• Yenice-Adana Havaalanı	25 km
• Yenice-Mersin Limanı	44 km
• Yenice-Mersin Serbest Bölge	44 km
• Yenice-Tarsus-Mersin Organize Sanayi Bölgesi	25km'dir.

TCDD ye ait inşaatı süren ve Türkiye de 14 tane bulunan Lojistik merkezinden bir tanesi buradadır. Birçok uluslararası markanın Türkiye fabrikaları, yem siloları ve lojistik firmalar bulunmaktadır.

Lojistik köyün tamamlanması ile birlikte Yenice'nin bulunduğu sahada yeni iş alanlarının doğmasına ve bu sahanın ülke ekonomisine katkı sunması sağlanacak ve bu bölgenin ekonomik yapısı açısından çok büyük bir önem arz etmektedir. Lojistik köyün bölgesel ölçekte gelişim sağlaması ve coğrafi yapının getirdiği avantajların kullanılması sahayı farklı bir noktaya getirecektir.

Türkiye Demiryolları haritasına bakıldığında iç bölgeler ile kıyı bölgelerin özellikle limanların birbirine bağlanması hedeflendiği görülmektedir. Limanlara ulaşım amaçlanırken, akarsu vadilerinin dağ eteklerinin, depresyon tabanlarının ve olukların takip edildi açıkça görülmektedir (Çağlıyan, Yıldız, 2012: s.328)

Gelişen teknoloji ve sanayi ile birlikte coğrafi görünümde de bir takım değişimler yaşanacaktır. Günümüzde D 400 kara yolu boyunca doğu-batı yönlü uzanan sanayi faaliyetler yol boyunca gelişme sahasının ana merkezi haline gelecektir. Yeniceye kurulan Lojistik köy Mersin Limanından gelen ürünlerin Anadolu'ya taşınmasını aynı zamanda Anadolu'dan gelen ürünlerinde Liman yoluyla taşınması sağlayacaktır. Bu merkezi taşımacılık ulaşım ağı sistemi Çukurova bölgesel Hava Limanı ve kara yoluyla desteklenerek önemli bir taşımacılık ağı sistemi kurulacaktır. Önemli sanayi kuruluşları ve yurt dışı kökenli ünlü firmalarının köy içerisinde temsilcilikleri yer alacak ve yeni bir ticaret sahası yaratılacak.

Gelişimin ana noktasından birini oluşturan ulaşım sisteminin geliştirilen yapısıyla birlikte coğrafi ortam bileşenlerinin bir araya geldiği çok yönlü bir alan oluşturulması bölgenin önemini zamanla daha da arttıracaktır.

Fotoğraf 13: Yenice Lojistik Köyü Kuruluş Yerinin Demiryolu ve Karayolu ile Birlikte Gelişecek Etki Sahasının Görünümü (2018-Haziran)

Yenice, Mersin-Adana D400 Karayolu kenarında ve Niğde-Adana-Urfa otobanı kavşak noktasında bulunmaktadır. Demiryolu ve karayolu kavşak noktasındaki Yenice şimdi de Çukurova Bölgesel Havalimanı ile hava yolu taşımacılığının da merkezinde olacaktır. Çukurova Bölgesel Havalimanı tamamlanmasıyla birlikte Yenice Lojistik, ulaşım, konaklama ve tarım alanında gelişme göstereceği tahmin edilmektedir (Fotoğraf 13).

Bugünkü Yenice Adana-Tarsus arasında konumundan dolayı sürekli göç alan, büyümeye elverişli; eğitim, ticaret ve sanayi kentidir. Kendisine bağlı 18 köy ve çevresinde bulunan 9 köyün merkezindedir.

Gün içerisinde Yenice ticaret merkezine Mersin-Tarsus-Yenice-Adana TOK ve KOÇ arabaları hafta içi gündüzleri 8 dakika hafta sonu 10 dakika akşamları saat sekizden sonra 20–25 dakika arayla seferler yapılmaktadır. Her seferde ortalama 7–11 arası yolcu inip binmektedir. Günde ortalama 840–1000 arası yolcu Yenice dışına yolculuk yapmaktadır. Yolcuların büyük bir çoğunluğu Tarsus’a yolculuk yapmaktadır. Bunun nedenlerinden biri tarım ve hayvancılıkla uğraşan halkın bu işlerinin Tarsus’ta yürütmeleri, emlak işleri ve idari işlemler açısından Tarsus’a bağlı olması, tam teşekküllü bir hastanenin olmayışı ve okul gibi diğer sebeplerden dolayı Yenice-Tarsus arası yolculuklar daha fazla olmaktadır. Mersin-Tarsus-Yenice-Adana arası tren

seferleri ise Mersinden 30 dakikaya bir Adana'dan 20 dakikaya bir seferler şeklinde gerçekleşmektedir.

Yenice ulaşım açısından kara ve demiryolu ile rahatlıkla ulaşılabilir bir yerleşim alanıdır. Çevre köy ve mahallelerden de Yenice'ye rahat ulaşım yapılabilir.

Mersin limanının varlığı Yenicede demiryolunun kurulmasında en önemli etkidir.

2.2.4. Yenice'nin Sanayi Fonksiyonları

Sanayi kuruluş alanları belirlenirken ulaşım ve hammadde' ye yakın olmak yer seçiminde alanı cazip kılan faktörlerdendir. Yenice'nin gelişiminde etkili olan ulaşım bu alanda birçok sanayi kuruluşunun seçilmesinde belirleyici faktör olmuştur.

Demir ve karayolu kavşak noktasında yer alması Yenice'yi sanayi kuruluşlarını kendisine çeken bir alan konumuna getirmiştir.

Ekonominin en önemli kollarından biri olan sanayi faaliyetleri gelişim aksına yön veren bir faktördür. Sanayi ve ulaşım bağının sıkı sıkıya bağlı olduğu alanlar kesişme sahası niteliği taşır, bu özellik bir yerleşim birimini diğerlerinden ayırır ve o alanı özel kılar.

Yenice, geçmiş dönemlerden bugüne sanayi alanlarına ev sahipliği yapmış, sanayi-ulaşım ikilisinin birbirinin gelişim sahasını etkilediği alanlara güzel örneklerden biri olmuştur.

Sanayi de ilk hareketlilik atalar mahallesinde yani eski Belediye binasının içinde bulunduğu sahada gerçekleşmiştir. 1935'li yıllarda Şadi Bey'in Çırçır Fabrikası açılmış ve bu fabrikada 150–200 civarında işçi çalışmıştır. Bu işçilerin hepsi Yenice halkından oluşmakta sadece ustabaşları Tarsus'tan gelmekteydi. 1980 yılından sonra bu fabrika kapatılarak şimdiki meydan ve belediye binasının bulunduğu sahaya dönüşmüştür. 1935–37 yılları arasında kurulan bir başka Fabrika' da Çırçır Fabrikası'dır. Ermeni bir iş adamı tarafından kurulan fabrikada 5–8 işçi çalışmaktayken uzun zaman geçmeden kapanmak zorunda kalmıştır.

1975–1980 yılları arasında Yenice’nin ilk Tuğla Fabrikası açılmış 1980 yılından sonra 2 tane daha tuğla fabrikası açılmıştır. Günümüzde ilk açılan tuğla fabrikası yıkılmıştır.

1980 yılından sonra sanayi faaliyetlerin yoğunlaşma sahası Atalar Mahallesinden geçen karayolu boyunca yolun her iki yakasında sıklaşmaya başlıyor. Mersin-Adan yolu istikametinde gelişme gösteren sanayi kolları yolun sağında ve solunda bir hat boyunca uzanmaktadır.

2000 yılından sonra bölgede D 400 karayolu üzerinde 15–20 tane fabrika açılmış bunun yanı sıra kapanan bir takım fabrikalar olmuştur. İki tane alçı fabrikası 3 un fabrikası bunun yanında birçok fabrika açılmış Tarsus yoluna doğru 4–5 tane fabrika açılmış bunların içinde önem teşkil eden yem fabrikaları yer almaktadır.

Yenice, 1953 yılında belediyelik olduktan sonra köy görünümünden kurtularak belde belediyesi statüsüne geçmiştir. 2013 yılından sonra çıkarılan kanun tasarısı ile günümüze kadar mahalle olmuştur. Yenice’nin gelişmesinde belde niteliği taşıması Adana-Mersin ve Bağdat demiryolu hattının kesişme noktasında yer alması etkilidir.

Yenicede taşa toprağa dayalı sanayi, tarım ve hayvancılık ile ilgili sanayi kolları gelişmiştir. Bölgedeki temel geçim kaynakları sanayi faaliyet türünü etkilemektedir.

İlerleyen yıllarda Yenice ve çevresinde oluşan sanayi hareketleri ile belde tarımının yanı sıra küçük sanayi kasabası niteliğini de kazanmasını sağlamıştır. Yenicede 5 tane yem fabrikası, 3 tane tuğla fabrikası, 3 gübre fabrikası makineleri, , 2 tane un fabrikası, 4 tane inşaat ürünleri fabrikası, 5 tarım-gıda fabrikası ve kağıt fabrikası, canlı çiçek serası, kimya-plastik, çırçır fabrikası, helva-tahin fabrikası, soğutma, nakliyat, oto sanayi, kimya sanayi, tok otobüs işletmesi ve çok sayıda akar-yakıt istasyonu bulunmaktadır (Tablo 15).

Sözlü kaynaklardan alınan bilgilere göre Yenicede ekilen tarım ürünleri fabrikalara satılmaktadır. Fabrikaların çiftçilere ekim yapılmadan önce tohum verip ücret ödeyerek ürün ektirdiği bilinmektedir. Ürünler hasat edilir edilmez fabrikalara gönderilmektedir. Özellikle mısır ve soya fasulyesi yakın sahadaki yem ve un

fabrikaları tarafından çiftçiye para karşılığı ektiriliyor. Yapılan bu işlem fabrikaların kar etmesi açısından önem taşımaktadır. Yakın çevreden getirilen ürünlerden yol masrafından zarar etmemekle birlikte düşük ücretle ürünleri karşılamaktadır. Aynı zamanda yakın çevreden işçi temin edilmesi ucuz işçi varlığı alanın tercih edilmesindeki bir diğer faktördür. Fabrikalara ustabaşları Yenice dışından gelmektedir. Buda Yenicede kalifiyeli eleman sayısının azlığını gösterir.

Yine bölgede yer alan alçı ve inşaat firmaları ürünlerinin bir kısmın Mersin Limanından Ortadoğu ülkelerine satmakta aynı zamanda Yenice sera çiçekçilik firması ürünlerini yurt dışına göndermekte olup bölge uluslararası firmaların yer aldığı bir alana haline gelmektedir.

Yenicedeki sanayi kuruluşları ile irili ufaklı işletmelerle birlikte çok fazla sayıda kişiye iş olanakları tanıyarak yarattığı istihdam bölge ekonomisi ve sosyal yaşam için önemli bir katkı sağlamaktadır. Yenice Küçük Sanayi sitesinde 38 dükkân bulunmakta ve bunlar şöyledir; 3 tane Oto tamir ve bakımı, 1 tane kaportacı, 1 tane Zirai ilaç, 1 tane Kaynakçı, 1 tane traktör bakım, 1 sıvı gübre imalathanesi, 1 tane makine yedek parçacısı, 1 tane Ateş tuğla bayi, 1 tane Yem imalat ve veteriner hizmeti, 1 tane Zeytin imalatı, 1 tane kozmetik imalatı, 1 tane torna atölyesi, 1 tane petrol tanker temizleme, 1 tane turşu imalatı dükkânı yer almakta 38 dükkânın bulunduğu küçük sanayi alanında 16 tane faal dükkân yer almaktadır.

Tablo 15: Yenicede Sanayi Kuruluşları

İş yeri Adı	Üretim Alanı	İşçi Sayısı
Yeşilova çirçir ve prese tekstil	Çirçir ve prese	3
2S makine dış cephe platform ve asılı erişim sistemleri	Dış cephe Asansör	3
Abalıoğlu Yem Fabrikası	Büyükbaş, Küçükbaş ve Kanatlı Hayvan Yemi	100–150
ABS alçı ve Blok sanayi	Toz alçı ve alçı plaka	200–250
Adaka Adana Kağıt Sanayi	Kağıt torba üretimi	17
Alfert Kimya Tarım ürünleri gübre inşaat	Toz gübre, kimyasal gübre,orgomineral gübre	2
Atılım Un fabrikası	Un ve kepek imalatı	22
Serkan Plastik narenciye paketleme ambalaj petrol ürünleri	Plastik malzeme, ambalaj atığı geri kazanım	49
Cem motor	Bisiklet motor ve bisiklet jant imalatı	40
Civanlar Kağıt ve ambalaj	Plastik malzeme üretimi	16
Dadou Makine kablo imalatı	Kablo üretim	5
Elginsan narenciye depolama	Granür imalatı	8
Esbel tarım gıda sanayi	Organik-inorganik-kimyasal üretim	9
Garden ve Koala peyzaj Planlama	Endüstriyel saksılı süs bitkisi ve çelik konstrüksiyon imalatı	37
Grenchem tarım hayvancılık ve taşımacılık	Toz, orgomineral ve kimyasal sıvı gübre	3
Gips geliştirilmiş inşaat malzemeleri	Toz alçı Üretimi	41
İlgaz inşaat	Beton boru imalatı	8
Karaçobanoğlu gıda, nakliye, petrol sanayi	Un ve kepek üretimi	15
Kocayusuf yem fabrikası	Karma yem ve kanatlı yem imalatı	21
KSG makine imalatı	Ağır hizmet makinesi üretimi	145
Köseoğlu akkükürt zirai ilaç	Öğütülmüş, yağlanmış ve paketlenmiş kükürt	11
Lider kiremit ve tuğla fabrikası	İnşaat tuğlası	35
Malatyalılar narenciye	Narenciye sarartma ve paketleme	5
MRD tarım ürünleri sanayi	Yaş sebze ve paketleme	38
Omega hurda pazarlama	Granür imalatı	12
Omka kimya tıbbi sarf malzemeleri gıda taşımacılık	Organik sıvı,NPK'lı sıvı ve mikroelementli sıvı gübre	6
Say tarım ürünleri	Fullfat (Tam yağlı soya Küspesi) imalatı	5
Seda gıda maddeleri	Gıda maddeleri ambalajlaması	9
Sena genel tüketim malları turizm otomotiv	Zeytinyağı, prina çekirdeği ve prina odunu	4
Star yem hayvancılık gıda tarım sanayi	Karma yem üretimi	32
Sirkeçiler toprak nakliyat inşaat sanayi	İnşaat tuğlası	23
Tarsus tekstil sanayi	Elyaf-iplik boyama-iplik bükümü-iplik üretimi ve dokuma	67
Yaman gaz ticaret	LPG tüp dolumu	8
Yenice seracılık tarımsal üretimi	Sera yapımı	42

Kaynak: Tarsus Ticaret ve Sanayi Odası (2018)

Sanayi alanında çalışan Yenice halkının yanı sıra Yenice dışında bölge dışından Mersin-Tarsus-Adana'dan günü birlik gidiş-geliş yapan işçiler yer almaktadır Yerel halk için önemli bir geçim kaynağı olan sanayi alanları, Yenice'de yer alan ve yapımı devam eden Lojistik Köy ve Çukurova Bölgesel Havalimanı ile birlikte alan için daha geniş ekonomik büyüme yaratabilir.

Bunun yanı sıra TCDD'ye ait Türkiye'nin en büyük Lojistik Köyü olması planlanan Yenice Lojistik Köyü sanayi ve tarım ürünlerinin Mersin limanına taşınması sağlayacak. Lojistik köyün bulunduğu alanda dünyaca ünlü Lojistik firmaların bulunacağı köyde önemli ticari faaliyetler gelişme göstermeye başlayacaktır. Bu alanda taşımacılık, sanayi, tarım ürünleri, ulaşım ağının hızla gelişme kazanmasını sağlanacak. Adana da yer alan tren bakım ve onarım alanı kapatılarak bu sahaya taşınmıştır. Kısmen açık olan faaliyete geçen köyün mevcut tüm birimleri faaliyete girince yerel halk için de önemli bir iş sahasına dönüşecektir.

Adana bölgesinde ve çevre illerde yer alan tüm sanayi ve tarım ürünleri lojistik köyde toplanarak mersin limanına taşınması ile birlikte bu bölgeyi toplama merkezi haline getirecektir. Bu bakımdan Yenice stratejik bir öneme sahip olacak aynı zamanda çok sayıda yeni ticari sahalar ve iş kolları ortaya çıkacaktır.

Sanayi alanlarının varlığı sayesinde Yenicede sanayi alanında ortalama 1040–1100 arasında işçi çalışmaktadır.

Mersin ilinin bölgede lojistik merkez haline getirmek için yapılan çalışmlalar sayesinde Mersin Limanı'nın yakın çevresine etkisi ile birlikte ve çevresinde gelişen sektörlerle bağlı olarak bölgenin önemi hem ulusal hem de yerel boyutta büyük önem arz etmektedir. Mersin Limanı'nın kapasitesinin arttırılması Tarsus ilçesi ve dolasıyla Yenice'yi de içine alan bölgelerde lojistik ve sanayi faaliyetlerinin gelişimine etki edecek en önemli unsurdur.

Mekânsal gelişme ile makro ve mikro ölçekte gelişecek olan Yenice zamanla bölge ve ülke ekonomisinde söz sahibi bir alan haline gelecektir. Mersin limanının çevresi için lojistik destek merkezi ön görülen saha içerisinde Tarsus-Yenice-Adana bağlantılı bir koridorun yer alması ile birlikte Çukurova Havalimanının faaliyete

girmesi ticari ve sanayi faaliyetlerinde de bir takım hareketlilik yaşanmasını sağlayacaktır.

Havalimanına karayolu ile bağlantısı ve kurulan lojistik köyün tam kapasiteli çalışması ile birlikte bir dağıtım merkezi haline gelecek olan Yenicede ekonomik ve nüfussal gelişmelerin yaşanılması kaçınılmaz olacaktır.

Yenice'nin D 400 karayolu boyunca Eski Atalar mahallesinin kuzeyinde; bölgenin güneyi ve batısında sanayi kuruluşlarının bulunduğu hat ve Adana yolunun doğu bölümünde yer alan Lojistik köyü alanın gelişmeye açık sahaları konumundadır.

Fotoğraf 14: Yenice’de 1996’da Kurulan Kocayusuf Yem Fabrikasından Görünüm

Koca Yusuf Yem fabrikası 1996 yılında Tarsus-Yenice’de faaliyete başlamıştır. Güncel üretim kapasitesi yaklaşık 10 bin ton civarındadır (Fotoğraf14).

Fotoğraf 15: Yenice Atılım Un Fabrikasının Bir Görüntüsü

Eski Belediye ait Hal Tesisleri 2005 tarihinden itibaren hizmet görmekteydi. 20 adet komisyoncu, 5 adet ardiye ve 2 adet Soğuk Hava Tesisi halkın hizmet verirken günümüzde bu alanlar aktif halde değildir. Yine beldede Küçük Sanayi Sitesi Kooperatifi ekonomik ve sosyal anlamda hareketlilik kazandırmaktadır.

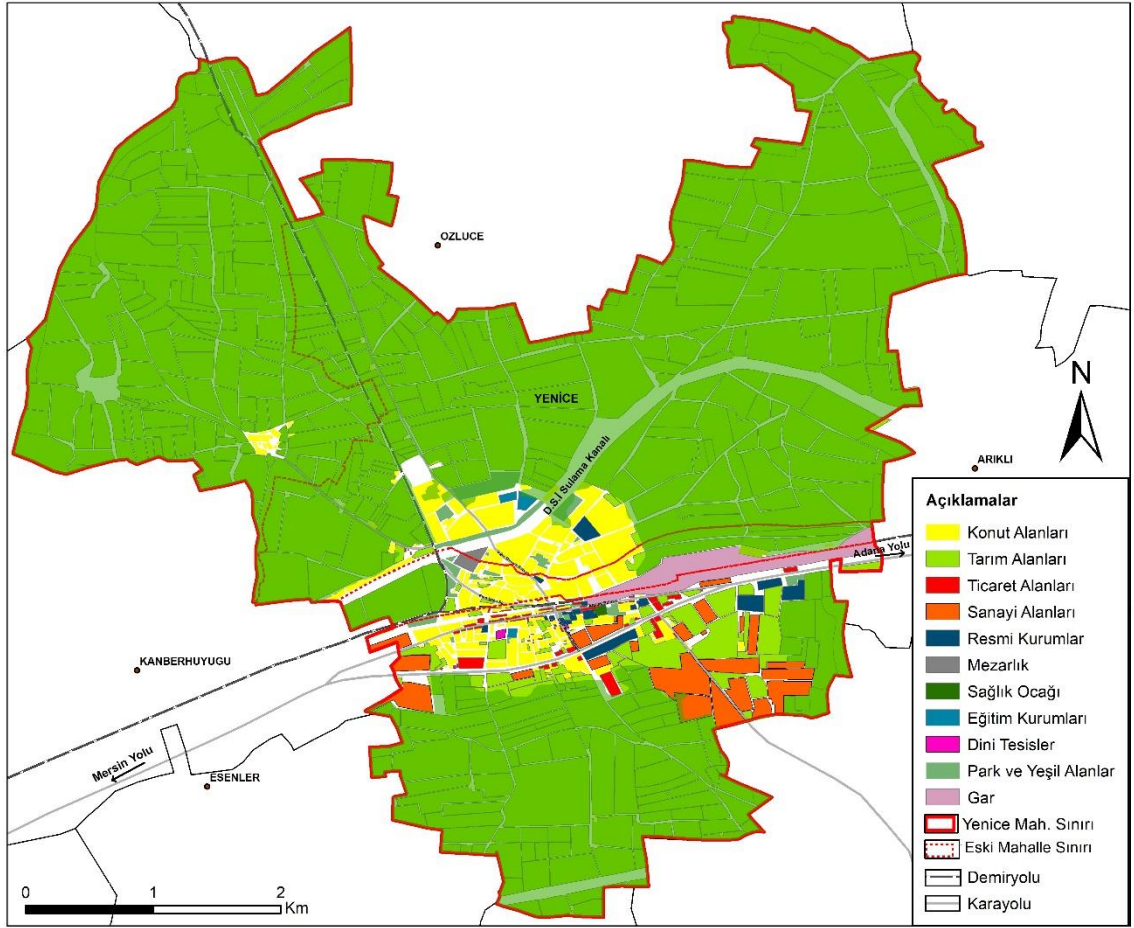

Fotoğraf 16: 2008 Yılında Kurulan ABS Alçı ve Blok Sanayi Kuruluşundan Bir Görünüm

Alanda yer alan sanayi kuruluşlarından inşaat sektörü üzerine üretim yapan fabrikalar ham maddeye Toros eteklerindeki devlet arazilerini kiralayarak ve Niğde'den ham madde temin ederek demiryolu ile getirmektedir.

2.2.5. Yenice'nin Ticaret Fonksiyonları

Ticari fonksiyonun ortaya koyulması, ihtiyaçların yoğunlaştığı ticari fonksiyonun tespit edilmesi ve merkezdeki ticarethanelerin çevredeki yerleşim merkezlerine etkisi merkezi yer olarak bir yerleşmenin önemini açığa çıkarmaktadır (Çağlayan, 1996).

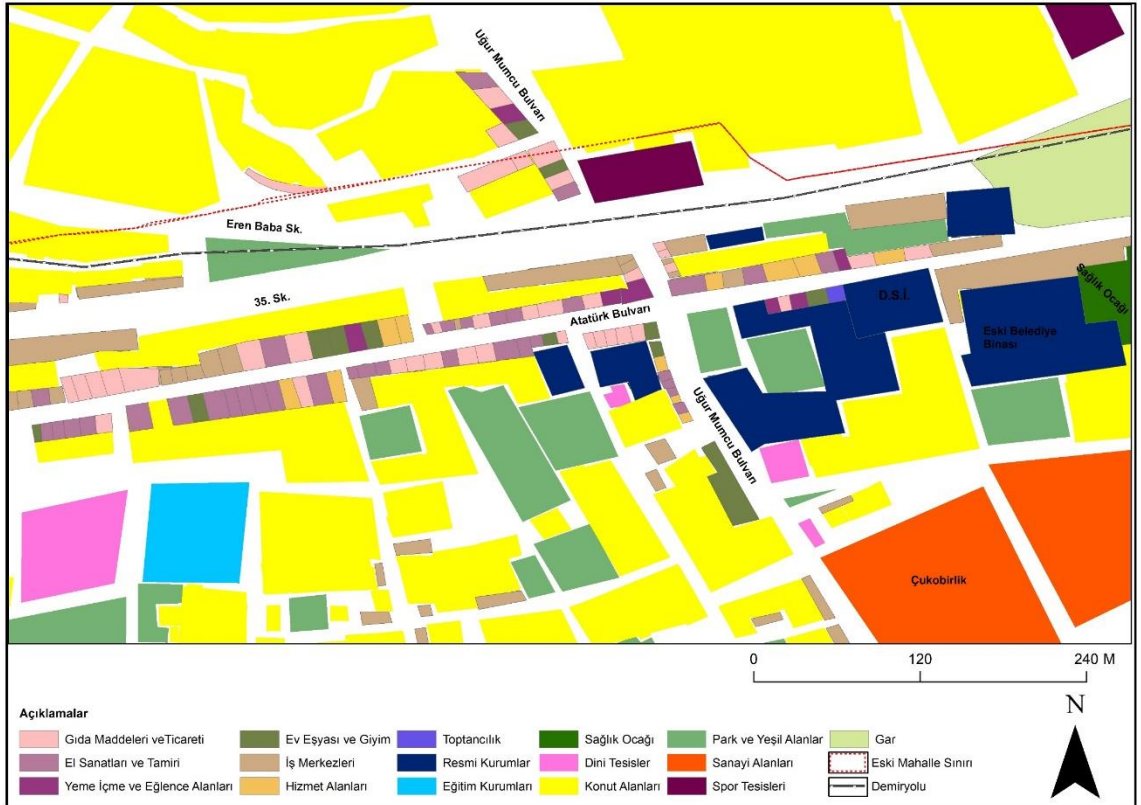
Harita 8: Genel Arazi Kullanım Haritası (2018)

Yenice'nin kuzeyinde, mücavir alan sınırları içinde Mühimmat Bölük Komutanlığı bulunmaktadır. Merkezde bulunan Jandarma Karakol Komutanlığı da 27 adet Astsubay, Uzman Çavuş, er ve erbaş ile hizmet görmektedir.

Beldede Çukobirlik, Toprak Mahsulleri Ofisi, PTT, Toroslar Sulama Birliği, Tarım Kredi Kooperatifi ve kamu kuruluşları bulunmaktadır.

Yenice, dört eski mahalleden oluşmakta ve bu mahallerden Fatih Mahallesi merkez mahalle konumunda olup Yenice'nin ticaret hayatı bu alanda yer alan Atatürk Caddesinde yoğunlaşmaktadır (Harita 8). Bu alanda Eski Belediye binası, Mühimmat Bölük Komutanlığı, TCDD Kısım Şefliği, Tarım Kredi Kooperatifi, Toroslar Sulama Birliği, Çukobirlik, Aile Sağlığı Merkezi, PTT, 3 Cami, 2 Alevi ve Kültür Derneği bulunmaktadır.

Yenicede 168 kadar ticarethane bulunmaktadır. Bunların 29 tanesi ev-eşya ihtiyaçları, 36 tanesi el sanatları ve tamiri, 49 tane tanesi gıda maddeleri tic., 23 tanesi toptancılık, 23 tane yeme içme ve eğlence, 12 tanesi hizmete yönelik ticarethanelerdir (Tablo 16, Harita 9).

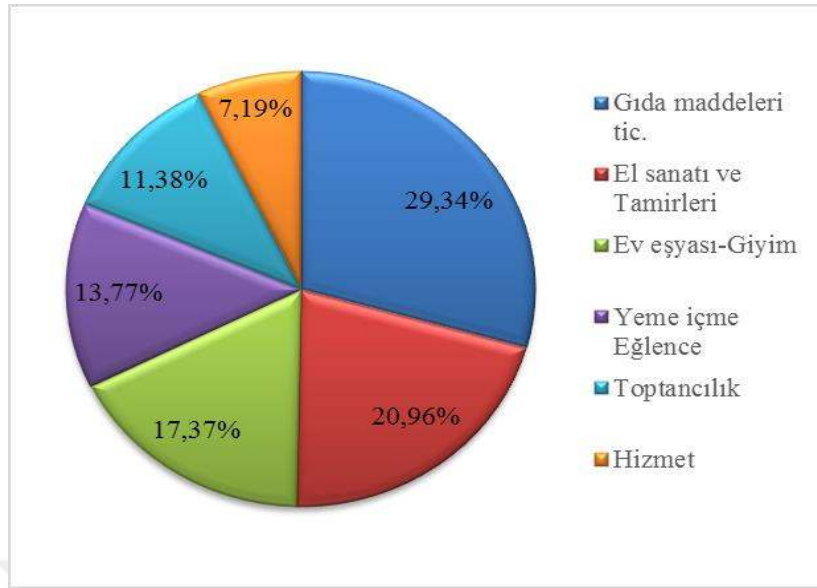
Harita 9: Yenice'nin, Atatürk ve Uğur Mumcu Bulvarı Üzerinde Gelişen Merkezi İş Sahası

Tablo 16: Yenice'nin Ticarethanelerin Türü ve Dağılışı (2018)

Gıda maddeleri tic.	Sayı	Ev eşyası-Giyim	Sayı	El sanatı ve Tamirleri	Sayı	Yeme içme Eğlence	Sayı	Toptancılık	Sayı	Hizmet	Sayı
Bakkal	11	Mobilyacı	2	Terzi	2	Kahvehane	4	Zirai ilaç	3	Kırtasiye	1
Fırın	8	Giyim ve Ayakkabı	10	Kuaför	2	Kafeterya	3	İnşaat Mlz.	14	Veteriner	2
Kasap	4	Bey. Eşya	6	Berber	2	Lokanta	16	Depo	2	İletişim	2
Şarküteri	5	Kuyumcu	1	Elektrikçi	2					Eczane	3
Dükkan	4	Züccaciye	7	Tamirci ve Lastikçi	18					Tüp bayi	2
Market	13	Çeyizlik eşya	3	Fotoğrafçı	1					Siyasi parti	1
Manav	4			Mobilyacı	2					Gayrimenkul	1
				Hırdavat	7						
Toplam	49		29		36		23		19		12

Kaynak: Arazi Gözlemleri-2018

Gıda maddeleri % 29,34 ile en fazla ticaret alanına sahip iken onu % 20,96 ile El sanatı ve tamiri takip ediyor. En az iş yerine sahip % 7,19 ile Hizmet sektörüdür (Grafik12).

Grafik 12: Yenicede İş ve Ticaret Alanlarının Oransal Dağılımı (2018)

Yenice ticari sahası Atatürk bulvarından başka alanda pek gelişme gösterememiştir (Harita 9). Yenice'ye yakın mahallelerin sadece bu ticari alanı tercih etmesi etki sahasını yakın çevresiyle sınırlandırmıştır. Yenicede halk, Yenice'de yer almayan ticaret alanlarından oluşan açığı veya yetersiz kalan ticaret alanlarındaki eksikliği Tarsus'a giderek karşılamaktadırlar.

İşyerleri içerisinde Gıda maddeleri tic.57 kişi, El Sanatı ve Tamirlerinde 56 kişi, Yeme İçme Eğlence'de 40 kişi, Ev Eşyası-Giyim'de 32 kişi Hizmette 28 kişi, Tıptancıda 24 kişi çalışmaktadır (Tablo 17).

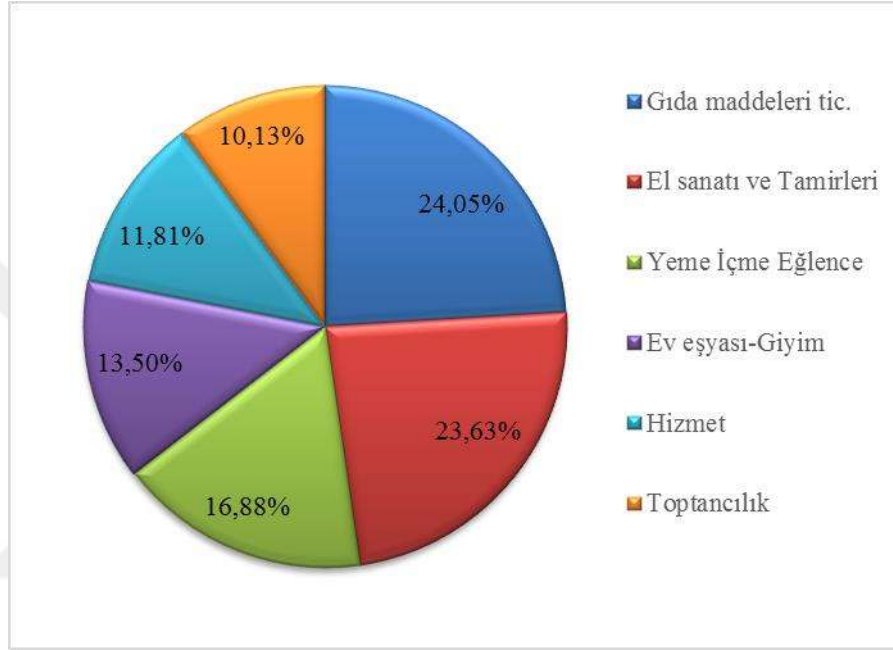
Tablo 17: Yenicede Ticarethanelerde Çalışan Kişi Sayısı (2018)

Ticarethaneler	Çalışan kişi sayısı
Gıda maddeleri tic.	57
Ev eşyası-Giyim	32
El sanatı ve Tamirleri	56
Yeme içme eğlence	40
Tıptancılık	24
Hizmet	28
TOPLAM	237

Kaynak: Arazi Gözlemleri-2018

Ticarethanelerde çalışanların % 24,05'i gıda maddeleri tic., % 23,63'ü El sanatı ve tamirinde, % 16,88'i Yeme-İçme-Eğlence' de, % 13,50'si Ev eşyası ve Giyim'de, % 11,81 i Hizmette, % 10,13'ü de toptancılık oluşturmaktadır (Grafik 13).

Ticari sahalarda çalışanların % 47,68 ini gıda ve el sanatları tamiri oluşturmakta, en düşük oran ise % 10,13 ile toptancılık alanındadır .

Grafik 13: Yenicede İş ve Ticaret Alanlarında Çalışanların Oransal Dağılışı (2018)

Fotoğraf 17: Yenice Atatürk Caddesinde Yer Alan Ticaret sahasındaki İş Yerlerinden Bir Görünüm

Yenicede eski belediye idari yapısında Belediye binası dışındaki resmi alanlar kuruluşlar hala aktif olarak faaliyetlerine devam etmektedir. Eski belediye binasına ait ek bina faaliyetini sürdürmektedir. Alanda Jandarma karakol komutanlığı, T.C.D.D Yenice kısım şefliği ve Lojistik sahası, P.T.T., Toroslar Sulama birliği, Aile sağlığı merkezi yer almaktadır (Tablo 18). Bu kuruluşların varlığı çevre mahalleri bir takım resmi işlerde hala Yeniceye bağlı hale getirmektedir

Tablo 18: Yenicede Yer Alan Resmi Kuruluşlar (2018)

Yenice eski Belediyesi binası	1 Adet bina, hal tesis binası, mezbaha binası, atölye binası	
Jandarma karakol komutanlığı	1 adet idari bina, 20 kişilik yatakhane koğuşu	Subay, astsubay, uzman çavuş er ve erbaş toplam 27 personel
TCDD yenice kısım şefliği	1 adet idari bina ve lojmanlar	50 adet memur ve işçi personeli
PTT	1 adet idari ve sosyal bina	3 personel
Toroslar Sulama Birliği	1 adet idari bina ve depo alanları	30 personel
Çukobirlik	Açık ve kapalı 12 adet depo	2 personel
Aile sağlığı merkezi	1 adet idari bina ve 112 acil servis merkezi	4 doktor, 4 hemşire, 1 idari personel

Fotoğraf 18: Yenice Aile Sağlığı Merkezi

D 400 karayolu üzerinde 3 benzin istasyonu, 11 tane lokanta ve süs bitkisi satan dükkânlar yer almaktadır. Çevre köylerden getirilen ürünler Yenice sebze halinde ya da Tarsus sebze haline satılmaktadır. Çevre köylerde küçük çaplı tarımla uğraşanlar sebze ve meyvelerini Yenice yerel pazarında satmak üzere köyden Yeniceye getirip kurulan halk pazarında satmaktalar.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

4.YENİCE’NİN NÜFUSU

Belirli bir zamanda ve sınırları belirli bir alanda yaşayan insan sayısına nüfus denir.

Nüfus coğrafyasının konusu, insan topluluklarının yeryüzü ile olan ilişkilerini ve bu toplulukların yeryüzünün diğer olaylar ile ilgili bağlantılarının karşılıklı aksiyon ve reaksiyon şeklinde incelenmesidir (Karaboran, 1984).

Yaşam mücadelesi veren toplumların, tarih sahnesinden silinmemeleri, onların varlıklarını ilelebet devam ettirebilmeleri, herşeyden önce o toplumun nüfus miktarı ve kalitesi başta olmak üzere nüfus yapısına bağlıdır.

Geçmiş çağlardan bu yana Çukurova ve çevresi eski yerleşim alanlarına ev sahipliği yapmış ve çeşitli uygarlıkları bünyesinde barındırmıştı. Çukurova bu anlamda ele alındığında nüfuslanmanın tarihi çağlardan itibaren fazla olduğu sahalara karşılık gelmektedir. Çukurova’nın kavşak noktasından biri haline gelen Yenicede nüfuslanma hareketleri tarihin ilk çağlarına kadar dayanmaktadır. Yenice nüfusu yıllar içerisinde nüfus değişimleri incelendiğinde 1935 nüfusu 1.461 kişi iken 1940 yılında % 6’lık bir artış göstererek 1.786 kişiye yükselmiştir. Yakın çevreden göç almaya başlayan alanda ilk sanayileşme faaliyetleri ve demir yolu ulaşımı nüfusta bir takım hareketlenmeler yaşanmasına sebep oluyor.

Dönemler incelendiğinde 1975–1980 arası dönemde nüfus miktarında önemli bir artış gözlenmektedir. 1975 yılında nüfus 4.106 kişi iken % 7,12’lik nüfus artış hızı ile 1980 yılında nüfus 6.593 kişiye yükselmiştir. Bunun temel sebeplerinden biri tarımsal faaliyetlerde meydana gelen sulu tarım sistemlerinin önem kazanması ve bu sahalarda tarımsal açıdan önemli girişimlerin yaşanması nüfus artış hızını yükseltmiştir.

Genel olarak 2007–2017 yılları arasında nüfus miktarından birbirine benzer miktarlar söz konusu iken bu dönemlerde gelişen sanayi faaliyetleri nüfuslanmayı arttırmış ve çevre köylerden Yenice’ye göçler yaşanmıştır. 2017 nüfusu 8.821 kişi olan

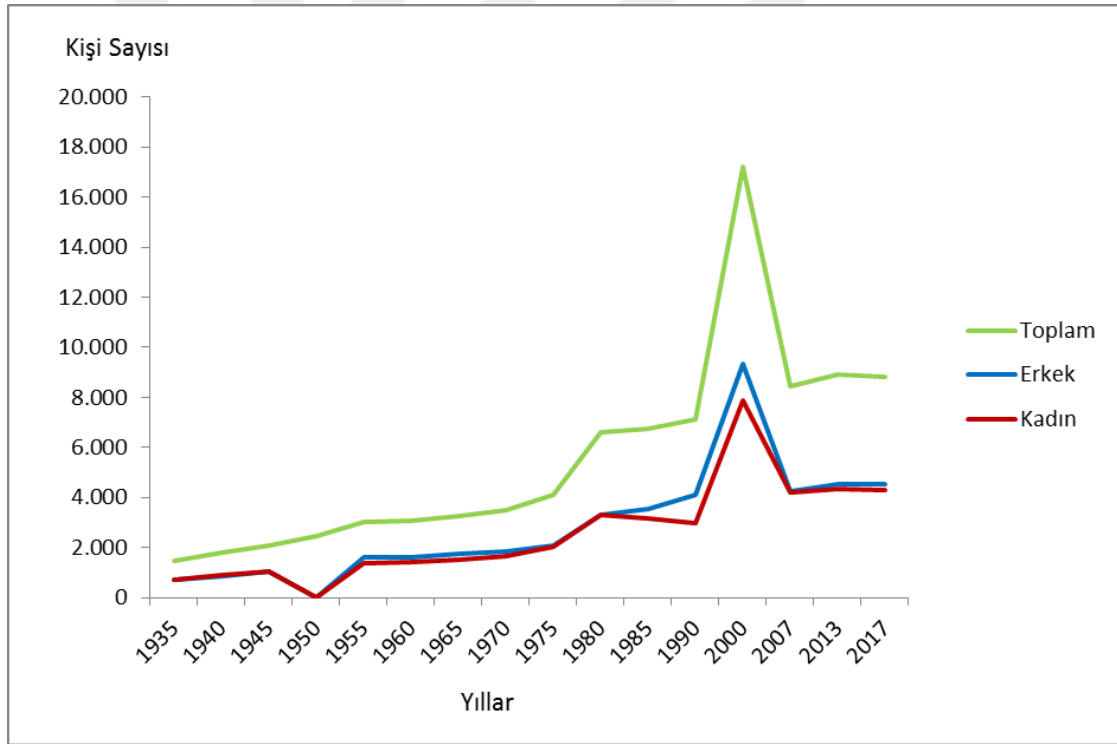
Yenice nüfusu tarım ve sanayi faaliyetlerinden dolayı yıllar içerisinde göçler olarak artış eğilimi göstermiştir (Tablo 19).

Nüfus artış 1955–1985 yılları arasında sürekli bir artış eğilimindeyken 2007-2017 yılları arasında ise nüfus artışı dengeli bir şekilde seyretmekte ve nüfus politikaları, eğitim seviyesi ve kadının iş hayatına girmesiyle birlikte nüfus artış miktarlarında büyük bir artış gözlenmemiştir. Kadın- erkek nüfus oranlarında da büyük farklılıklar söz konusu değildir (Grafik 14).

Tablo 19: Yenicede Yıllara Göre Nüfus Miktarı (1935–2017)

Hata! Bağlantı geçersiz.

Kaynak: <http://www.tuik.gov.tr>.

Grafik 14: Yenice'nin Yıllara Göre Nüfus Artışı (1935–2017)

4.1. Yenice Nüfusunun Tarihsel Gelişim

“Belli bir yerde, belli bir süre içinde yaşayan insanların toplam miktarı” şeklinde tarif edilen nüfus, mekânla olan sıkı ilişkisi nedeniyle coğrafyanın konusunu oluşturmaktadır (Tümertekin, 1979).

Nüfus, en dar anlamda, bir kişi ya da birey demektir. Biraz daha geniş anlamda, bir aileyi oluşturan aile bireyi sayısı (ev halkı, efrâd-ı aile) anlamına gelir. Oysa en geniş anlamda nüfus terimi; belirli bir sayım gününde, belli bir ülkede belirlenen toplam insan sayısı demektir (Doğanay, 2003).

Yenice Nüfus oranındaki değişmelerinin köylerin Yenice nahiye merkezine bağlanması, belde belediyesi olması ve mahalleye dönüşmesi, göçler, doğum-ölüm oranları nüfus verilerindeki değişimlerin ortaya çıkmasında ve farklılıkların belirmesindeki temel etkenlerdir.

1945 yılında 17 köyün bağlı olduğu bucak merkezi olan Yenicede merkez nüfus 2.067 olan Yenice'nin köylerle birlikte toplam nüfusu 9.385'dir. 1953 yılından belde belediyesi olan Yenicede 1955 yılı merkez nüfusu 3.011 iken Belde Belediyesi toplam köy nüfusu ile birlikte bu miktar 10.554'dir.

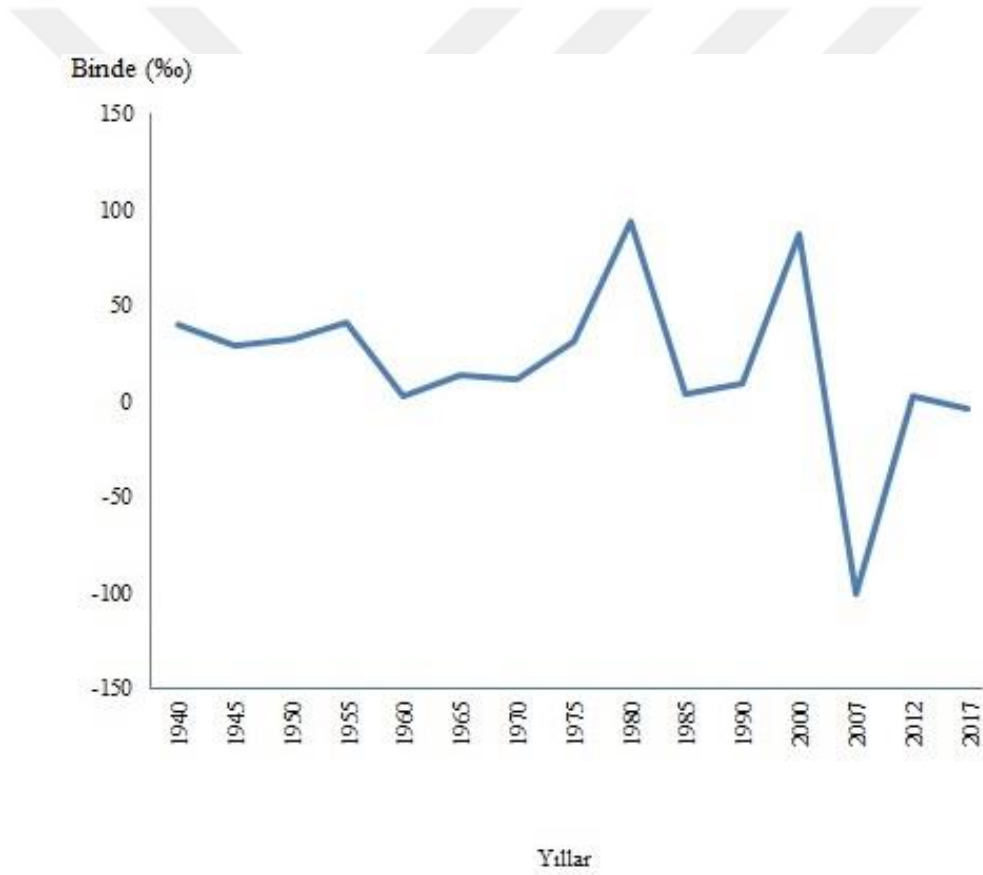
Genel olarak nüfus miktarında artış gözlemlenen Yenicede Sanayi faaliyetleri ve İdari statüsünde değişiklikler nüfus miktarında ki artışın temel sebebidir. 1975 ve 1980 yılları arasında meydana gelen artış çevre köylerden yeniceye gelenlerle birlikte Yenice'de yapılan tarımsal faaliyetlerin beraberinde getirdiği il dışından gelen göçlerdir.

Tablo 20: Yenice'nin Yıllara Göre Nüfusun Cinsiyet Miktarı ve Nüfus Artış Hızı (1940-2017)

Yıllar	Toplam	Erkek	Kadın	Nüfus Artış Hızı(‰)
1935	1461	732	729	-
1940	1786	878	908	40,17147
1945	2.067	1.026	1.041	29,22396
1950	2.438	-	-	33,01595
1955	3.011	1.629	1.382	42,21884
1960	3.058	1.616	1.442	3,097772
1965	3.281	1.758	1.523	14,07743
1970	3.493	1.842	1.651	12,52254
1975	4.106	2.070	2.036	32,33767
1980	6.593	3.297	3.296	94,71183

985	6.739	3.554	3.185	4,380613
1990	7.117	4.130	2.987	10,91495
2000	17.199	9319	7880	88,2365
2007	8.447	4.241	4.206	-101,577
2012	8.954	4.552	4.402	-3,327
2017	8.821	4.533	4.288	2,902

Kaynak: <http://www.tuik.gov.tr>.

Grafik 15: Yenice'nin Yıllara Göre Nüfus Artış Hızı (1940-2017)

1945-1950 yılları arasında köy nüfuslarıyla birlikte merkez nüfusunun toplamı içerisinde nüfusun % 22' si Yenice merkez de yaşarken % 78 köylerde yaşamaktadır. 1955 yılında bu oran Yenice de % 29 iken köylerde % 71'e gerilemiştir.

1940-1945 yıllarında Türkiye nüfus artış hızı % 10,16 iken bu oran Yenice belde merkezinde % 29,2'dir. Yenice nüfustaki nüfus artış hızı Türkiye ortalaması üstünde seyretmektedir (Grafik 15). Köyden kasabaya geçiş sürecinin nüfussal dönüşümü gözlenmekte olan Yenice'de ilerleyen yıllarda nüfus artışının karakterize olarak sanayi ve idari ulaşım fonksiyonlarının etkisi gözlenecektir.

1950-1955 yılları arasında yenice nüfus artış hızı % 42,2 iken 1955-1960 yılları arasında nüfus artış hızı azalmış ve % 3'e gerilemiştir (Grafik 15). II. Dünya savaşının sosyo-ekonomik yönden olumsuz etkileri ülkemizde derince hissedilmiş ve bu etkiler nüfus üzerinde görülmüştür.

1955'li yıllarda 17 köyün bağlı olduğu Yenice belde belediyesi 1975 yılına gelindiğine 19 köyden oluşan bir belde belediyesi olarak idari açıdan genişlemiş ve nüfus bakımından artış yaşamıştır.

1960-1965 yıllarında Yenice nüfusunda değişimler görülmezken 1970 yılından sonra bir takım nüfus hareketliliği yaşanmıştır.

1975 yılında Yenicede nüfus 4.106 iken bunun 2.070'ini erkek, 2.036'sını kadınlar oluşturmaktadır. Bucak merkezi ve köy nüfusun toplamının % 33'ü Yenice merkezinde yaşarken % 67 si köylerde yaşamakta ve bu oran 1980 yılında Yenice merkezde % 43'e çıkarken köylerde % 57'ye gerilemiştir. Yenice 4.106 nüfusu ile % 32,3 nüfus artış hızına sahipken 1980 yılında bu oran % 94,7'ye yükselmiştir (Grafik 15). 1980 yılı Türkiye Nüfus artış hızı % 23,1 iken yenice nüfus artış hızı Türkiye ortalamasının yaklaşık üç katı fazladır. Bu durumun en büyük etkenlerinden biri tarıma dayalı sanayi kollarına yapılan yatırımların hız kazanması sonucu Yenice- Adana-Mersin karayolu üzerinde kurulan sanayi tesisleridir.

1990 yılında 7.117 nüfusu ile % 10,9'luk artış hızı görülen Yenice de 2000 yılında 17.199 nüfus ile % 88,2 lik bir nüfus artış hızı yaşanmıştır. 2000 yılı nüfus sayımında bir takım sıkıntıların yaşandığı dönem de ortaya çıkan rakam sağlıklı bir sonuç vermemektedir (Grafik 15). Yenice belde merkezi ve beldeye bağlı köy nüfuslarının % 45 ü Belde merkezinde % 55 i köylerde yaşamaktadır.

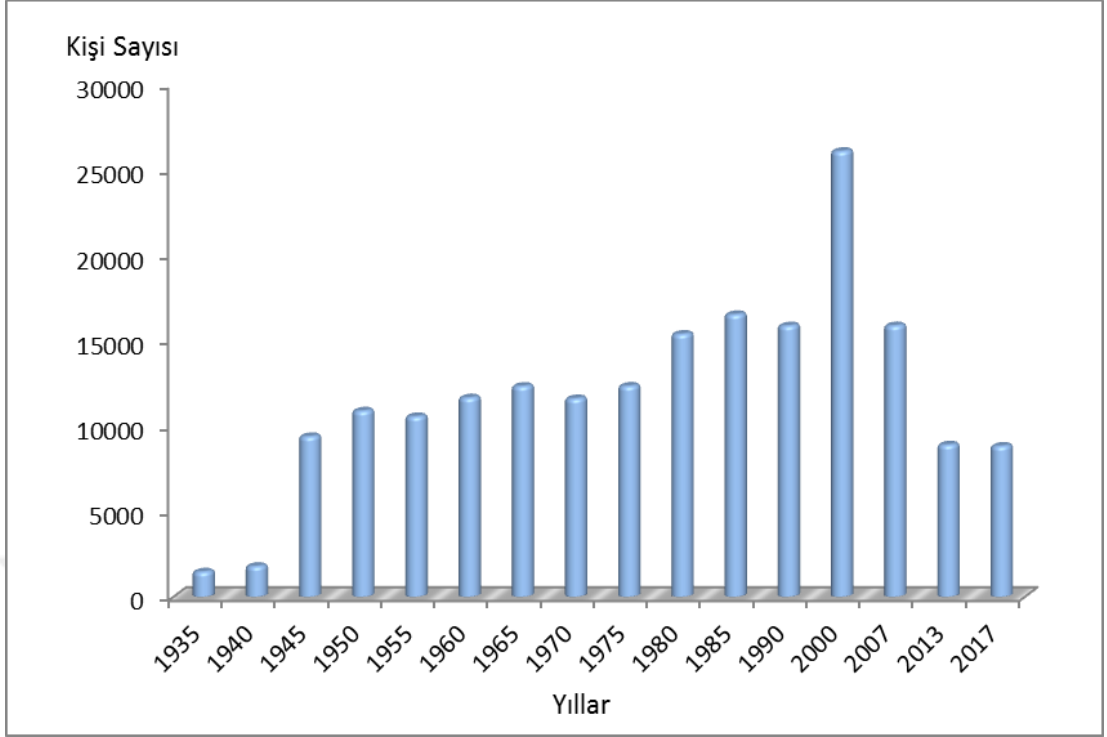
2000-2007’li yıllara gelindiğinde şehirleşme sürecinin yaşandığı yenice fonksiyonel açıdan farklı özelliklerin getirdiği nüfuslanma hareketliliğin yaşandığı görülmektedir. ADNKS’e dayalı nüfus verilerinde Yenice nüfusunda düzenli artışın yerini dalgalanmalara bıraktığı gözlenmektedir. 2007 yılında nüfus artış hızı en düşük hıza ulaşmış ve ‰ -101,5 ‘e gerilemiştir (Grafik 15, Tablo 20). Fakat bu rakamlardaki bir önceki yıla göre abartı bir rakamın olmasının temel sebebi 2000 yılındaki nüfusun bu dönemde belediyeliklerin daha fazla devlet desteği almak için kişi sayısını fazla göstermeleri bazı kişilerin hem bulundukları adreste hem de farklı adreslerde kayıtlı gösterilmesinden kaynaklanmaktadır. 2007-2010 yılları arsında nüfus miktarında düşüş gözlenen Yenicede 2010 yılında nüfus artış hızı ‰ 17,5 olsa da 2017 yılına kadar nüfus artış miktar ve hızında yıldan yıla dalgalanmalar yaşanmıştır. 2017 yılında ‰ -16 olan Yenice’nin nüfusu Türkiye nüfus artış hızı olan ‰ 12, 4 ün altında kalmıştır (Tablo 20).

Yenice’nin belde belediyesi olmadan önceki son 2012 sayımında Yenice’nin nüfusu 8.954’tür. Toplam nüfus miktarı içinde Yenice’nin merkez nüfusun % 52 sin köyler ise % 48’ini oluştuyordu.

Yenice’nin nüfus miktarında en önemli artış 1975-1980 yılları arasında gözlemlenmektedir bunun temel sebebi ise bu dönemde sanayileşme süreciyle birlikte bölgeye çevre illerden ve bağlı köylerden göçlerin yaşanmasıdır. 1975 yılında 4.106 olan Yenice merkez nüfusu 1980 yılında 6.593 kişiye çıkmıştır ve 2.487 kişilik bir nüfus artışı yaşanmıştır. Dönemler arasındaki en yüksek artış miktarı bu yıllar arasında yaşanmıştır. Önemli nüfus kayıplarının yaşanmadığı Yenicede 2000-2017 yılları arasında nüfusta dalgalanmalar yaşanmıştır.

Genel anlamıyla Yenice’nin nüfus gelişim üzerinde başta ekonomik faaliyetler olmak üzere tarım, sanayi, ulaşım ve idari statüsü etkin rol oynamaktadır.

2000 yılındaki nüfus verilerinin çok abartılı rakamlarda olması grafiklerin ve artış hızlarının seyrini değiştirmektedir. Belediyelerin devletten biraz daha fazla parasal yardım alma isteği bu farkların doğmasına neden olmuştur (Grafik16).

Grafik 16: Yenice'nin Yıllara Göre Nüfus Miktarı (1935-2017)

4.2. Yenice'nin Nüfus Dağılışı ve Yoğunluğu

4.2.1. Yenice'nin Nüfus Dağılışı

1945 yılı nüfus istatistiklerinde Tarsus'a bağlı Yenice bucağı merkez nüfusu 2.067 kişidir. Bu oran Yenice bucağına bağlı köy nüfusları toplamı içerisinde % 22'yi oluşturur. 1945 yılı nüfus verilerinde Yenice'ye bağlı köylerin nüfuslanma oranlarının fazla olduğu köyler Kargılı, Baltalı, Günyurdu ve Kanberhüyüğü'dür. Bu dönemde Yenice'ye bağlı Nüfusu 0-300 arası 7 köy vardır.

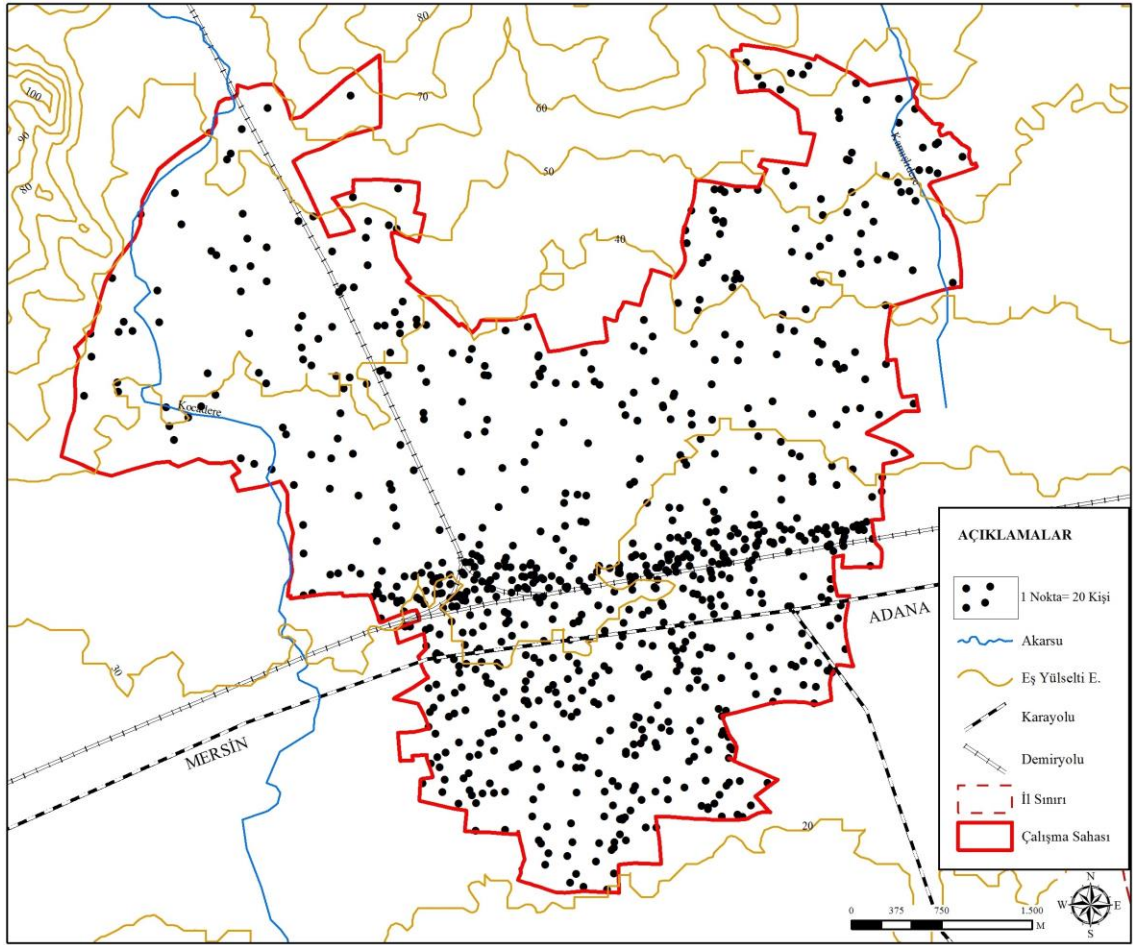
1955 yılında Yenice merkez nüfusunun 3.011 olduğu görülmektedir bu beş yıllık artış belediye özelliği ile birlikte nüfuslanma hareketliliğini göstermektedir. Merkez ve köy nüfuslarının genel toplamı içerisinde nüfusun % 29'u Yenice'de % 71'i ise Yenice'ye bağlı köylerde yaşamaktadır. 1955 yılın nüfusu verileri incelendiğinde yoğun nüfuslu yerler Kargılı, Günyurdu, Baltalı ve Kanberhüyüğü köyleridir.

1985 yılı Yenice merkez nüfusu 6.739'dur. 1960'lı yıllarda başlayan sanayi atılımları Yenice'de sanayi faaliyetlerinin gelişmesi ve merkezde ticari hayatın

canlanmasına sebep olmuştur. Yenice merkez nüfusu ile köy nüfusu toplamı içinde nüfusun % 41'i Yenice % 59'u Yeniceye bağlı köylerde yaşamaktadır. Yenice'de bu artış sanayi faaliyetlerinin nüfusu kendine doğru çektiğini göstermektedir. Yenice dışında yoğun nüfuslu köyler Kargılı, Baltalı, Günyurdu, Tekeliören'dir . Bu sahaların nüfusu 800'den fazladır. 0-300 nüfuslu 7 köy bulunmaktadır.

1990 yılında Yenice belde merkezi nüfusu 7.117'tür. Belde merkez nüfusu ile köy nüfuslarının toplamı içinde nüfusun% 45'i Yenice merkezde % 55'i köylerde yaşamaktadır. 1985 yılı nüfus verilerinde Yenice belde merkezi ile birlikte Kargılı, Tekeliören, Günyurdu nüfusu 800'den fazla olan sahalardır. 0-300 arası nüfuslu köy sayısı 6'dır.

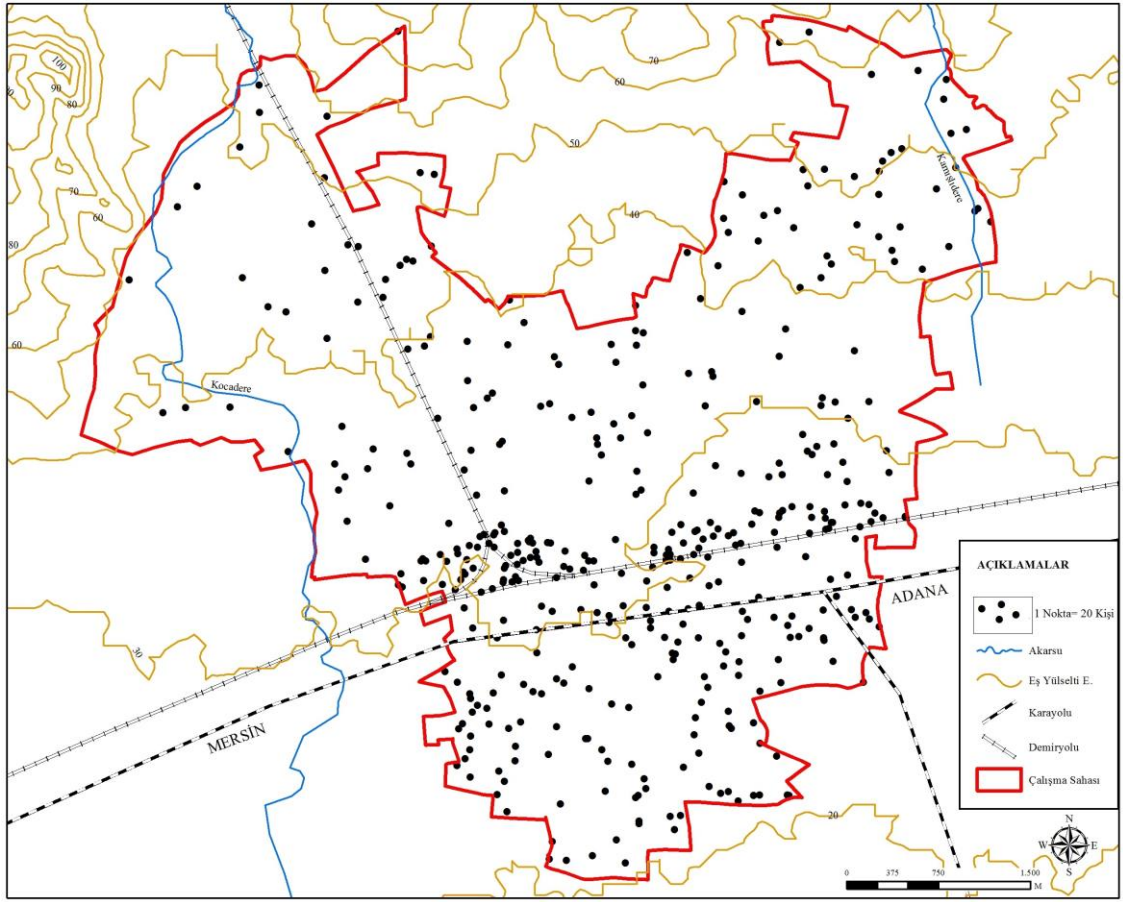
2000 yılı nüfus verilerinde Merkez'e bağlı köylerde yoğun nüfuslu sahalara Kargılı ve Günyurdu köyleridir bu sahalarda nüfus 1000'in üzerindedir. Tekeliören, Baltalı ve Kanberhüyüğü köyleri ise 600 nüfustan fazla olan sahalardır. 0-300 nüfuslu 7 köy bulunmaktadır.

Harita 10: Yenice'nin Nüfus Dağılışı (2000)

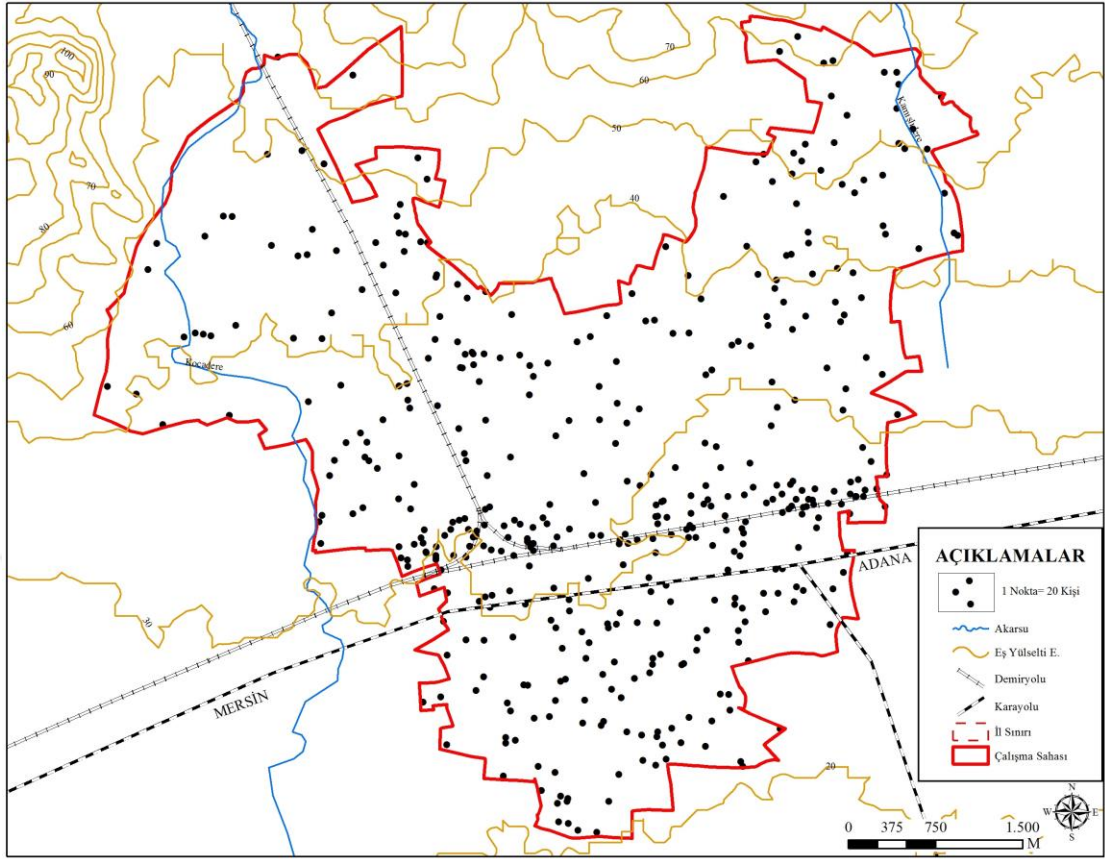
2000 yılı nüfus sayımında elimizdeki verilere göre Yenice merkez mahallelerinin hesaplamalarını yaparak yorumladık.

2000 yılı merkez nüfusu 17.199 olan Yenice'de nüfuslanmanın en yoğun olduğu Mahalle 6.660 nüfus ile Atalar Mahallesidir. Merkez nüfusun % 39'u Atalar % 30'u Yiğitbaşı, % 24'ü Fatih , % 7 si Yunacık Mahallesinde yaşamaktadır. Atalar mahallesinde Yol üzerinde kurulu sanayi kolları ve tarımsal faaliyetler nüfusun gelişimini etkilemiştir (Harita 10).

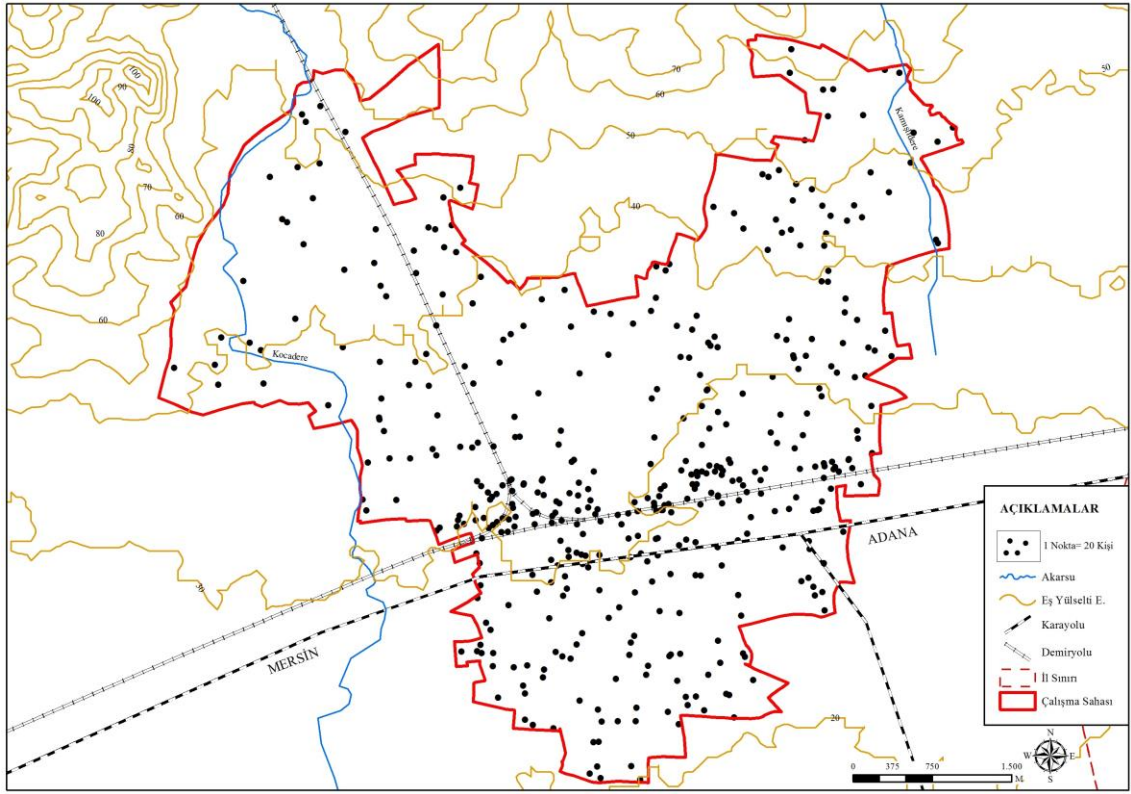
Harita 11: Yenice'nin Nüfus Dağılışı (2007)

2007 yılı Yenice belde merkezi nüfusu 8.447 olan sahanın en yoğun nüfuslu alanı 3.025 nüfusla Atalar mahallesidir (Harita 11). Yenice merkez nüfusunun % 36'sı Atalar, % 33'ü Yiğitbaşı, % 26'sı Fatih, % 5' i Yunacık Mahallesinde bulunmaktadır.

Harita 12: Yenice'nin Nüfus Dağılışı (2013)

2013 yılı nüfusu 8.894 olan Yenice'nin nüfusunun % 37'si Yiğitbaşı, % 32'si Atalar, % 23'ü Fatih, %8'i Yunacık oluşturmaktadır en fazla nüfuslanmanın görüldüğü yer ise Yiğitbaşı mahallesidir (Harita 12).

Harita 13: Yenice'nin Nüfus Dağılışı (2017)

2017 yılı nüfusları incelendiğinde Yenice'nin nüfusu 8.821'dir.. Nüfusun % 37'sini Yiğitbaşı, % 32'sini Atalar, % 23'ü nü Fatih, % 8'ini Yunacık oluşturmaktadır nüfusun en fazla olduğu mahalle Yiğitbaşı Mahallesi'dir (Harita 13).

4.2.2. Yenice'nin Nüfus Yoğunluğu

Nüfus yoğunluğu haritaları, nüfus ve saha arasındaki ilgisi belirtir (Elibüyük, 1978). Yoğunluk haritalarını yaparken aritmetik nüfus yoğunluğu kullanılmıştır.

1945 yılı Yenicede km^2 'ye 110 kişi düşmektedir. Yeniceye bağlı köyler içerisinde km^2 'ye düşen insan sayısı -25 kişi olan 4 tane köy bulunmaktadır. Km^2 'ye 46-75 kişi düşen köy sayısı 7'dir. km^2 'ye 76+ kişi düşen köy sayısı ise 2 tanedir.

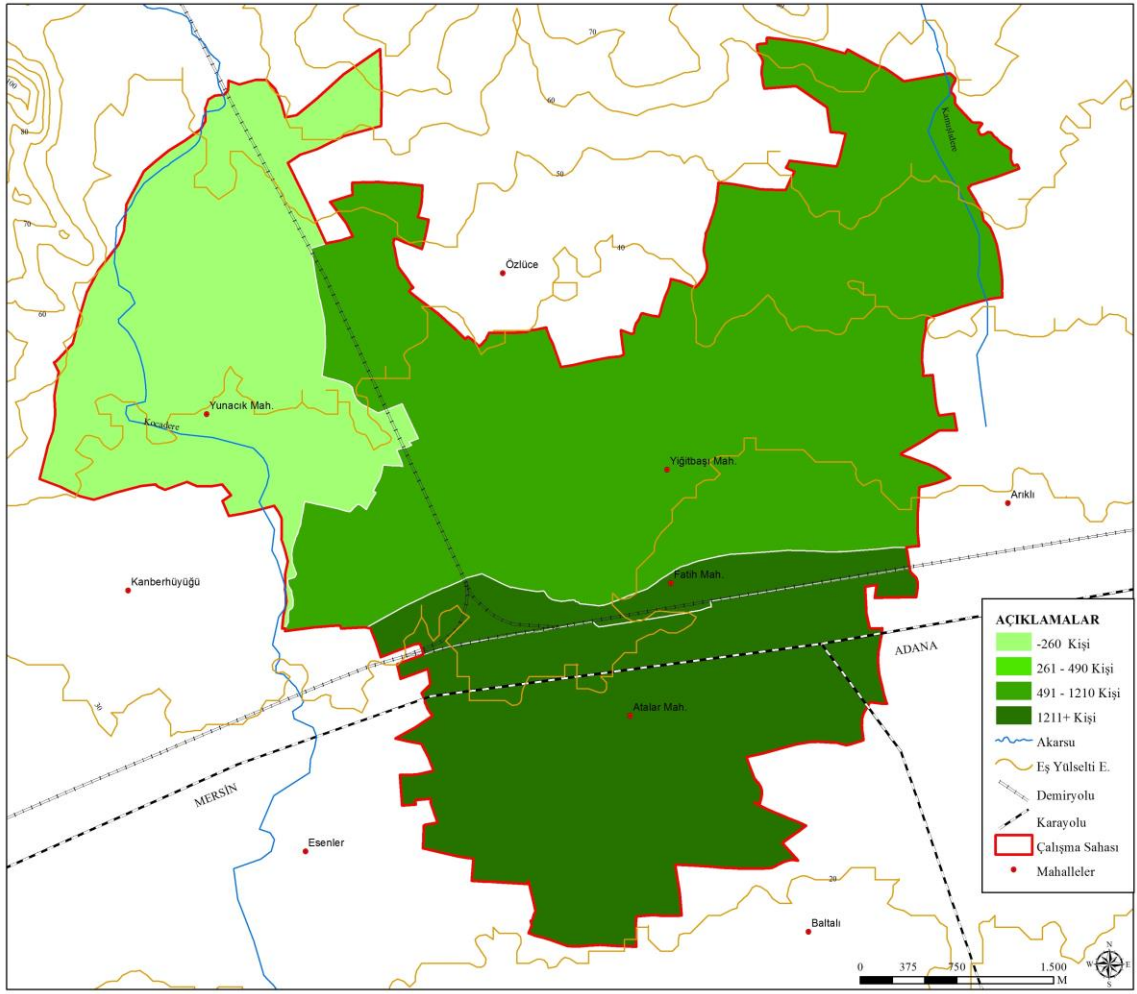
1955 yılında Yenicede km^2 'ye 159 kişi düşmektedir. Yeniceye bağlı köylerden km^2 'ye -30 kişi arası düştüğü köy 3 tanedir. Km^2 'ye 31-50 kişi düşen 3 köy bulunmaktadır. Km^2 'ye 51-80 kişi düştüğü köy sayısı 5'dir.

1985 yılında Yenice'de merkezinde km^2 'ye 358 kişi düşmektedir.. Km^2 'ye -25 kişinin düştüğü 2 köy vardır. Km^2 'ye 26-60 kişi düştüğü 9 köy bulunmaktadır. Km^2 'ye 61-140 kişinin düştüğü köy sayısı 3'tür.

1990 yılında Yenice merkezde km^2 'ye 379 kişi düşmektedir.. Km^2 'ye -35 kişinin düştüğü 7 köy, 36-60 kişinin düştüğü 5 köy, 61-80 kişinin düştüğü 5 köy, 81+ kişinin düştüğü 2 köy vardır..

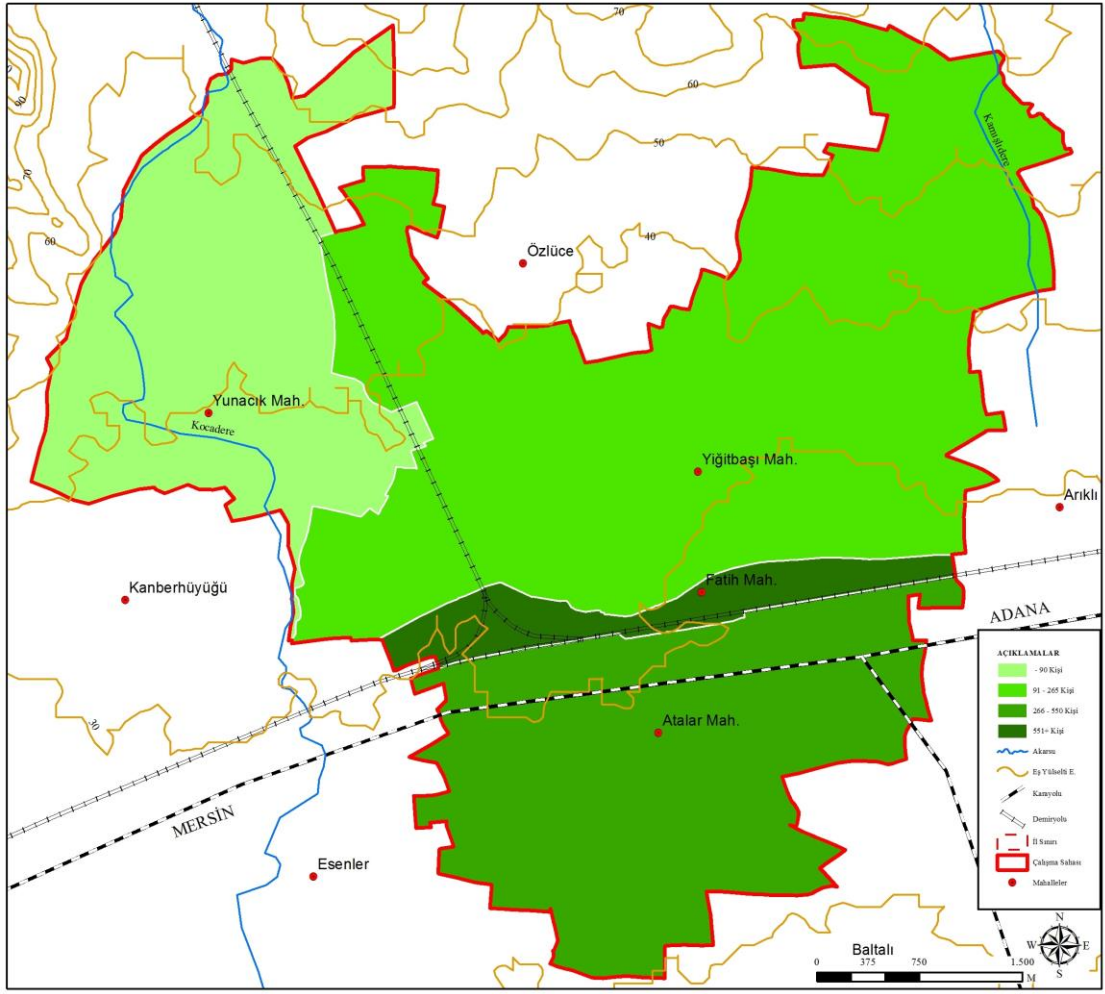
2000 yılı yoğunluk haritasında ise Yenice merkez mahallelerde dikkate alınarak hesaplamalar yapılmıştır.

2000 yılı yoğunluğu incelediğimizde km^2 'ye -35 kişinin düştüğü 6 köy, 36-100 kişinin düştüğü 9 köy, 101-400 kişinin düştüğü sahalara ise 2 köy. 401+ kişi olan sahalara ise Fatih Mahallesi, Atalalar Mahallesi ve Yiğitbaşı Mahalleleridir. Yenice'nin merkez mahalleleri yoğunluğun fazla olduğu sahalardır.

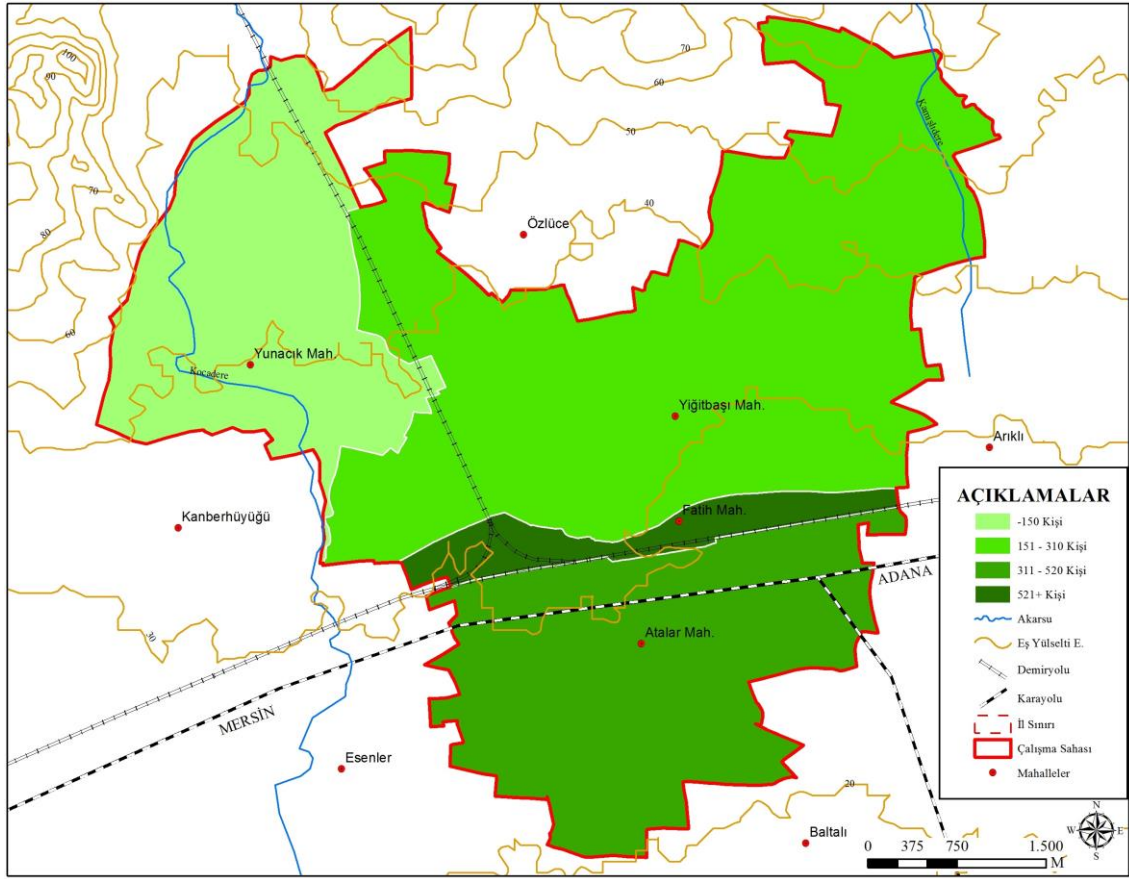
Harita 14: Yenice'nin Nüfus Yoğunluğu (2000)

Yenice Fatih Mahallesi'nde km^2 'ye 3757 kişi düşmektedir. km^2 'ye düşen insan sayısının en fazla olduğu alan Fatih Mahallesi'dir. Bu alanı 1211 kişi ile Atalar Mahallesi takip etmektedir (Harita 14).

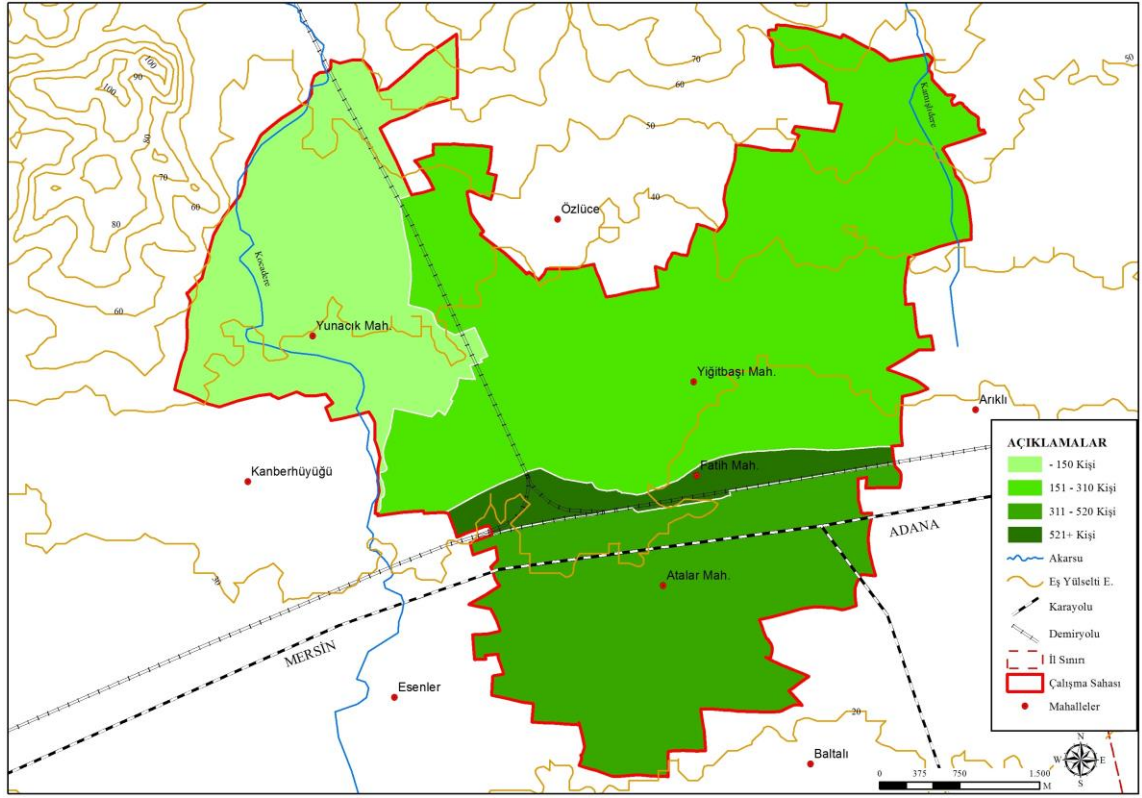
Harita 15: Yenice'nin Nüfus Yoğunluğu (2007)

2007 yılı yoğunluk haritasında Yenice Merkez Mahallesinden biri olan Fatih Mahallesinde km^2 'ye 2.051 kişi düşmektedir. Küçük bir yüz ölçümüne sahip sahada ticari hayat ve çarşı merkezi, tren istasyonu ve resmi kurumların olması alan da yaşayan insan sayısının fazla olması alanın yoğunluğunun fazla olmasına sebep olmuştur (Harita 15).

Harita 16: Yenice'nin Nüfus Yoğunluğu (2013)

2013 yılı yoğunluk haritasını incelediğimizde Fatih mahallesinde km^2 'ye 1047 kişi düşmektedir. Yoğunluğun fazla olduğu bir diğer mahalle ise km^2 'ye 517 kişinin düştüğü Atalar'dır. Km^2 'ye 308 kişinin düştüğü Yigitbaşı Mahallesi yoğunluğun fazla olduğu üçüncü mahalledir, yoğunluğun en az olduğu mahalle km^2 'ye 150 kişinin düştüğü Yunacık mahallesidir (Harita 16).

Harita 17: Yenice'nin Nüfus Yoğunluğu (2017)

2017 yoğunluk haritasında Fatih Mahallesinde km²'ye 1038 kişi, Atalar Mahallesine 512 kişi, Yiğit Mahallesine 306 kişi düşmektedir (Harita 17).

4.2.3. Yenice'nin Yaş ve Cinsiyet Özellikleri

Yenice nüfusunun yaş yapısıyla ilgili veriler 1985 yılından sonra toplandığı için çalışma sahasında bu yıllardan öncesiyle ilgili kayıtlı verilere rastlanmamıştır. Yaş yapısıyla ilgili 1985-2017 yıllarındaki verileri kullanılarak inceleme yapılmıştır. Cinsiyet yapısıyla ilgili tüm veriler 1935 yılından itibaren mevcuttur.

Yenice'nin yaş ve cinsiyet yapısı incelendiğinde yıllar içerisinde kadın- erkek nüfus arasında önemli bir farklılık gözlenmemiştir. Dengeli bir kadın-erkek nüfus dağılımı olan alanda sadece 1940 yılında kadın nüfus erkek nüfustan fazladır. 1940 yılında 1.786 olan Yenicede nüfusun 908'ini kadınlar oluşturmaktadır ve buda nüfusun % 51'ine karşılık gelmektedir. Bu dönem dışından erkek nüfus kadın nüfustan hep fazladır. Kadın-erkek nüfus arasındaki en büyük farkın olduğu dönem ise 1990 yılındadır (Tablo 21). Bu dönemde erkek nüfus 4.130 kişidir ve bu toplam nüfusun % 58'ini oluşturmaktadır. Yenice'de kadın-erkek nüfus arasındaki en büyük oransal fark bu dönemde gözlemlenmiştir.

Küçük rakamsal farklılıklarla devam eden nüfus yapısı yaş grupları arasında cinsiyet yapısını çok etkilememiştir.

Tablo 21: Yenice'nin Yıllara Göre Kadın-Erkek Nüfus Oranı (1935-2017)

Yıllar	Toplam	Erkek	Kadın	Erkek%	Kadın%
1935	1.461	732	729	50%	50%
1940	1.786	878	908	49%	51%
1945	2.067	1.026	1.041	50%	50%
1950	2.438				
1955	3.011	1.629	1.382	54%	46%
1960	3.058	1.616	1.442	53%	47%
1965	3.281	1.758	1.523	54%	46%
1970	3.493	1.842	1.651	53%	47%
1975	4.106	2.070	2.036	50%	50%
1980	6.593	3.297	3.296	50%	50%
1985	6.739	3.554	3.185	53%	47%
1990	7.117	4.130	2.987	58%	42%
2000	17.199	9,319	7.880	54%	46%
2007	8.447	4.241	4.206	50%	50%
2008	8.320	4.193	4.127	50%	50%
2009	8.247	4.154	4.093	50%	50%
2010	8.393	4.240	4.153	51%	49%
2011	8.825	4.534	4.291	51%	49%
2012	8.954	4.552	4.402	51%	49%
2013	8.894	4.532	4.362	51%	49%
2014	8.992	4.580	4.412	51%	49%
2015	8.924	4.558	4.366	51%	49%
2016	8.969	4.602	4.367	51%	49%
2017	8.821	4.533	4.288	51%	49%

Kaynak: <http://www.tuik.gov.tr>.

Yaş grupların incelendiğinde 00-14 yaş arası grubun geçmişten günümüze doğru oransal olarak küçüldüğünü 65+ yaş grubunun da giderek büyüdüğünü görebiliriz. Yaş grupları içindeki bu değişimin temel sebebi doğum oranlarının yıllar geçtikçe düşmesidir. Doğal nüfus gelişimi içinde meydana gelen düşüşlerin nüfus oranlarına yansımaları Yenice rahatlıkla görülebilir.

Aktif nüfus oranındaki en düşük dönem % 57 ile 1985 yılı iken en yüksek dönem % 73 ile 2000 yılında görülmektedir. 2000 yılında yapılan sayım hataları

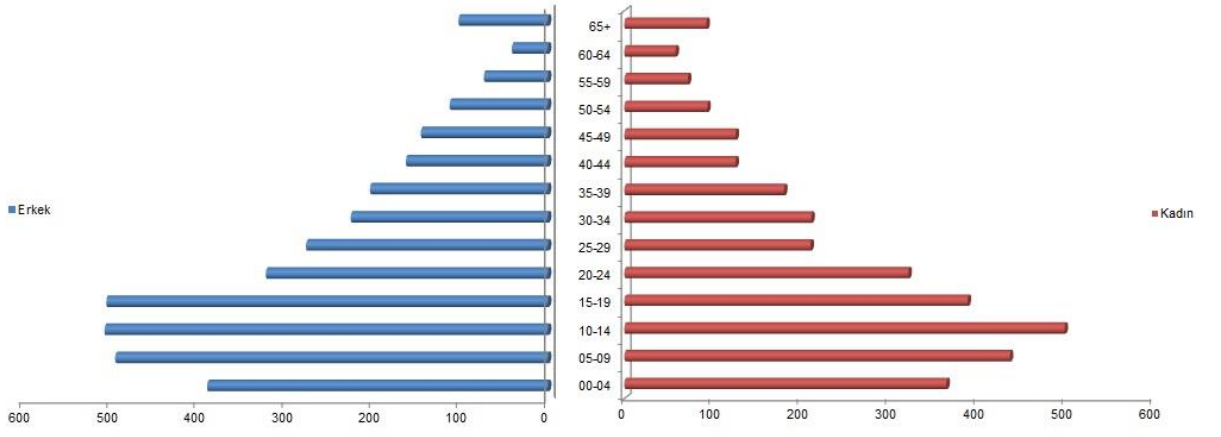
dolayısıyla yanlışlıklar ele alındığında aktif nüfusun en yüksek olduğu dönemi 1990 yılı olarak ele alabiliriz (Tablo 22).

Tablo 22: Yenice'nin Yıllara Göre Yaş Gruplarının Oranı (1985-2017)

YILLAR	YAŞ GRUPLARI			TOPLAM	YÜZDE		
	00-14 Yaş Grubu	15-64 Yaş Grubu	65+ Yaş Grubu		00-14	15-64	65+
1985	2690	3854	195	6739	40%	57%	3%
1990	2150	4775	192	7117	30%	67%	3%
2000	4132	12588	475	17195	24%	73%	3%
2007	2468	5426	430	8324	30%	65%	5%
2008	2468	5426	414	8308	30%	65%	5%
2009	2455	5349	430	8234	30%	65%	5%
2010	2480	5460	453	8393	30%	65%	5%
2011	2623	5710	478	8811	30%	65%	5%
2012	2647	5807	500	8954	30%	65%	6%
2013	2645	5465	505	8615	31%	63%	6%
2014	2608	5834	550	8992	29%	65%	6%
2015	2576	5780	568	8924	29%	65%	6%
2016	2549	5846	577	8972	28%	65%	6%
2017	2504	5721	596	8821	28%	65%	7%

Kaynak: <http://www.tuik.gov.tr>.

1985 yılı Yenice merkez nüfusunun % 40'ını 00-14 yaş grubu oluştururken bunun % 52'si erkek nüfustan, % 48'ide kadın nüfustan oluşmaktadır. 15-64 yaş arası nüfus toplam nüfusun % 57 sini oluştururken bunun % 54'ü erkek nüfus, % 46'sı kadın nüfustan oluşmaktadır. Genç ve dinamik nüfusun oluşturduğu bu nüfus gurubu toplam nüfus içerisindeki en yüksek oranı oluşturmaktadır. 65+ üzeri yaş ise toplam nüfusun % 3'ünü kapsamaktadır, yaşlı nüfusun % 52'si erkek nüfus % 48'i kadın nüfus oluşmaktadır.

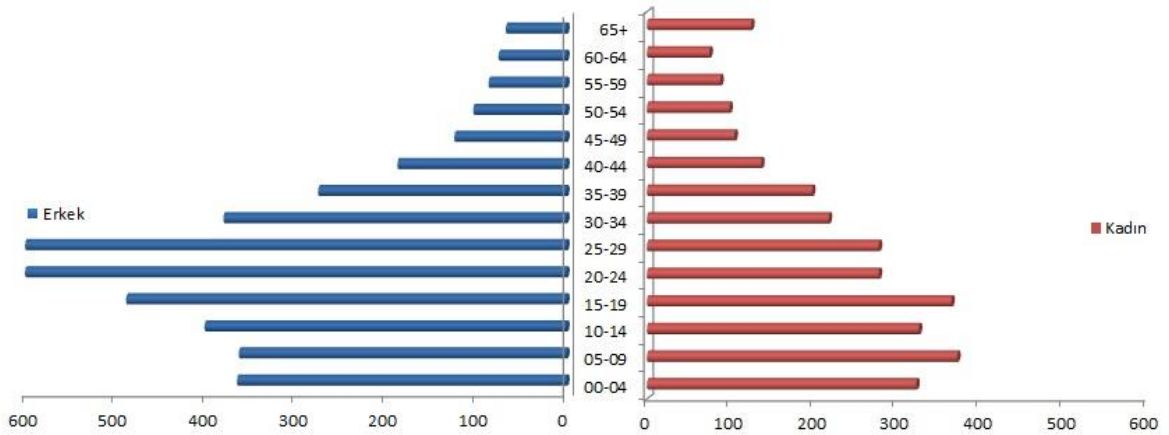

Grafik 17: Yenice'nin Nüfus Piramidi (1985)

1985 yılı nüfus piramidinde nüfusun yaş gruplarına dağılımına baktığımızda genç nüfus oranının yüksek olduğu görülmektedir. Tabanda ki genişleme özellikle erkek nüfus oranında belirginleşmektedir (Grafik 17). Doğum oranının yüksek olması ve yeni yeni gelişen sanayi faaliyetlerinden dolayı sahaya göçlerin başlaması piramit tabanının geniş olmasının temel sebebidir.

1990 yılı Yenice merkez nüfusunun % 30'unu 0-14 yaş arası grup oluştururken % 53'ü erkek nüfus, % 47'si kadın nüfustan oluşmaktadır. 1985 yılına göre kadın nüfus 280 kişi azalırken erkek nüfus 260 kişi azalmıştır. 15-64 yaş arası faal nüfus oranı % 67'ye çıkarak % 10'luk bir artış göstermiştir. Aktif nüfusun % 61'ini erkek nüfus, % 39'unu kadın nüfus oluşturmakta ve bir önceki döneme göre erkek nüfus 871 kişi artarken kadınlarda bu oran 50 kişide kalmıştır. Önceki döneme göre kadın nüfus % 5 azalırken erkek nüfusta % 13'lük bir artış olmuştur. 65+ yaş nüfus toplam nüfusun % 3'ünü oluştururken % 65'i kadın nüfus, % 35'i erkek nüfustan oluşmaktadır.

1990 yılı nüfus piramidine baktığımız zaman aktif nüfusun kadın-erkek nüfus oranının yüksek olduğu görülmektedir. 1970-90'lı yıllarda bölgede başlayan sanayi faaliyetleri sonucu sanayi atılımlarının artması ile birlikte çevre köylerden ve bölge dışından gelen göçlerle birlikte göçe katılan erkek nüfus oranının yüksek olmasına neden olmuştur (Grafik 18).

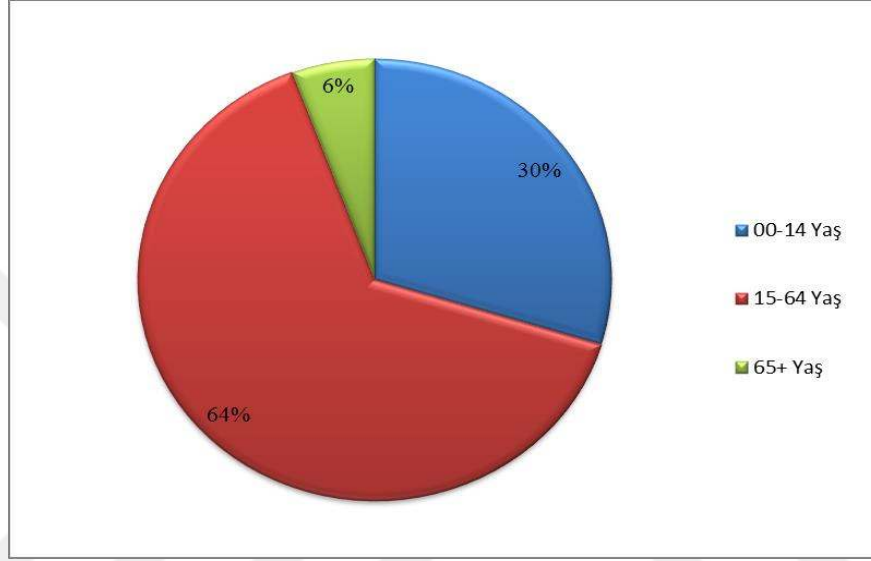

Grafik 18: Yenice'nin Nüfus Piramidi (1990)

2000 yılı Yenice merkez nüfusunun % 24'ünü 00-14 yaş arası grup oluşturmakta ve bunun % 52'si erkek nüfus iken % 48 kadın nüfustur. 1990 yılından 2000'e kadar geçen 10 yıllık periyotta doğum oranlarının azaldığı görülmektedir. Bir önceki sayım dönemine göre oransal olarak % 6'luk bir azalma meydana gelmiştir 15-64 yaş arası aktif grubu toplam nüfusun % 73'ünü oluşturmaktadır. Aktif nüfusun % 55'ini erkek

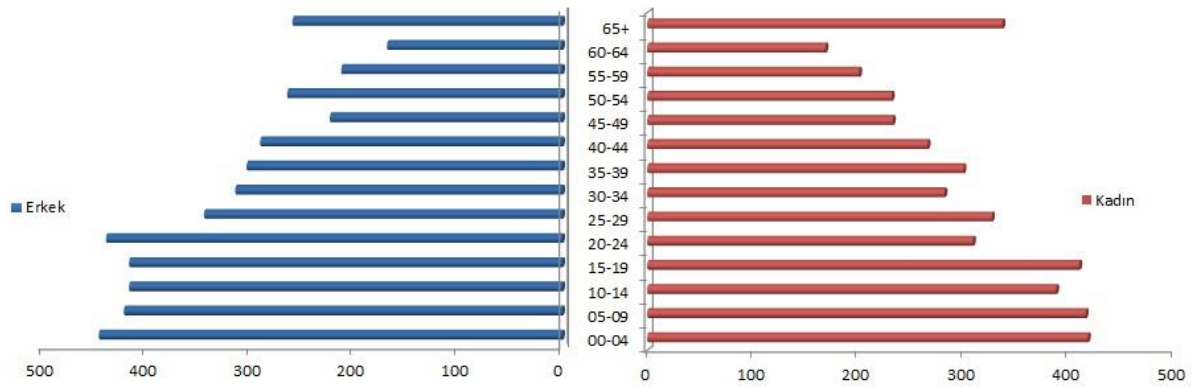
nüfus, % 45'ini kadın nüfus oluşturmaktadır. 14-64 yaş arası grupta bir önceki sayım dönemine göre % 6'lık bir artış yaşanmıştır (Tablo 22).

2013 yılından sonra belediyelikten mahalleye dönüşen Yenice'nin 2013 yılında mahalle nüfusunun % 30'unu 00-14 yaş arası oluştururken % 65'ini aktif nüfus, % 6'sını yaşlı nüfus oluşturmaktadır (Grafik 19).

Grafik 19: Yenice Nüfusunun Yaş Gruplarına Oransal Dağılımı (2013)

2017 yılında Yenicede toplam nüfusunun % 38'ini 00-14 yaş arası grubu oluştururken bunun % 51'i erkek nüfus, % 49'u kadın nüfustan oluşmaktadır. 15-64 arası yaş, toplam nüfusun % 65'ini oluştururken bunun %52'sini erkek nüfus, % 48'ini kadın nüfus oluşturmaktadır. 65+ yaş üstü grup ise toplam nüfusun % 7'sini oluşturmakta bu oran içerisinde kadın nüfus oran % 57 iken erkek nüfus oranı % 43'tür. 2017 yılında kadın nüfus miktarındaki artış yaşanmış önceki sayım dönemlerine göre genç nüfusta azalış, yaşlı nüfusta artış gözlemlenmektedir.

Grafik 20: Yenice'nin Nüfus Piramidi (2017)

2017 nüfus piramidi incelendiğinde asimetrik piramit özelliği göstermektedir. Piramit incelendiğinde piramit tavanında genişlemenin tabandaki daralmanın görülmesi artık yaşam standartlarının yükselmesi aile planlaması ve kadının iş hayatına atılmasıyla birlikte doğum oranlarının azalması tabanı daraltırken ve ortalama ömrün uzaması yaşlı nüfus oranını arttırmıştır. Piramitte aktif nüfustaki kadın-erkek nüfusundaki dengeli dağılım göç eden erkek nüfusun ailelerini de göçe katılması piramide yansımıştır (Grafik 20)

4.2.4. Yenice'nin İktisadi Faaliyet Kollarına Dağılımı

Çalışma alanında 2000 yılı Yenice ve köy nüfusları verilerine göre faal nüfusun sektörel dağılımı incelendiğinde % 81,27 tarım, % 4,52'si sanayi %14,20'si hizmet sektöründe çalışmaktadır (Tablo23, Grafik 21).

Tarım sektörünün çalışan nüfusun büyük bir bölümünü 7.018 nüfus ile Kadın nüfus oluşturmaktadır. Erkek nüfusun tarım sektöründe çalışan sayısı ise 5.754'tür.

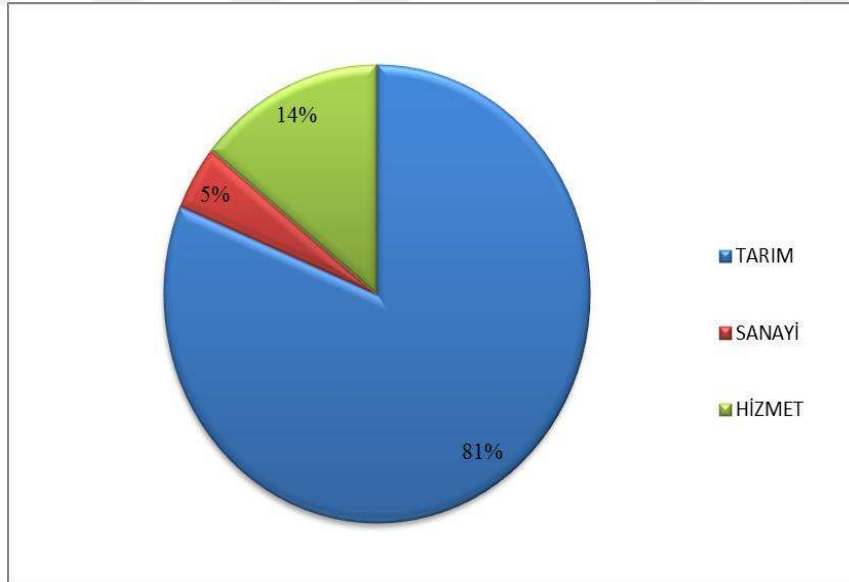
Bölgede maden ocağının olmaması bu alanda çalışan nüfusun olmamasına sebep olmuştur. Eski belde merkezi ve merkeze bağlı çevre köylerin önemli geçim kaynağı tarımdır. Bir ova üzerine kurulması bunun en önemli sebeplerinden biridir.

Yenice'nin Adana-Mersin karayolu üzerinde olması ulaşım açısından önemli hale gelmesine ve atölye tipi sanayi ve çok sayıda fabrikaların olmasına sebep olmuştur.

Tablo 23: Yenice ve Köylerinin İktisadi Faaliyet Koluna Göre İstihdam Edilen Nüfus 2000 (Belde/Köy)

İSTİHDAM ALANI		Kişi Sayısı		Yüzde (%)
TARIM	Tarım, ormancılık, avcılık ve balıkçılık	12772	12772	81,72
SANAYİ	Madencilik ve taş ocaklığı	-	711	4.52
	İmalat Sanayi	711		
HİZMET	Elektrik, gaz ve su	-	2232	14.20
	İnşaat ve bayındırlık işleri	255		
	Toptan ve perakende, ticaret, Lokanta ve oteller	472		
	Ulaştırma, haberleşme ve depolama	126		
	Mali kurumlar, sigorta, taşınmaz mallara ait işler ve kurumları, yardımcı iş hizmetleri	131		
	Toplum hizmetleri, sosyal ve kişisel hizmetler	1248		

Kaynak: <http://www.tuik.gov.tr>.

Grafik 21: Yenice'nin ve Köylerinin İktisadi Faaliyet Kollarına Oransal Dağılımı (2000)

BEŞİNCİ BÖLÜM

5. SONUÇ

Yenice geçmişten bugüne iklim, toprak, ulaşım ve yer şekillerinin elverişli olması sebebiyle yerleşmenin gelişmesini etkileyen doğal faktörler alansal gelişmeye ve alanı daha da geliştirmeye olanak sağlamıştır.

Verimli topraklar üzerinde yer alan alanda tarım, sanayi, ticaret ve ulaşım ilişkilerinin bu alanlar içerisinde kurulan beşeri bağlarla birlikte ele alındığında birbiri üzerinde etki yarattığı görülmektedir.

Bir tarım kasabası olan Yenice, sanayi ve ulaşım ağlarının geliştiği ve bu avantajlı özelliklerin gelişimine katkı sağlayabileceği bir yerleşmedir.

Verimli bir alüvyal saha üzerinde kurulan Yenice yüzölçümünün % 92,5'inde tarım yapılmakta ve tarım ürünlerinin büyük bir kısmı çevredeki sanayi kuruluşlarına ham madde temin etmektedir.

Alanda tarım sahaları içerisinde çok sayıda ürün ekilmekle birlikte yılda birden fazla ürün toplamamaktadır. Ağırlıklı olarak mısır, ÇKS destekli soya, Mersin'de bulunan Cips fabrikasına gönderilen patates ve buğday ekilmektedir.

Yine sahada çok sayıda narenciye ağacı bulunmakta ve aynı zamanda sahada deneme amaçlı getirisi yüksek olan avokado ve muz üretimi gerçekleştirilmektedir.

Mersin limanının kapasitesinin artırılması ve lojistik alan haline dönüştürülmeye ile birlikte Yenice'nin Güneyinde yer alan Çukurova Bölgesel Havalimanının açılınca yeni iş sahaları doğacak ve ekonomik açıdan bölgede söz sahibi olacak olan Yenice aynı zamanda bir ulaşım kasabası olacaktır.

Çalışma sahasını bir ulaşım merkezi ve ulaşım kasabası haline getirecek Lojistik köyü Çukurova'nın kavşak noktası olmaya uygundur.

Demiryolu, karayolu ve ilerleyen dönemlerde havaalanı ile desteklenerek lojistik merkez olabilecek avantajlara sahiptir.

Lojistik köyün kurulmasıyla ve tam kapasite ile çalışmaya başlamasıyla birlikte bir ticaret, konaklama ve ulaşım merkezi haline gelebilecektir.

Çok sayıda önemli yurtdışı kaynaklı lojistik firmalar bölgede yatırım alanları açacak ve yeni iş sahalarının doğmasını sağlayacaktır.

İdari statüsünde ve idari etki sahasındaki değişimler Yenice'nin idari etki sahalarının sınırlarını değiştirmiş ve hizmet fonksiyonu yıllar içerisinde değiştirmiştir. 2013 yılından sonra Yenice'nin Mahalleye dönüşmesiyle birlikte idari ve hizmet sahası ortadan kalkmıştır.

Yenice alandaki sanayi kuruluşlarının hammadde sağlayıcısıdır.

Yenice sanayi ve tarım sahası olarak mikro boyutta etkili iken Adana-Mersin istikameti üzerinde yol boyu yapılacak daha fazla sanayi yatırımlarıyla makro ölçekte bölgenin ekonomisine katkı sağlayacaktır.

Yenice, gerekli yatırımlarla Adana ve Mersin yönünde gelişen sanayi faaliyetleri sayesinde bu iki büyük ili birleştirecek bir ticari ara bölge özelliği gösterebilir.

Yenicenin gelecek yıllarda ulaşım fonksiyonu ve ekonomik özellikleri ön plana çıkan stratejik bir saha olabilir.

Tarım kasabası olan Yenice, sanayi ve ulaşım kasabası özelliğini kısa sürede kazanabilecek avantajlı bir coğrafi alana kurulmuştur.

KAYNAKÇA

- Akdağ, T., 2007, Yenice Tarih ve Kültürü, Yenice Belediyesi Yayınları, Tarsus.
- Akdemir, İ.O., 2004, “Gölbaşı İlçesi’nin (Adıyaman) Beşeri ve İktisadi Coğrafyası,” Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Coğrafya Ana Bilim Dalı (Basılmamış Doktora Tezi), Elazığ.
- Akgündüz, A., 1993, Tarsus Tarihi ve Eshab-I Kehf, Tarsus Ticaret ve Sanayi Odası, s.131- 242, İstanbul.
- Alaeddinoğlu, F., 2011, “Batman Şehri, Fonksiyonel Özellikleri ve Başlıca Sorunları”, Doğu Coğrafya Dergisi, S.15 (24), s.19-42, Erzurum.
- Ardos M., 1985, Türkiye Ovalarının Jeomorfolojisi, Çantay Kitabevi, İstanbul.
- Baykal, F., 1990, “Salihli Kentsel Alanının Gelişmesinde ve Belirli Yönlere Kaymasında Rol Oynayan Faktörler”, Atatürk Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Coğrafya Araştırmalar Dergisi, C.I, S.2, Ankara.
- Bilgili, A. S., 2000, “Tarsus Türkmenleri (Varsaklar)” Anadolu’da ve Rumeli’de Yörükler ve Türkmenler Sempozyumu Bildirileri, s.83-101, Tarsus.
- Bilgili, A.S., 2001, Osmanlı Döneminde Tarsus Sancağı ve Tarsus Türkmenleri, Kültür Bakanlığı Yayınları, s.233-279, Ankara.
- Büyüköztürk, Ş., Çakmak, K.E., Akgün, Ö.E., Karadeniz, Ş., Demirel, U.F., 201 Bilimsel Araştırma Yöntemleri, Pegem Yay. Ankara.
- Çağlayan, H., 1996, “Akçadağ’ın (Malatya) Kuruluşu, Gelişmesi ve Fonksiyonel Sınıflandırmadaki Yeri”, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, C.8, s.87-122, Elazığ.
- Çağlıyan, A., Yıldız, B.A., 2012, “Türkiye’de Rölyef-Demiryolu İlişkisi Üzerine Düşünceler”, III. Ulusal Jeomorfoloji Sempozyumu, s. 324-333, Hatay.

Çağhyan, A., Yıldız, B.A., 2013, “Türkiye’de Demiryolu Güzergahları Jeomorfolosi İlişkisi”, Marmara Coğrafya Dergisi, S.28, s. 466-486, İstanbul.

Çetin, B., 2013, “Alan Yaylasında (Kırıkhan-Hatay) Fonksiyonel Değişimin Coğrafi Özellikleri”, Doğu Coğrafya Dergisi, S.17 (27), s.129-150, Erzurum.

Çiner, C., Karakaya, O., 2013, “Merkez – Yerel İlişkileri Ve Mülki İdarenin Dönüşümü”, Ankara Üniversitesi Sbf Dergisi, S.68 (02), s.63-9, Ankara.

Demir, Ş., Sevindi, C., 2017, “Toprakkale Kasabası’nın (Osmaniye) Kuruluş ve Gelişim” Atatürk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, s.1139-1165, Ankara.

Emiroğlu, M., “Türkiye Coğrafi Bölgelerine Göre Şehir Yerleşmeleri ve Şehirli Nüfus.”, Ankara Üniversitesi DTCTF Coğrafya Araştırmaları Dergisi , S.7, s.127-145, Ankara.

Ener, K., 1964, Tarih Boyunca Adana Ovasına Bir Bakış, s. 82–90, İstanbul.

Erinç, S., 1953, “Çukurova’nın Alüvyal Morfolojisi Hakkında”, İstanbul Üniversitesi Coğrafya Enstitüsü Dergisi, S.3-4, s. 149-159, İstanbul.

Göney, S., 1976, Adana Ovaları I , İstanbul Üniversitesi Yay No: 2162, İstanbul.

Gün S., 2014, “Köylerin ve Kırsal Alanın Yeniden Tanımlanması Sürecinde Tarım Topraklarının Kullanımı ve Korunması.” XI. Ulusal Tarım Ekonomisi Kongresi s.3–5, Samsun.

Gürbüz, K., 2003, “Berdan Nehri'nin Kuvaterner'daki Evrimi ve Tarsus'un Tarihçesine Jeolojik Bir Yaklaşım”, IV. Kuvaterner Çalıştayı, s. 78-82, İstanbul.

İnandık, H., 1956, “Adapazarı ovası ve Çevresinde Nüfus ve Yerleşme” İstanbul Üniversitesi Coğrafya Enstitüsü Dergisi 07: s.66-91, İstanbul.

Kara, H., 1988, “Çukurova’da Kentleşme ve Sanayileşmenin Tarım Topraklarına Etkisi”, Ankara Üniversitesi DTCTF Dergisi, XXXII (1-2), s.267-281, Ankara.

Karaboran, H., 1984, Nüfus Coğrafyası, F.Ü. Fen-Edebiyat Fakültesi Coğrafya Bölümü Ders Notları, Elazığ

Karaboran, H., 1989, “Şehir Coğrafyası ve Şehrsel Fonksiyonlar” Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, C.3 S.1, s.81-118, Elazığ.

Karaboran, H., 1990, “Merkezi Yer Olarak İslahiye ve Hassa” Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, C.4, S.2, s.145-158, Elazığ.

Karaboran, H., 1996, “Osmaniye’nin Kuruluş ve Gelişimi” Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, C.8, S.1, s.5-48, Elazığ.

Karakaş, E., 2004, “Kemaliye’nin Kuruluşu, Gelişmesi ve Fonksiyonel Özellikleri” Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi, C.14, S.2, s.19-48, Elazığ.

Koçman, A., 1991, “İzmir’in Kentsel Gelişimi” Ankara Kültür, Dil ve Tarih Yüksek Kurumu Coğrafya Araştırmaları Dergisi, 03:101-122, Ankara.

Öner, E. Hocaoglu, B., Uncu L., 2005, “Tarsus Ovası’nın Jeomorfolojik Gelişimi ve Gözlükule Höyüğü”, Türkiye Kuvaterner Sempozyumu, İTÜ Avrasya Yer Bilimleri Enstitüsü.

Öner, E., Uncu L., Hocaoglu B., 2003, “Gözlükule Höyüğü ve Çevresinde Jeoarkeolojik Araştırmalar”, 18. Arkeometri Sonuçları Toplantısı, T.C. Kültür Bakanlığı, Anıtlar ve Müzeler Genel Müdürlüğü Yayınları, s. 117-130, Ankara.

Özçağlar A., 1997, Türkiye’de Belediye Örgütlü Yerleşmeler, s.5, Ankara.

Özçağlar, A., Ege, İ., 2014, “Sürdürülebilir Arazi Kullanımı Bakımından Gülek Kasabası Yaylaları” Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, C.11, S.26, s.71-108, HATAY.

Özçağlar, A., 1996, “Türkiye’nin İdari Coğrafya Bakımından Köy, Bucak, İlçe, İl ve Belde Kavramları Üzerine Düşünceler” Ankara Üniversitesi DTCTF Coğrafya Araştırmaları Dergisi, s.12, Ankara.

Özçağlar, A., 2003, Coğrafyaya Giriş-SistematiK, Kavramlar, Yöntemler, Ankara.

Özçağlar, A., 2005, “Türkiye’de Mülki İdare Bölümlerinin İdari Coğrafya Analizi”, Coğrafi Bilimler Dergisi, s.1-2, Ankara.

Özgüç, N., 1986, “Türkiye’de Sanayi Faaliyetlerinin Gelişmesi Yapısı ve Dağılışı” İstanbul Üniversitesi Coğrafya Dergisi, S.2. s.35-70, İstanbul.

Özgür, M., 1996, “İl ve İlçe Merkezlerimizin Faal Nüfusun Ekonomik Faaliyet Kollarına Dağılımı Bakımından Sınıflandırılması” A.Ü. Türkiye Coğrafyası Araştırma ve Uygulama Merkezi Dergisi , s.5, Ankara.

Sönmez, M.E., 2012,“Adana Şehrinin Alansal Gelişimi ve Yakın Çevresinin Arazi Kullanımında Meydana Gelen Değişimler” Türk Coğrafya Dergisi, S.57, s.55-69, İstanbul.

Şahin, C., 2002, Coğrafyaya Giriş, Gündüz Eğitim ve Yayıncılık, ANKARA.

Şenyiğit, Ö., Erten E., 2011, “Adana-Mersin Demiryolu Hattı Üzerindeki Binaların Tarihi ve Mimari Analizi” Çukurova Üniversitesi Mühendislik Mimarlık Fakültesi Dergisi, S.1, s.49, Adana.

Tandoğan, A., 1994, Türkiye Nüfusu, Eser Ofset Matbaacılık, TRABZON.

Tolun D.,B. 1977, Yerleşme Coğrafyası-Kır Yerleşmeleri, İstanbul Üniversitesi Yay. No.2275, Coğrafya Enstitüsü Yay. No.93, İstanbul.

Tuna, F , Tuna, F ., 2013, Çankırı’nın Coğrafi Özelliklerinin Şehirsel Gelişim Potansiyeli Yönünden Değerlendirilmesi. Marmara Coğrafya Dergisi, S. 21, s.219-239, İstanbul.

Tunçdilek N., 1967, “Türkiye İskân Coğrafyası Kır İskânı İstanbul Üniversitesi Coğrafya Enstitüsü Yayınları, S.49, s144-145, İstanbul.

Tümertekin, E., 1973, Türkiye’de Şehirleşme ve Şehirsel Fonksiyonlar, İstanbul Üniversitesi Yayın No. 1840, Coğrafya Enstitüsü Yay No: 72, İstanbul.

Tümertekin, E., 1994, Beşeri Coğrafya’ ya Giriş, İstanbul Üniversitesi Yay. No:3819, İstanbul.

Ünal, A., 2006, “Eski Çağlarda Çukurova’nın Tarihi Coğrafyası ve Kizzuwatna (Adana) Krallığı’nın Siyasi Tarihi”, Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, S.15 (3), s.15-44, Adana .

Yiğit, A., Hayli, S., Karakaş, E., 1995, “Doğu Anadolu Bölgesi İl ve İlçe Merkezlerinin Fonksiyonel Özellikleri”, Fırat Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi C.7, s.1-2, Elazığ.

Yücel, T., 1960, “Demiryollarımızın İstasyon Nüfuslarına Etkileri”, Türk Coğrafya Dergisi, S.20, s.143-148, İstanbul.

Zoroğlu, L. 1995, Tarsus Tarihi ve Tarihsel Anıtları

“Yenice İmar Planı Nazım İmar Planı Plan Açıklama Raporu (Haziran 2018)”
Tarsus İlçesi, Yenice Mahallesi 1/5000 Ölçekli Revizyon Nazım ve 1/1000 Ölçekli
Revizyon Uygulama İmar Planları Plan Araştırma Raporu

“Yenice’nin Kurtuluş Bayramı Broşürü” Yenice Belediyesi

Ahmet DOĞUŞ, Sözlü Kaynak, 2007, Yenice

ÇED Başvuru Dosyası (2009)

<https://www.tkgm.gov.tr/tr>

<http://www.tuik.gov.tr>.

Tarsus İlçe Gıda, Tarım ve Hayvancılık Müdürlüğü, 2018

Tarsus Ticaret ve Sanayi Odası, 2018

Yenice Yerel Sözlü Bilgi Kaynakları

EKLER

Ek 1. Tez Orjinallik Raporu

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
YÜKSEK LİSANS TEZ ÇALIŞMASI ORJİNALLIK RAPORU

ÖĞRENCİ BİLGİLERİ	
Adı-Soyadı	Ayşin BURÇAÇ
Öğrenci Numarası	111202108
Enstitü Anabilim Dalı	Coğrafya
Programı	Türkiye Coğrafyası
Danışmanın Unvanı, Adı-Soyadı	Doç. Dr. Ayşe ÇAĞLIYAN
Tez Başlığı (Türkçe)	Yenice'nin (Tarsus-Mersin) Nüfus ve Yerleşim Özellikleri

SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜ'NE

Yukarıda başlığı belirtilen tez çalışmamın a) Kapak sayfası, b) Giriş, c) Ana bölümler ve d) Sonuç kısımlarından oluşan toplam 132 sayfa'lık kısmına ilişkin, 01/07/2019 tarihinde şahsen/tez danışmanım tarafından Turnitin adlı intihal tespit programından aşağıda belirtilen fiirelemeler uygulanarak alınmış olan orjinallik raporuna göre, tezimin benzerlik oranı % 14'dür.

Uygulanan fiirelemeler:

- 1- Kabul/Onay ve Bildirim sayfaları hariç,
- 2- Kaynakça hariç
- 3- Alıntılar hariç/dâhil
- 4- 5 kelimeden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç

Yukarıda bilgileri verilen öğrencinin doktora tezi Sosyal Bilimler Enstitüsü Yönetim Kurulu tarafından belirlenen azami benzerlik oranlarını aşmadığını ve tez çalışmamın herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğini ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Doç. Dr. Ayşe ÇAĞLIYAN
Danışmanın Adı-Soyadı
(İmzası)

Prof. Dr. Saadettin TONBUL
Anabilim Dalı Başkanı
(İmzası)

Lisansüstü tezler, savunma sürecinde intihal programı raporu ile birlikte enstitüye teslim edilir.

Intihal raporu ile ilgili olarak etik kurallar dâhilindeki benzerlik oranları ilgili Enstitü Yönetim Kurulu tarafından belirlenir. (Enstitü Yönetim Kurulu tarafından tezin, intihal kapsamı dışında değerlendirilmesi için TURNITIN'den alınan raporda "benzerlik oranı"nın, "alıntılar hariç" en fazla %10, "alıntılar dâhil" % 30'a geçmemesi şeklinde kabul edilmiştir).

ÖZGEÇMİŞ

11.01.1987 yılında Mersin'in Tarsus ilçesinde doğdum. İlk ve ortaokul öğrenimim Tarsus Kerimçeliktaş ilk ve ortaöğretim okulunda, lise öğrenimimi ise Tarsus Cumhuriyet Lisesinde tamamladım. 2006 yılında Fırat Üniversitesi Coğrafya Bölümünü Kazandım. 2010 yılında üniversiteden mezun olup; 2011 yılında Fırat Üniversitesi Türkiye Coğrafyası Ana Bilim dalında Tezli Yüksek Lisansa başladım. 2014 yılında Kilis Nedim Ökmen Öğretmen Lisesine öğretmen olarak atandım. Halen Milli Eğitim Bakanlığında Coğrafya Öğretmeni olarak görev yapmaktayım. Yapmış olduğum bu çalışmanın başkalarına da faydalı olması dileğiyle.

